

OPINIÓ

L'ús polític
de l'odi a les
xarxes, analitzat
per Carme
Colomina
P. 40

Els vaixells de les ONG no provoquen cap efecte crida de pasteres

La presència d'embarcacions de rescat no influeix en el nombre de migrants que es fan a la mar

Els fluxos depenen sobretot de les condicions meteorològiques i de l'actuació de les milícies líbies

P 24-25

CENTRE DOCUMENTAL DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

Dones i gais, les altres víctimes del franquisme

Surten a la llum els sumaris dels represaliats anònims

P 07

Més Madrid es presentarà a les eleccions generals del 10-N

P 16-17

Set ciutats catalanes, en el 'top 20' de l'IBI més car de l'Estat

P 18

Mor Miquel Valls, expresident de la Cambra de Comerç

ENRIC FONTCUBERTA / EFE

P 14-15

LA MERCÈ

Treva de la pluja i castells de gamma extra en una llúida diada de festa major

La plaça de Sant Jaume torna a vibrar amb la cita castellera

PowerLift

LA SOLUCIÓ FÀCIL I ECONÒMICA
PER PUJAR I BAIXAR ESCALES

900 908 103

www.powerlift.es

les claus del dia

BONDIA

Sorpresa a l'última de Tarantino

EL 1969 NO ES PODRÀ queixar de com l'ha tractat el 2019. Primer va ser el càlid revival de l'*Apol·lo II* i després va venir Tarantino amb *Once upon a time in... Hollywood*. Era al cinema, gaudint de la perdurable interpretació de Leonardo DiCaprio i Brad Pitt, sorprès per la inesperada tendresa del film, identificat generacionalment amb la nostàlgia infantil del director per un temps de westerns i detectius en pantalles de blanc i negre, i, de cop, sona la sintonia d'una sèrie i faig un salt de la butaca. Entre tantes com n'hauria pogut triar per servir-nos un tast de l'època, Tarantino es va decidir per una partitura elegant, feta de jazz i de pop, que captura l'encant d'aquells anys. Entenc la tria, perquè aquella sintonia de *Mannix* és la mateixa que vaig fer sonar a la ràdio quan vam crear l'*Alguna pregunta més?*

ANTONI BASSAS

dietariv
VICENÇ VILLATORO

23 DE SETEMBRE

Moderats

JOSEP PALLACH DEIA sempre que la gent del seu partit, el que va acabar sent el Reagrupament Socialista i Democràtic, eren "socialistes moderats, no moderadament socialistes". La distinció era (i és) oportuna. Un socialista moderat és algú absolutament ferm en les seves conviccions socialistes que tria la moderació com una manera de fer, un tarannà o una opció estratègica (o tot a la vegada). Mentre que algú moderadament socialista és qui assumeix només fins a un cert punt les posicions socialistes o n'adopta només una part, d'una manera aigualada i desmenjada. La moderació, en el primer cas, afecta les formes, no les conviccions. En el segon, afecta sobretot les conviccions. He recordat la frase quan he llegit que persones que es consideren catalanistes moderats s'han trobat aquests dies a Poblet. Magnífic. ¿Però són catalanistes moderats o moderadament catalanistes? Llegint les afirmacions d'alguns –no hi hauria d'haver preses i la independència és una aspiració legítima– sembla que són realment catalanistes moderats. Però mirant alguns comentaris dels qui els patrocinen amb més entusiasme diria que els voldrien moderadament catalanistes. ¿La moderació és de formes o és de fons? Com deia en Pallach, no és el mateix. I és bo saber-ho.

vistaltwitter

José A. Noguera (@josenoguerauab)
Sociòleg

"¿Amb quina majoria aspira a governar el PSOE el 10-N? Si és amb Podem i el PNB, ¿acceptarà el govern de coalició que els «desvetlla» i que li continuaran demanant? Si és amb Cs o el PP, ¿acceptarà la baixada fiscal que li exigiran i que li impedirà desenvolupar l'estat del benestar? Una de dues"

Jaume Oliveras Costa (@joliverascosta)
Tuitaire

"Comença el ball de les enquestes, però tot sembla indicar que l'únic augment considerable serà el del PP, a costa de Ciutadans. El PSOE només recollirà algunes engrunes. Senyor Sánchez, per a això tant d'espectacle?"

Álvaro (@AlvenDiferido)
Polítològ

"Alguns mitjans parlen del 10-N com el Vistalegre III entre Iglesias i Errejón. Si aquest és el marc que s'acaba instal·lant, serà letal per a les dues parts. Regla número 1 per a qualsevol espai polític: mai converteixis unes generals en unes primàries internes"

Lucía Taboada (@TaboadaLucia)
Periodista

"En aquest moment, mentre tu vius el diumenge, en algun lloc d'Espanya s'està gestant un partit d'esquerres"

Pere Estupinya (@PereEstupinya)
Divulgador científic

"Tant de bo aquesta setmana es parli més de canvi climàtic que de política"

Pere Torres (@Pere_TorresG)
Director general de l'Autoritat del Transport Metropolità

"Si alguna cosa ha quedat clara els últims 30 anys de reunions de l'ONU sobre el canvi climàtic, és la ineficàcia del seu model de governança. Si alguna cosa hem d'esperar de la nova cimera és que el canvi i el facin eficaç d'una vegada per totes"

Elisabeth Warren (@ewarren)
Senadora i candidata a la presidència dels Estats Units el 2020 (demòcrata)

"M'inspires, Greta Thunberg. Els activistes sempre han sigut la força que ha impulsat els canvis estructurals, i la poderosa vaga climàtica ha demostrat que junts tenim una oportunitat d'acabar amb la crisi climàtica. On tu vagis, jo et seguiré"

S. STAPLETON / REUTERS

Marina Marroqui (@marinamarroqui)
Educatora social

"Una dona assassinada a Madrid davant dels seus fills. Assassinada de cinc ganivetades a Mallorca. Assassinada a cops amb una barra de ferro a Jaén. En una setmana. Digueu-nos boges quan diem feminisme o barbàrie"

pareumàquines

ÀLEX GUTIÉRREZ (@ALEXGUTIERREZM)

El superpoder del diaris amb la repetició electoral

AQUEST DIUMENGE, fins a quatre diaris utilitzaven la seva obertura de portada per estirar les orelles dels polítics espanyols. *El País* tirava d'enquesta per titular que "el 90% dels espanyols se senten decebuts, enfadats o preocupats" per la repetició electoral. Esclar: què havia de respondre la parròquia? ¿Que ballava jotes d'alegria davant d'aquest panorama? El titular fa pensar en aquell dentista de cada deu que sí que recomana xiclets amb sucre. Per cert, segons el diari de Prisa, el 54% opinen que "el funcionament de la de-

mocràcia s'ha deteriorat en els últims mesos". *A buenas horas, mangas verdes*. També *La Razón* renyava el clan polític entrevistant la ministra d'Hisenda en funcions, María Jesús Montero, i traient-li de titular "Si no hi ha pressupostos al febrer, hi haurà dificultats". *El Periódico*, per la seva banda, optava per un titular simbòlic-coeditorialitzant: "Espanya en funcions". I *El Mundo* els avançava a tots per la dreta amb "El bloqueig polític ja ha costat 200.000 llocs de treball a Espanya". La font? "Els analistes", un sintagma que sovint a la premsa se serveix escapçat, ja que s'elideix "que ens han convingut". És el que en gramàtica es coneix com a complement circumstancial de barra.

Hi ha una cosa sensacional –tot un superpoder– en tot aquest desplegament de renys i greuges: la capacitat dels diaris de sostreure's de l'equació. Parlen del descrèdit i la paràlisi com si aquestes capçaleres no participessin en el joc polític amb les seves realitats demoscòpiques paral·leles i pluges fines per imposar marcs mentals. O amb les seves proximitats poc confessables. Les portades d'aquest diumenge eren la mare sobreprotectora, pessegant la galtona del fill preferit i dient-li amb reprovació afectada: "Ai, com ets...! Va, vinga, comporta't!"

CORREPINSIBOTICLASTES

La malaltia del músic (II)

La setmana passada us parlava de la distonia focal, uns moviments involuntaris que pateixen sobretot músics (violí, piano, guitarra). Els dits o la mà fan contraccions o extensions que no es poden controlar. Jo la vaig patir. Hi ha diverses aproximacions a la teràpia per curar-la. En el meu cas, la solució me la va donar un altre músic que va estar vuit anys amb la mateixa malaltia. No podia ni bufar (toca el bombardí).

Ho explico aquí, en un diari generalista i no especialitzat, perquè la conclusió serveix per a tothom. Per a la vida en general. Tot el problema de la distonia té a veure amb un excés de càrrega emocional. Comencem a projectar en el simple acte de moure un dit o bufar una embocadura tot el que volem ser, el reconeixement buscat, el que esperem dels altres. Quan la càrrega emocional que es posa sobre qualsevol acte és excessiva –sigui el moviment del cos per tocar un instrument o sigui per resoldre una feina o una relació personal–, el nostre jo perd el control i comencem els actes reflexos, els comportaments involuntaris, els mals hàbits, en definitiva.

En el meu cas i en el dels centenars de músics que ha curat la persona que em va atendre, la solució era tan senzilla com entendre que a la vida hi ha dues vessants: l'emocional i la cognitiva. Un no pot donar dues ordres contràries al cervell: deixa de fer aquest moviment que no vull fer, ifes aquest altre, que és el correcte. El cervell no pot obeir dues ordres alhora. I, per això, els que hem patit distonia focal ens podem passar anys fent exercicis sense cap millora. Deixar de fer i fer són dues coses diferents. Per deixar de fer necessitem treballar les emocions, treure tota la càrrega emocional que hem posat en algun aspecte, com ara l'instrument musical. No podem lluitar contra un moviment instintiu. El que podem fer és ignorar-lo. Quan apareix, aturarnos i, senzillament, relaxar-nos, dir-li al nostre ego que no lluitarem contra ell fins a deixar que el jo prengui el control del dit, de la mà o de les nostres vides. És només llavors quan la vessant cognitiva pot actuar i amb tota senzillesa posar el dit, la mà o la vida allà on la volem.

Som emocions i cognició. Es tracta de saber quan treballar cada vessant. Al piano i a la vida.

FERNANDO TRIAS DE BES

a
L'EDITORIAL

El suposat efecte crida de les ONG al Mediterrani és 'fake news'

No hi ha efecte crida de les ONG al Mediterrani. La presència de més o menys vaixells de salvament no modifica el nombre d'immigrants sense papers que, perseguint el seu somni de prosperitat, puguen en embarcacions per intentar entrar a Europa. L'argument, marcat per una profunda càrrega ideològica alimentada pel populisme d'extrema dreta i convertit en lloc comú popular, és fals. Les dades el desmenteixen. Segons un estudi de camp de Matteo Villa, investigador de l'Institut Italià d'Estudis de Política Internacional, entre principis de gener i finals d'agost d'aquest any la mitjana de migrants detectats al mar pràcticament no ha variat quan hi havia vaixells de rescat de les ONG i quan no n'hi havia. En canvi, sí que ha resultat rellevant la meteorologia per fer variar el nombre de persones disposades a ariscar la vida en pasteres o llanxes ràpides: a més temperatura i menys vent, més gent que surt, i viceversa. Els pics d'instabilitat als països de sortida, especialment a Líbia, també han fet modificar els fluxos d'immigrants sense papers. Igual que el tancament dels

ports a Europa. Però no la presència o no d'embarcacions humanitàries, un factor pràcticament irrellevant.

Així doncs, el bombardeig ideològic engegat pel fins fa poc ministre de l'Interior italià, l'ultradretà Matteo Salvini, consistent en culpabilitzar ONGs com la catalana Open Arms o SOS Mediterrannée (que juntament amb Metges Sense Fronteres va fer salpar el vaixell *Ocean Viking*) s'ha construït al damunt d'un prejudici sense base factual. A més d'instigar els baixos instints

Europa hauria d'assumir responsabilitats amb la immigració, combatre la demagògia i fer pedagogia de la complexitat

de la por a la diferència i la insolidaritat, Salvini ha fet veure que hi havia una allau d'arribades d'immigrants quan precisament les xifres havien baixat molt, ha assenyalat les ONG com a responsables d'una allau inexistent. La seva demagògia irresponsable, tan contrària a l'esperit europeu i a una mínima decència humanitària, afortunadament li ha costat la marxa del govern. De fet, a partir de la retòrica con-

tra la immigració havia dissenyat un pla per fer caure el seu soci Conte i forçar unes eleccions anticipades de les quals volia sortir triomfador. La jugada no li ha sortit bé. Ha ensopagat amb la seva pròpia mentida: sí, perquè estem davant d'un discurs polític basat en la mentida, en una *fake news*.

El problema de la immigració és complex. No té una fàcil solució. En efecte, no es poden obrir fronteres a la brava. Però tampoc és pot incendiar el debat com fa la ultradreta, convertint la immigració (aquí, per exemple, els *menes* o els *manTERS*) en l'ase dels cops de la globalització i en el boc expiatori de la nostra precarietat econòmica. I encara menys es poden deixar morir ofegats homes, dones i infants al mar, víctimes de les màfies del tràfic il·legal de persones. És urgent que l'Europa dels drets humans i les llibertats, l'Europa malgrat tot rica, afronti seriosament i serenament aquest debat i arbitri una política conjunta que no consisteixi només en rentar-se'n les mans externalitzant el problema en estats poc fiables (Líbia o Turquia). Toca assumir responsabilitats, exercir la solidaritat i fer pedagogia de la complexitat. I no sembla que ningú posi mans a l'obra.

LES CARES DEL DIA

António Guterres

L'ONU acull avui a Nova York la cimera sobre l'emergència climàtica per intentar que els estats es comprometin a accelerar la retallada d'emissions de gasos d'efecte hivernacle. Les dades de l'escalfament global són cada cop més preocupants i les mesures adoptades a París fa quatre anys no han sigut suficients. Cal passar a l'acció. P. 10

Antonio de la Torre

Després del film d'Amenábar sobre Unamuno i Franco, acollit amb tebior, ahir el Festival de Sant Sebastià va tornar a la Guerra Civil amb una pel·lícula més rigorosa i humil, *La trinchera infinita*, en què un immens De la Torre interpreta un fugitiu del franquisme que va viure amagat a casa durant tota la contesa, com un talp. De les pitjors circumstàncies pot sorgir la mel. P. 26

I TAMBÉ A L'ARA.CAT

01

Avui estarem atents a la cimera sobre l'emergència climàtica que es fa a la seu de l'ONU, a Nova York

02

Si se us han escapat, recupereu els vídeos de les entrevistes a l'escriptor Albert Sánchez Piñol i l'exjugador del Barça i entrenador a Qatar Xavi Hernández

03

A primera hora del matí ja podreu consultar l'anàlisi en vídeo de l'Antoni Bassas

NO T'HO POTS PERDRE

Fins a quatre anys per enderrocar un bloc il·legal

La Fiscalia de Medi Ambient de Barcelona denuncia que els procediments per tirar a terra una construcció fora de la llei queden encallats per la saturació dels jutjats penals. P. 12

Les extraescolars obren una bretxa social entre infants

La desigualtat d'oportunitats educatives és més rellevant en les extraescolars i el lleure que no pas en l'educació reglada. Els educadors demanen més oferta pública per garantir l'equitat. P. 13

David Gallego

L'Espanyol va perdre ahir 1-3 contra la Reial Societat. Continua sense sumar cap punt en Lliga a casa, i iguala així la pitjor arrencada de la seva història: les 3 jornades seguides perdent de la temporada 1947-48. Aleshores va marcar 3 gols i en va rebre 7. Ara amb prou feines n'ha fet un (en pròpia porteria, de Zaldua) i n'ha encaixat 8. P. 29

Document publicitari

David&Sabadell

Aquesta història comença el 2009, quan el **David** ens va confiar els seus diners. 10 anys després, ens ha confiat, a més a més, tots els seus dubtes, preguntes i inquietuds sobre aquests diners.

Sabadell
Ser on siguis

Política

CAP AL 10-N

El sobiranisme s'endinsa en el debat de l'amnistia dels presos

JxCat i ERC valoren incorporar-lo en el discurs de campanya si el Suprem descarta l'absolució

QUIM BERTOMEU / NÚRIA ORRIOLS
BARCELONA

La llibertat dels presos polítics és i serà un objectiu de l'independentisme. És per això que, malgrat la campanya que ha engegat per l'absolució, l'alta probabilitat que hi hagi condemna ha fet que partits i entitats ja es plantegin un altre concepte per seguir reclamant que es posi fi a la presó si hi ha condemna: l'amnistia. Després que els presos hagin descartat públicament l'indult perquè suposava admetre que s'havia comès un delictes, pren força aquesta reclamació davant la imminència de la sentència –es preveu la primera quinzena d'octubre– i de la campanya de les eleccions espanyoles, en què JxCat i ERC es plantegen introduir aquesta reivindicació en el seu discurs. Això no vol dir, però, que hagi de ser una de les condicions per facilitar la investidura del pròxim president espanyol. De fet, el líder del PSC, Miquel Iceta, va avisar ahir que “no es donen les condicions” per articular una possible llei d'amnistia. “L'amnistia no correspon amb el que ha passat: és l'oblit, és dir que no ha passat res perquè considerem que les lleis que hi havia en aquells moments no eren justes. I no es donen aquestes circumstàncies”, va deixar clar en una entrevista a *El Punt Avui*.

La primera formació independentista a defensar l'amnistia ha sigut la CUP. La virtut que els cupaires veuen en aquesta via és que és un instrument jurídic que permet que persones que han sigut declarades culpables passin a considerar-se innocents. És a dir, no hi ha pena a complir i, a més, a diferència de l'indult, tampoc hi ha assumptió de culpabilitat. Ara bé, han deixat clar que aquesta mesura ha d'anar lligada a l'exercici del dret a l'autodeterminació. I és que el primer interrogant que haurà de resoldre el sobiranisme és com es vehicula aquesta demanda. ¿Han de ser els grups amb representació a Madrid els que portin la llei al ple del Congrés o ha de ser el Parlament el que impulsi una llei i després l'envii a la cambra espanyola? Encara és d'hora per arribar a aquest punt del camí.

Debat intern als partits

Fonts de la direcció d'ERC admeten que el debat és present en el si de la formació. “Se'n parlarà, però la campanya no anirà d'això”, resolen. Recorden que a les eleccions generals de l'abril van arribar a proposar una

lleï per acabar amb totes les causes judicials que afecten no només els presos, sinó també alts càrrecs, alcaldes i activistes processats per l'1-O. Llavors, però, van evitar parlar d'amnistia. La clau, ara, serà veure si la paraula es visibilitzarà definitivament.

Pel que fa a JxCat, fonts de la formació asseguren que aquesta qüestió també està a debat, i mantenen que el reclam de llibertat pels presos i exiliats seguirà sent una constant si hi ha condemna. També a la Crida, que pilota Jordi Sánchez –pres des fa gairebé dos anys–, ja s'ha discutit internament sobre la qüestió. “Dependrà de l'opinió dels advocats i dels mateixos presos”, relata un membre del govern de la Crida. Tanmateix, dins l'espai de JxCat ja hi ha qui ha aixecat la veu per demanar que s'ajorni aquest debat fins que no hi hagi sentència. “Vam acordar de no parlar de cap possible sentència que

no fos l'absolució”, va dir recentment el diputat Francesc Dalmases en una piulada a Twitter. També va afegir que parlar d'amnistia ara és una “irresponsabilitat que aplanar el camí del Tribunal Suprem” cap a la sentència “inculpatòria”.

En un article a l'ARA aquest estiu, el vicepresident de l'ANC, Josep Cruanyes, afegia un matís important a la discussió, tenint en compte que l'entitat que presideix Elisenda Paluzie és clau a l'hora de forjar un discurs i una estratègia conjunta després de la sentència. Cruanyes considerava que l'amnistia ha de formar part d'un procés de negociació ampli que resolgui també el conflicte, és a dir, que vingui acompanyada de la resolució de les aspiracions polítiques. “Som en la fase de repressió, en què el que cal fer és seguir reivindicant el nostre dret a ser independents [...]. Pretendre una amnistia abans d'aconseguir els objec-

Divergència
Les entitats sobiranistes discrepen sobre si usar aquest recurs jurídic

Reclam
La CUP va ser la primera a defensar l'amnistia lligada al referèndum

tius polítics és posar el carro davant dels bous”, va expressar.

En canvi, Omnium veu l'amnistia com una “victòria”. En una entrevista a Catalunya Ràdio, el president de l'entitat, Jordi Cuixart, va tornar a rebutjar l'indult i va posar èmfasi en aquesta mesura. A parer seu, si el Congrés els amnistiés reconeixeria que no hi ha delictes i que, per tant, l'independentisme podria “tornar a fer” el referèndum. Segons Cuixart, la sentència del Suprem suposarà un retorn a la “lluita antifranquista” que s'ha d'afrontar amb el lema “Llibertat, amnistia i autodeterminació”.

“Moment zero”

L'exportaveu d'ERC al Congrés Joan Tardà ha sigut un dels primers dirigents a teoritzar sobre el tema. Veu l'amnistia com el “moment zero” per establir una via de diàleg entre el govern de l'Estat i la Generalitat, expli-

Els presos polítics, el dia de l'inici del judici del Procés al Tribunal Suprem. EMILIO NARANJO / EFE

**EL PSOE BUSCA
ELS VOTANTS
DE PODEM**

El líder del PSOE, Pedro Sánchez, va fer ahir una crida a la militància a no quedar-se a casa el 10-N en una carta en què va apel·lar al votant de Podem que està decebut pel "bloqueig i la inestabilitat".

**CONSULTA DE
PRIMÀRIES PER
LES GENERALS**

L'assemblea de Primàries Barcelona va anunciar ahir que farà una consulta oberta per decidir si promou l'abstenció activa a les eleccions del 10-N o bé si forma una candidatura "de bloqueig" als comicis espanyols.

ca en conversa amb l'ARA. El republicà sosté que hi ha un consens ampli en la societat catalana sobre el fet que els presos no han comès cap delictes i que, per tant, la demanda d'amnistia podria generar un front que sumés no només l'independentisme, sinó persones de fora d'aquest perímetre polític. Visualitza que aquesta reclamació pot ser reforçada amb manifestos i des d'altres institucions com els ajuntaments per desembocar en un escenari en què "el concepte d'amnistia ho empleni tot". Tardà assenyala que parlar d'això li ha costat "insults", però està convençut que el debat entrarà amb tanta intensitat que fins i tot es visualitzarà en "les consignes dels cartells electorals".

Encara que el dirigent d'ERC consideri que l'amnistia seria una via per ampliar la base, els comuns ja han posat sobre la taula una altra opció. "L'amnistia és una de les vies que s'han d'explorar, hem de tenir el debat", explicava aquesta setmana la seva portaveu parlamentària, Susana Segovia. Però, a parer seu, també és viable proposar una reforma del Codi Penal al Congrés per delimitar l'abast dels delictes de rebel·lió i sedició i que, per tant, s'apliqui retroactivament en benefici dels líders independentistes empresonats i exiliats. Una via, però, de la qual recela part de l'independentisme, ja que obriria la porta a deixar que Ciutadans i el PP intentessin endurir la llei. —

**Tres vies per la
llibertat dels presos
si hi ha condemna**

Indults

Tot i que destacats socialistes com Miquel Iceta i Teresa Cunillera ho han suggerit, l'independentisme els va descartar. Argumenta que suposarien assumir que per fer l'1-O es van cometre delictes i restaria força reivindicativa al referèndum.

Reforma del Codi Penal

La proposta dels comuns busca delimitar els delictes de rebel·lió i sedició per beneficiar retroactivament els presos, però obrir aquest meló al Congrés donaria la possibilitat al PP, Cs i Vox de presentar esmenes que busquessin l'efecte contrari i endurir encara més aquesta llei.

Amnistia

Els presos accedirien a la llibertat sense assumir els delictes a través d'una llei concreta, sense les incerteses de la reforma del Codi Penal. El contrapunt és que també hauria de ser aprovada pel Congrés i que part del sobiranisme creu que deixaria l'autodeterminació en segon pla.

Les eleccions alteren els processos interns de JxCat i ERC

Els partits independentistes ajornen decisions fins a finals d'any

Q.B. / N.O.
BARCELONA

La repetició d'eleccions espanyoles tindrà un efecte col·lateral per als dos principals partits independentistes: JxCat i ERC hauran d'alterar els seus respectius processos interns per centrar-se en la campanya electoral. Tots dos comptaven amb la tardor: d'una banda, els republicans pretenen fixar la seva estratègia en un congrés al novembre, i l'espai postconvergent vol ordenar-se de manera definitiva després de la irrupció de JxCat i la Crida. "El congrés nacional es veurà alterat per la nova convocatòria electoral espanyola", admetia Junqueras divendres en una carta a la militància. "No podem centrarnos en el debat intern en plena campanya electoral", afirmaven la setmana passada fonts del Partit Demòcrata.

La formació de David Bonvehí decidirà aquesta setmana què fa amb el procés participatiu que ha engegat per decidir la seva relació amb els independents de JxCat. Fonts de la direcció –que es reunirà demà o dimecres– expliquen que no aturaran la deliberació que estan fent els associats i que s'acabarà a finals d'aquest mes, tot i que el resultat no s'abordi fins més endavant. El més probable, apunten diverses fonts, és que les conclusions es facin efectives després dels comicis, cap a la segona quinzena de novembre. De fet, aquest és el pla de Bonvehí, que dijous, al 3/24, va apostar per finalitzar el debat intern els pròxims dies i ajornar la presa de decisions fins més enllà de les eleccions.

Quines poden ser aquestes decisions al PDECat? Diverses fonts consultades, després de les múltiples reunions comarcals, descarten la convocatòria d'un congrés extraordinari per dissoldre el partit i diluir-se en l'espai de JxCat. Les mateixes fonts expliquen que el sentit general del procés participatiu –ja se n'ha completat el 95%– assumeix que la política s'ha de vehicular a través de partits polítics i que el PDECat s'ha de preservar. El resultat del procés participatiu es traslladarà a l'expresident Carles Puigdemont, que és qui té el "lideratge" per proposar l'ordenació de l'espai, en contacte, això sí, amb l'expresident Artur Mas, amb qui es va reunir dijous a Waterloo.

Pel que fa la Crida, que dirigeix Jordi Sánchez, seguirà el seu curs

El màxim dirigent del PDECat, David Bonvehí, durant l'ofrena floral al monument de Rafael Casanova l'última Diada. PERE VIRGILI

**Previsió
Els dos partits
volen evitar
barrejar el
debat intern
amb la
campanya**

per organitzar-se sense tenir en l'horitzó la intenció de federar-se amb el PDECat. De fet, la direcció de la Crida espera crear el seu consell de representants el 29 de novembre, un any després de la fundació.

Congressos en dos temps

Per la seva banda, ERC celebra els seus processos interns en dos temps. Primer sotmet a votació de la militància la nova executiva –ho va fer el 15 de setembre–, i unes setmanes més tard convoca els afiliats en el que es coneix com el "plenari" del congrés pròpiament dit. Aquesta segona fase és la que patirà canvis. El partit tenia previst celebrar-lo a finals de novembre i finalment no podrà ser així. Fonts de la direcció, malgrat tot, asseguren que no volen deixar-lo per a principis del 2020, amb la qual cosa el mes de desembre sembla el moment més pro-

bable, amb una data per concretar i una localització que podria ser Lleida.

Esquerra ja ha escollit les persones, però encara ha de tancar el seu nou full de ruta d'acord amb la ponència política que redactarà la direcció. El repte és plasmar sobre el paper el gir que ha fet el partit en la seva estratègia per aconseguir la independència: refredar la via unilateral, prioritzar el diàleg amb l'Estat i evitar fixar terminis que s'acabin convertint en sogues. Esquerra ha vist incompatible promoure un debat intern i alhora sortir a buscar vots. Així doncs, la tardor republicana se centrarà en intentar tornar a guanyar les generals a Catalunya, i deixarà la reflexió per Nadal. L'objectiu dels republicans: arribar al nou any amb tots els deures fets. —

JUDICI DEL PROCÉS

Protesta a l'Eurocambra. PATRICK SEEGER / EFE

Ajornada la vista prejudicial del TJUE sobre la immunitat de Junqueras

Anàlisi

ERNESTO EKAIZER
PERIODISTA

La vista del 14 d'octubre sobre la immunitat d'Oriol Junqueras en qualitat d'eurodiputat electe el 26 de maig ha estat ajornada al Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE). Segons han assegurat fonts judicials espanyoles a l'ARA, la nova data de la vista se sabrà aquesta setmana.

Al calendari judicial de l'agenda de vistes del TJUE la data del 14 d'octubre està en blanc. Tot i haver convocat les parts per veure la qüestió prejudicial el 14 d'octubre, la convocatòria no ha entrat a l'ordre del dia ara com ara. "Vam consultar-ho divendres amb el tribunal de Luxemburg i ens van dir que dimecres que ve, dia 25, s'actualitzaria el calendari i sortiria la data", va revelar ahir a aquest diari Andreu Van den Eynde, que no ha rebut cap notificació sobre l'ajornament.

Amb tot, les fonts consultades asseguren que el TJUE comunicarà una nova data aquesta setmana, ajornada la del 14 d'octubre. A la vista hi assisteixen els lletrats de la defensa i l'acusació, i el Parlament Europeu presentarà al·legacions de caràcter jurídic sobre l'abast de la immunitat.

El tribunal del Procés, però, no tenia intenció, segons les fonts consultades per l'ARA, de suspendre la sentència a l'espera de la decisió i sentència del TJUE sobre la qüestió prejudicial de la immunitat de Junqueras. Aquestes fonts assenyalen que la sentència del TJUE trigarà mesos i que no es pot suspendre la sentència per a tots els acusats. Tampoc, assenyalen, per a Junqueras, el principal acusat, a qui la Fiscalia sol·licita 25 anys de presó.

La defensa de l'exvicepresident va sol·licitar formalment aquesta suspensió en un escrit presentat la setmana passada que serà evacuat per interlocutòria del Suprem a principis d'aquesta mateixa setmana. Si bé la defensa de Junqueras havia plantejat elevar la qüestió prejudicial per determinar la protecció de Junqueras davant la situació de presó provisional, anterior a ser elegit eurodiputat, el Suprem va limitar la qüestió al fet que se li va denegar permís penitenciari per sortir de la presó i jurar o prometre el seu càrrec d'eurodiputat el 17 de juny del 2019 entenent que és un tema que no afecta l'acusació per rebel·lió contra ell. —

ENTREVISTA

Lluís Soler

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS

“Hem d'evitar un altre 155 de totes totes”

GERARD PRUNA / NÚRIA ORRIOLS
BARCELONA

Lluís Soler (Deltebre, 1983) rep l'ARA després de ser escollit divendres president de l'Associació Catalana de Municipis (ACM). Soler, que ja ha demanat una reunió amb el president de la Generalitat, Quim Torra, assegura que l'entitat continuarà acompanyant les institucions catalanes en el Procés i fa una crida perquè la resposta a la sentència no acabi en un nou 155.

Per què fa el pas?

Soc un convençut del municipalisme, els alcaldes som la base del servei públic. Tot i que soc jove, porto 12 anys al món local.

Quins objectius es posa?

Els divideixo en sis eixos: donar assistència jurídica als municipis, incidir en la legislació sobre el món local, oferir formació als càrrecs electes, internacionalitzar el model municipal català, unificar l'ACM i la FMC, i estar al costat de les institucions catalanes en el procés d'anhel col·lectiu de llibertat.

¿Es fixa algun calendari per a la fusió amb la FMC?

Marcar un calendari ens pot portar a la frustració. L'important és que tinguem clar que el marc temporal són aquests quatre anys, però, si ho aconseguim en un any, millor.

Quins deures posa a la Generalitat? ¿Els ajuntaments necessiten que s'aprovin els pressupostos?

A la Generalitat se li ha de dir que l'ACM continuarà sent un aliat estratègic en l'anhel de llibertats públiques però també que el dia a dia dels municipis s'ha de governar. És evident que si el Govern aprova pressupostos les coses són més fàcils. Seria molt aconsellable que poguéssim tenir pressupostos.

¿L'ACM hauria de participar en les reunions sobre com respondre a la sentència?

Ser a la taula sempre és important. Estarem al costat de les institucions catalanes, i el que volem és estar-hi amb la màxima incidència possible d'acord amb el que el món local vol fer.

I què vol fer?

La proposta de resposta a la sentència no ha de sortir de l'ACM. Jo entenc que hem de ser a la taula en el punt de decisió perquè s'ha de legitimar des del món local, però que qui ha de fer les propostes de resposta és el Govern.

MARC ROVIRA

Evitar el 155 és prioritari?

Nosaltres tenim clar que volem un estat propi, però el 155 ens va portar a una situació de preautonomia. És una cosa que no hauríem de tornar a viure. L'hem d'evitar de totes totes.

Això condiciona el tipus de resposta que es dona a la sentència.

Hem de dibuixar escenaris que no ens portin a una frustració ciutadana, perquè suposaria caure en un desànim generalitzat que no és aconsellable. Hem de dibuixar escenaris que ens puguem comprometre a complir, no caure en una acció estèril que després no serveixi per a res.

El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya reclama a Torra que retiri la pancarta amb el llaç.

Aquestes denúncies que afecten la

llibertat d'expressió i ideològica no deixen de fer-nos pensar que no estem en una democràcia de gran qualitat.

Vostè, que forma part de la direcció del PDECat, ¿creu que el partit s'ha de dissoldre dins de JxCat o s'ha de preservar com a partit?

Jo no demano dissolucions ni integracions. Al final l'instrument i els personalismes per a mi són el menys important. Només demano que es posi ordre i estructura en un espai que ha de ser central en la política catalana.

Exdirigents del PDECat van participar diumenge en la reunió de Poble. Tem una escissió?

Atomitzar més l'espai a hores d'ara no ens aporta res. Hem de mirar d'aconseguir ordre, organització i una missió clara. —

SENAT

Els ministres en funcions d'Interior, Fernando Grande-Marlaska, i de Justícia, Dolores Delgado, el dimarts 10 de setembre durant el primer ple ordinari del Senat. FERNANDO ALVARADO / EFE

REPETICIÓ ELECTORAL

Més Madrid es presentarà a les eleccions generals

ARA MADRID

El partit d'Íñigo Errejón, Més Madrid, es presentarà a les eleccions generals després que la militància avalés ahir de manera aclaparadora fer el salt al Congrés. Un 99% dels 400 militants que es van aplegar al centre cultural Galileo de la capital espanyola van votar a favor de presentar batalla a tot l'Estat, i ara només falta per confirmar si el cofundador de Podem i ara diputat a la Comunitat de Madrid encapçalarà la llista, encara que tothom ho dona per fet. D'aquesta manera es consuma el trencament de les dues ànimes de Podem també en l'àmbit estatal. El portaveu de la formació, Gabriel Ortega, va subratllar la unanimitat de les bases en la decisió adoptada. "Avui ha sortit un mandat clar perquè no ens quedem amb de braços plegats i ens presentem a les generals", va ressaltar.

Després de la negativa de l'exalcaldessa de Madrid Manuela Carmena a liderar la llista, Inés Sabanés, regidora de l'Ajuntament de Madrid, va admetre que el més ben situat per fer-ho és Errejón, tot i que fins ara el diputat, que no va ser present a l'assemblea d'ahir per no interferir en les resolucions, no s'hi ha pronunciat. "S'ha considerat idoni que sigui Íñigo Errejón qui encapçali la candidatura", va deixar clar Sabanés en la roda de premsa posterior a l'acte. En qualsevol cas, no serà fins dimecres en una nova assemblea que s'anunciarà qui és el candidat a la presidència espanyola.

Combatre l'abstenció

Sabanés va remarcar que el desacord entre el PSOE i Podem els ha obligat a fer aquest pas, no volgut, segons va indicar, perquè "hi ha un risc grandíssim d'abstenció, que podria donar el govern a les dretes a Espanya". En les últimes setmanes, Errejón, ex número 2 de Podem, s'havia pronunciat a favor que el seu antic partit facilités la investidura de Sánchez sense demanar res a canvi i renunciés a formar part d'un govern de coalició amb els socialistes. Davant la possible candidatura del seu excompany de files, el secretari general de Podem, Pablo Iglesias, va dir amb duresa fa uns dies que el seu retorn a la política estatal arribaria "més tard o més d'hora" perquè, a parer seu, l'àmbit autonòmic és una cosa que no li ha interessat "mai".

La regidora de Més Madrid Inés Sabanés ahir durant l'assemblea. LUCA PIERGIOVANNI / EFE

El PSC ajorna 'sine die' la tria del seu senador autonòmic

Fa quatre mesos que espera l'empara del TC contra el veto a Iceta

MARC TORO BARCELONA

El primer (i últim) ple ordinari del Senat d'aquesta legislatura es va celebrar el dimarts 10 amb l'absència d'un dels vuit senadors de designació autonòmica catalans: el que correspon al PSC. Des que l'independentisme va vetar el 16 de maig al Parlament la tria de Miquel Iceta com a senador, els socialistes no han proposat cap altre candidat a l'espera del recurs d'empara que van presentar al Tribunal Constitucional. Un recurs contra el bloqueig de l'operació amb la qual Pedro Sánchez volia convertir el primer secretari socialista en president de la cambra alta. Quatre mesos després, el PSC no es mou de la seva posició, però el TC tampoc concreta cap previsió de quan haurà resolt el recurs, que continua tramitant-se en fase d'estudi, segons expliquen a l'ARA fonts del tribunal.

La petició dels socialistes era amb caràcter d'urgència, però no va ser admesa a tràmit fins al 21 de maig, el dia en què es va constituir el Senat i en què es va acabar nomenant Manuel Cruz com a president. I el Constitucional encara va esperar fins al 26 de juny per pronunciar-se sobre les mesures cautelars demanades pel PSC, que va rebutjar. Iceta demanava la suspensió de l'acord de la mesa del Parlament pel qual es va decidir, en contra del que reclamava el seu partit, que la votació al ple sobre la seva designació es fes per via electrònica

i no amb paperetes –un sistema que no hauria permès vots en contra d'Iceta–. En la seva argumentació, el tribunal apuntava que la tria del sistema de votació per part de la mesa era una decisió els efectes de la qual s'havien "esgotat". I afegia que resoldre a favor del PSC pel que fa a les mesures cautelars hauria implicat anticipar la resolució del fons de la qüestió: la suposada vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics (art. 23.2 de la Constitució), segons denunciaven els socialistes en el seu recurs.

Context

L'escó vacant dels socialistes no ha sigut decisiu en una cambra amb majoria absoluta del PSOE

El PSC, però, ja no té pressa. Iceta, que ja va descartar fer el salt al Senat, té previst esperar la decisió final del TC abans de moure peça amb l'esperança de poder demostrar que tenia raó. I en una cambra alta amb majoria absoluta del PSOE, la designació del senador autonòmic pendent no era fins ara decisiva per als socialistes. La cosa podria canviar, però, si hi hagués una nova correlació de forces després de la repetició d'eleccions generals del 10 de novembre. Algunes fonts socialistes apunten que un eventual creixement de la dreta augmentaria la importància de l'escó vacant del PSC. I al revés: si els socialistes catalans sortissin reforçats dels

comicis i augmentessin el nombre de senadors (ara en tenen tres), el senador extra designat pel Parlament podria ser clau per intentar tenir grup propi al Senat. Tot i que són necessaris deu representants perquè això sigui possible, a partir de cinc seria factible que el PSOE prestés alguns dels seus senadors al partit català.

A hores d'ara, l'executiva del PSC no ha escollit cap candidat per substituir Iceta, i el nom que més ha sonat informalment entre els dirigents del partit és el de Carles Martí, que el 28-A anava de tres a la llista del Senat per Barcelona i es va quedar a les portes d'entrar. Martí, que abans de l'estiu va passar a ser assessor de Cruz a la presidència de la cambra, assegura a l'ARA que no se l'ha sondejat per ocupar el lloc d'Iceta, però admet que s'inclinaria per acceptar-ho. Aclareix, en tot cas, que el seu desig és tornar a formar part de la llista del Senat.

Al marge de qui i quan serà designat per anar a la cambra alta, els llettrats del Parlament van demanar aquest agost al TC que desestimés el recurs del PSC, al considerar que el dret que diu que es va vulnerar es refereix al fet de "poder ser elegit" i no a "ser elegit". En cas contrari, assenyalen, no quedaria "cap marge d'intervenció al Parlament en els processos de designació". Aquest és un dels arguments que va esgrimir l'independentisme per vetar Iceta. Val a dir que fins ara al Parlament mai s'havia vetat un senador de cap partit, com també que l'operació Iceta va caure en plena campanya de les municipals.

Internacional

MEDITERRANI

R. GARCIA VILANOVA / J. MARTÍN
TRÍPOLI

És el resultat més evident d'un projecte personal dissenyat pel ministre de l'Interior del GNA, Fathi Bashaga, original de la veïna ciutat estat de Misrata, que ha aconseguit unificar la vigilància de Trípoli i col·locar-la en mans de la policia: nous agents sense armes –entre ells dones amb immaculats vestits blancs– patrullen per les cantonades.

Dissipades les ombres de la nit, encara tòrrida i humida, pot apreciar-se l'altra novetat que recorda els temps en què Gaddafi arruïnava Líbia i la fortuna energètica li permetia desafiar Occident i somiar amb el virregnat de l'Àfrica. Des de fa mesos, un cop complerta la primera crida a l'oració, rotondes i carreteres tornen a omplir-se de migrants subsaharians ajupits al costat de les seves eines esperant un camió al qual pujar per guanyar-se un jornal, com feien en temps del tirà, per poder enviar una mica de diners a la família. Amb la caiguda del sàtrapa, aquestes imatges van quedar limitades a ciutats com Zawiya o Zuwara, trampolins de la migració irregular cap a Europa, on els migrants, atrapats en el parany dels contrabandistes, es veien obligats a comprar cada dia amb la suor de les seves mans plenes de durícies una part de l'ariscat –i en nombroses ocasions mortífer– passatge pel Mediterrani.

Una foto vella que no canvia

No vol dir que la fotografia actual del magre negoci de la migració irregular hagi canviat a Líbia. És el mateix daguerreotip compost de sang, ambició, feixisme, supèrbia i insolidarietat que han acolorit a mà els contrabandistes i el discurs de l'extrema dreta que cala a Europa. Les xifres així ho demostren. Segons l'Organització Internacional de les Migracions (OIM), més de 600 migrants han mort ofegats en els nou primers mesos d'aquest any al Mediterrani quan perseguen un somni de prosperitat a bord d'una embarcació fràgil, precària fins al límit perquè els mateixos contrabandistes saben que mai arribarà a la destinació que els seus ocupants anhelen; al voltant de 5.000 estan detinguts en centres d'internament controlats per milícies armades tant a la mateixa Trípoli com en altres ciutats del nord i en les àrees en combat al voltant de la capital, exposats als trets com va passar aquest juliol al centre controlat per la milícia de Tarhouna, on 53 migrants van morir en un bombardeig.

L'última tragèdia va passar gairebé inadvertida per als mitjans fa uns dies. Dijous, un migrant d'origen sudanès va morir víctima dels trets en un incident amb la Guàrdia Costanera líbia, finançada i entrenada per Europa. Segons funcionaris de la IOM, l'home va rebre un tret quan després que la seva pastera fos interceptada per una patrullera i des-

Líbia, el país que fa de tap de la immigració a la UE

La seguretat millora relativament, mentre les màfies segueixen operant i Europa finança els guardacostes

embarcat al port d'Abusitta, la policia intentava que ell i els 102 nàufrags que l'acompanyaven tornessin als inhòspits centres de detenció dels quals pretenien fugir.

L'ènim drama no és només un record de les violacions sistemàtiques dels drets humans que pateixen els migrants, especialment a Líbia, i de les miserables condicions a les quals tracten de sobreviure a l'antiga Jamahariya, atrapats primer a les fèrides cel·les de les màfies que es lucen amb les seves desgràcies i els seus somnis, i amuntegats després en els centres de detenció que contribueix a finançar Europa, que al nord d'Àfrica ha op-

Assassinat
Dijous un jove sudanès va morir pels trets d'un guardacostes libi

tat per una política de militarització i gendarmeria similar a la que comparteix des de fa anys amb Turquia en l'anomenada *ruta oriental*. També suposa un nou episodi del pols que manté el govern libi de Trípoli, i més explícitament la criticada Guàrdia Costanera líbia, amb les organitzacions humanitàries que treballen a la regió. “La presència de les ONG és una de les causes principals que fan que augmenti la migració. Són cavalls de Troia que s'utilitzen per entrar a l'Àfrica i xuclar els seus recursos. Crec que hi ha connexions amb les ONG i amb les bandes que hi ha a l'Àfrica”, assegura a la seva oficina a Trípoli el coronel Qasem Ayoub, por-

taveu del citat cos militar libi. “Totes les ONG treuen un benefici d'aquests migrants i per això no volen que acabem amb aquest problema. La migració a la Mediterrània no és real, la causa no és el contraban, hi ha altres causes”, es queixa Ayoub, que al·ludeix a una suposada conspiració neocolonialista d'Europa en la qual es barregen polítics ultraconservadors, periodistes sense escrúpols, contrabandistes i ONG amorals.

“Europa vol la migració, però no vol una migració massiva, sinó regulada. Per això el que busca és un territori en què poder crear un filtre, perquè no tots els que migren són persones sense recursos, hi ha altres perfils diferents. Així pot triar els millors, els que tenen estudis i li serveixen”, subratlla. “I després hi ha les ONG i la premsa, que sempre ajunta les paraules *Líbia* i *immigració*, que parlen del patiment dels migrants, però mai del patiment dels libis. Diuen que la situació és perillosa a Líbia, però no fan res per tancar les fronteres que tenim al sud. Deixen que els migrants surtin dels seus països, amb pau i estabilitat, perquè vinguin a Líbia i només quan arriben aquí parlen dels drets humans. Les ONG volen crear ciutats de migrants a Líbia”, insisteix l'oficial, que és especialment crític amb la tasca de l'Organització Internacional de les Migracions.

“Si el migrant vol tornar, nosaltres no el podem enviar de tornada, no

INDIGNACIÓ PER LA VIOLENCIA POLICIAL AL BRASIL

La mort de la petita Ágatha Félix, de 8 anys, durant una operació policial en una favela de Rio de Janeiro ha ressuscitat la indignació davant la violència als barris

pobres, on narcotraficants, policies i milícies lliuren una guerra que s'arrossega des de fa anys. La nena era dins d'un cotxe amb la seva àvia i tornava a casa divendres a

la nit quan va rebre un tret a l'esquena. Veïns de la barriada s'han manifestat el cap de setmana contra el governador Wilson Witzel, que defensa l'ús de francotiradors.

Treballadors subsaharians esperant en una rotunda de Trípoli que algú els doni feina.

RICARD GARCIA VILANOVA

No hi ha “efecte crida”: les ONG al mar no atrauen més pasteres

El nombre de migrants que surten de Líbia depèn sobretot del temps

CRISTINA MAS
BARCELONA

Un dels retrets més freqüents contra les ONG de rescat al Mediterrani és que actuen com un imant per atreure immigrants sense papers. El gastat “efecte crida” que esgrimeixen les autoritats ja s’ha convertit en *vox populi*, amb la lògica que si les ONG no fossin al mar preparades per al rescat, la gent no s’arriscaria a embarcar-se en una pastera. En l’era de les *fake news* costa desmuntar fal·làcies, però les dades són contundents: senzillament no hi ha cap relació entre el nombre de pasteres que es fan a la mar i la presència o no de vaixells de rescat, ja siguin d’ONGs o de cossos oficials.

Fa cinc anys que l’italià Matteo Villa, investigador en migracions de l’Institut Italià d’Estudis de Política Internacional, estudia el que passa al Mediterrani central. Des del gener compara les dades diàriament i ha desenvolupat el seu propi model d’anàlisi estadística. “El que hem descobert és que hi hagi o no vaixells d’ONGs al mar, surten les mateixes pasteres”, explica a l’ARA, mentre prepara la publicació d’un treball que recull l’anàlisi.

Entre l’1 de gener i el 28 d’agost, els dies que hi havia vaixells d’ONGs van sortir de Líbia una mitjana de 47 migrants. I els dies que no n’hi havia la mitjana va ser de 43, una diferència que no és significativa estadísticament. En total, en el mateix període, els dies que no hi havia embarcacions humanitàries van sortir de Líbia 7.611 persones, mentre que quan hi havia vaixells de rescat van ser 2.858. Cal tenir en compte que per culpa del bloqueig dels governs, sobretot en l’època de l’ultradretà Matteo Salvini com a ministre de l’Interior a Itàlia, que és el període estudiat, només hi ha hagut alguna embarcació humanitària operativa a la zona de rescat en un total de 61 dies.

No hi ha diferència

“La conclusió és que el nombre de sortides no varia en funció de la presència o no d’ONGs: hi siguin o no, surten les mateixes pasteres. De fet, el que s’hauria d’esperar és que amb ONGs tinguéssim força més migrants. No perquè hi hagi cap efecte crida, sinó només perquè s’afegeix un punt més d’observació que ens permet detectar més pasteres que sense les ONG ens passarien desapercebudes. Però tampoc no és el cas, cosa que juga a favor de les

ONG”, explica l’investigador. Per determinar quantes pasteres surten de Líbia, a l’estudi se sumen tres fonts: el nombre de persones que arriben a Itàlia i Malta, les que són capturades pels guardacostes libis i les que moren o desapareixen en el camí, segons els supervivents.

El model d’anàlisi desenvolupat per l’investigador recull també altres variables, com la temperatura i la força del vent. “Això sí que té una incidència molt clara: els dies amb bona mar i bon temps han sortit entre 106 i 210 persones, mentre que els dies en què hi havia males condicions meteorològiques van ser entre 0 i 3”. La dada encaixa perfectament amb l’experiència de la gent de mar: els capitans dels vaixells de les ONG, com els pescadors o els guardacostes, saben perfectament quins dies hi haurà rescats només mirant la previsió meteorològica.

Anàlisi
L’investigador italià Matteo Villa estudia els moviments a la zona cada dia

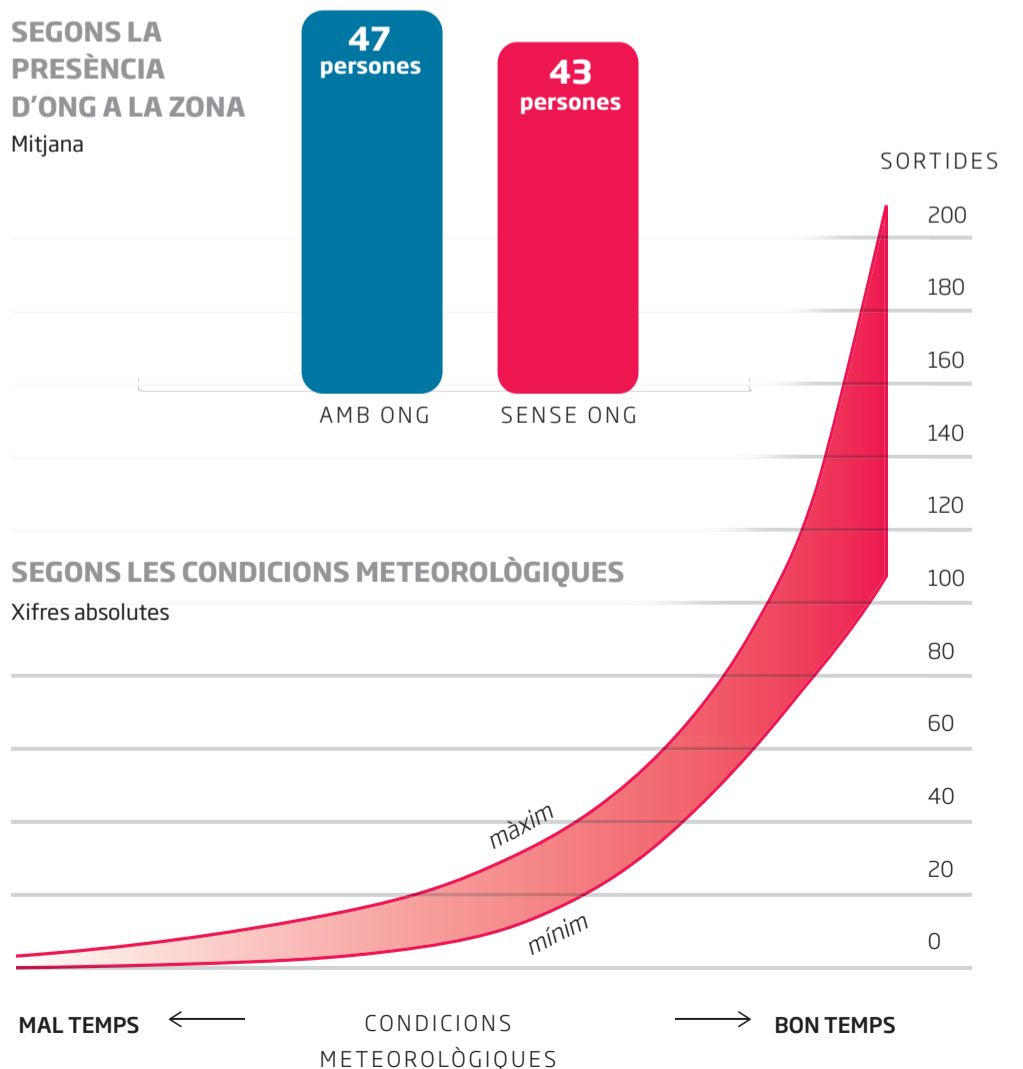
Factors
El grau de col·laboració de les milícies líbies amb la UE determina els fluxos

La conclusió és la mateixa si s’estudien les dades dels últims cinc anys i no varia pel fet de si les ONG han estat més o menys actives. El 2017 eren responsables del 45% dels rescats, mentre que enguany el bloqueig polític ha abaixat el percentatge al 8%. I això no ha fet variar el nombre de sortides. Sí que hi han incidit, segons l’estudi de Villa, altres factors, com el paper de les milícies líbies. “Si les milícies armades cooperen amb Itàlia i la UE, cau el nombre de pasteres, i si no ho fan, augmenta: això és una constant en el temps”, apunta l’investigador.

“La conclusió és clara: les ONG no fan que migrin més persones. Si ara estan en el punt de mira dels governs és per un interès polític, per mantenir la tensió. Només són caps de turc”, conclou Villa, que publicarà l’estudi complet en els pròxims mesos. —

SORTIDES DIÀRIES DE MIGRANTS DES DE LÍBIA

De l’1 de gener al 28 d’agost del 2019

Font: Matteo Villa / Gràfic: Esther Utrilla

AMB EL SUPORT DE LA BECA DEV REPORTER DE LA FEDE EN COL·LABORACIÓ AMB NOVACT

EMERGÈNCIA CLIMÀTICA

La Cimera del Clima de l'ONU, una oportunitat per a la redempció

Guterres exigeix compromisos concrets després del clam global dels joves

CARLOS PÉREZ CRUZ
WASHINGTON

Com si es tractés d'una transfusió de sang, el realisme idealista dels joves de tot el món ha renovat durant el cap de setmana l'oxigen de passadissos i sales de les Nacions Unides, a Nova York. Centenars d'activistes han reclamat acció política, acabar amb el "comportament criminal" de les grans corporacions o el final de l'ús dels combustibles fòssils. El seu missatge i la seva exigència van dirigits als adults, als líders mundials que avui prenen el testimoni de la Cimera del Clima, organitzada pel secretari general de l'ONU, António Guterres, amb l'objectiu d'impulsar els Acords de París.

Líders que "parlen massa i escolten poc", segons l'opinió del mateix Guterres, que enfront dels activistes va reconèixer haver recuperat l'esperança en la lluita contra l'escalfament global gràcies a la seva iniciativa. "La meua generació ha fallat considerablement fins ara", ha reconegut.

No tots els companys de generació de Guterres comparteixen necessàriament la seva percepció de l'"emergència climàtica". El president dels Estats Units, Donald Trump, no participarà en la cita d'avui. Mentre exerceix d'amfitrió en una reunió sobre llibertat religiosa, el seu país estarà representat per Marcia Bernicat, vicesecretària adjunta principal de l'Oficina d'Oceans i Afers Ambientals i Científics Internacionals, que depèn del departament d'Estat. Trump es va desentendre de l'Acord de París, per la qual cosa és difícil imaginar l'èxit d'una lluita global sense l'ajuda del

segon principal emissor mundial de gasos contaminants, després de la Xina.

Però hi ha lloc per a l'optimisme. Javier Sierra, portaveu de Sierra Club, el principal grup ecologista dels Estats Units, reconeix a l'ARA que "les coses estan malament aquí per culpa del senyor Trump i els seus sequaços", però posa en valor el compromís i la legislació de ciutats i estats del país. "Estem veient una cosa realment extraordinària", assegura. "Califòrnia, que és la cinquena economia del món, s'ha compro-

mès amb la idea que totes les seves fonts d'energia siguin netes i renovables". Segons Sierra, a la política federal se li està contraposant una d'estatal i local que, "amb molts anys d'antelació, està complint amb els compromisos de l'Acord de París".

El president francès, Emmanuel Macron; la cancellera alemanya, Angela Merkel (que divendres passat va anunciar la inversió de 54.000 milions d'euros per combatre la crisi climàtica); el president en funcions del govern espanyol, Pedro Sánchez, o el president turc, Re-

António Guterres, secretari general de l'ONU, amb Greta Thunberg dissabte a Nova York.

CARLO ALLEGRI / REUTERS

cep Tayyip Erdogan, han anunciat la seva presència.

Per participar en la Cimera del Clima, António Guterres va posar com a condició prèvia arribar amb ofertes concretes i no amb discursos buits. 19 països lideren taules sectorials en què es discutiran i s'anunciaran projectes per aconseguir la neutralitat de carboni (zero emissions de CO₂), transport sostenible o transició cap a les energies renovables. Fins i tot la Xina, principal contaminador mundial, hi envia un alt representant, el ministre d'Exteriors, Wang Yi, i lidera una de les taules.

Per al portaveu del Sierra Club no és un contrasentit. Tot i que hi ha zones industrialitzades del país "on l'esperança de vida, només pel fet de viure allà, es redueix cinc anys i mig", i tot i que tenen "centenars de plantes de combustió de carbó", Sierra aplaudeix un programa xinès d'inversió en energia neta que, segons va anunciar Pequín, renovarà l'any vinent. "S'han trobat entre l'espasa i la paret, però s'han quedat de braços plegats".

Jornada maratoniana

La llarga jornada l'obrirà el secretari general, António Guterres, i inclourà un discurs de la jove activista sueca Greta Thunberg, que va participar divendres en la manifestació de Nova York, dins de la vaga estudiantil global contra el canvi climàtic. "El nostre objectiu -apunta Guterres- és [la reducció del] 45% d'emissions durant les pròximes dècades", així com "un compromís per finançar el Fons Ecològic i els 100.000 milions de dòlars que cada any es donen als països en desenvolupament".

La cimera de Nova York s'inscriu en una cursa contra rellotge. El període del 2015 al 2019 està a punt de ser el que ha registrat una temperatura mitjana més elevada, segons l'informe científic *Units en la ciència*, que es va presentar ahir. La temperatura global registrada des del 2015 és 1,1 graus superior a l'era preindustrial, i 0,2 graus superior a les anotades entre el 2011 i el 2015. —

ORIENT MITJÀ

L'Iran oferirà un pla de seguretat per al Golf a l'Assemblea de l'ONU

ARA
BARCELONA

El president iranià, Hassan Rouhani, va estendre la mà ahir al seu rival regional, l'Àrabia Saudita, proposant un pla que rebaixi la tensió després de l'atac del 14 de setembre contra les instal·lacions petrolíferes saudites. Teheran, a qui Washington i Riad atribueixen els atacs, respon així a l'anunci dels Estats Units que enviarien tropes per protegir els seus aliats al golf Pèrsic. Precisament ahir l'Iran va ordenar alliberar el petrolier britànic *Stena Impero*, que tenia retingut des del juliol acusat de violar les normes de navegació

a l'estret d'Ormuz, as estratègic en el comerç mundial de petroli.

Rouhani va aprofitar una desfilara militar a Teheran per fer una exhibició de força i alhora obrir una via de diàleg. "Estem una mà amistosa als països veïns i estem disposats a oblidar els seus errors del passat, perquè avui vivim una situació en què els enemics de l'islam i la regió, és a dir, els Estats Units i el sionisme, volen aprofitar l'esquerda que hi ha entre nosaltres". El líder iranià va anunciar que dimecres, quan parli davant l'Assemblea General de l'ONU, presentarà una iniciativa anomenada Coalició per l'Esperança i la Pau a Ormuz, la defensa de la qual vol que sigui "autòctona".

El president Hassan Rouhani ahir durant el seu discurs. AFP

Els Estats Units han incrementat les sancions contra l'Iran i han anunciat el desplegament de més tropes a l'Àrabia Saudita i els Emirats Àrabs Units en resposta als atacs, que van fer caure la producció petrolífera saudita i que van ser reivindicats pels rebels houthis del Iemen. Rouhani va tornar a desvincular el seu país dels fets i va assegurar que "les mentides dels que volen atribuir els incidents de la regió a la República Islàmica seran descobertes".

L'escalada de tensió entre Washington i Teheran va començar l'any passat, quan els Estats Units van retirar-se unilateralment de l'acord pel qual l'Iran oferia garanties de no desenvolupar armament nuclear. —

RCD
ESPANYOL
de **BARCELONA**

REAL
VALLADOLID

“**TANTO
SENTIMIENTO
QUE YA NO
ME CABE EN
EL CORAZÓN**”

@mariacoll_rcde | 29/08/19

RCDE
STADIUM

29 SET 12:00 H

COMPRA LA TEVA ENTRADA A
RCDESPANYOL.COM

RCD
ESPANYOL de BARCELONA

Societat

MEDI AMBIENT

Fins a quatre anys per enderrocar una construcció il·legal

La Fiscalia denuncia que els procediments queden encallats per la saturació dels jutjats penals

MONTSE RIART
BARCELONA

Any 2003. L'Ajuntament de la Torre de Claramunt (Anoia) dona permís per transformar una finca agrícola no urbanitzable de més de 6.000 metres quadrats, la masia de Cal Tiquet, en un complex recreatiu amb diversos apartaments, una piscina, un bar, dos garatges i una zona de magatzems. Des d'un primer moment el projecte de Cal Tiquet es va considerar il·legal perquè s'aixecava sobre un terreny on estava prohibit construir-hi. Al cap d'uns anys, la Generalitat va ordenar enderrocar part de les finques, però després de diversos recursos el cas va acabar als tribunals. No va ser fins al 2016 que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va resoldre els diferents recursos i va ordenar la demolició de les noves construccions. A aquesta sentència se n'hi afegeix una altra de l'Audiència de Barcelona del 2018 que condemna l'alcalde que va firmar la llicència d'obres i els propietaris de la finca a 15 mesos de presó, i l'arquitecte municipal a 18 mesos de presó per prevaricació. A hores d'ara, tot i que la sentència és ferma, el complex recreatiu continua intacte.

El cas de Cal Tiquet és una de les desena de construccions declarades il·legals a la demarcació de Barcelona entre el 2015 i el 2018 que continuen sense enderrocar-se. El Codi Penal especifica que, per protegir el patrimoni mediambiental, els jutges podran acordar l'enderroc de les construccions per "restaurar en la mesura que sigui possible el patrimoni mediambiental que s'hagi fet malbé a causa de les noves edificacions". En la seva memòria anual, a la qual ha accedit l'ARA, el fiscal delegat de Medi Ambient a Barcelona, Antoni Pelegrín, denuncia l'"enorme dificultat" de fer complir les ordres judicials d'enderroc i ho atribueix al col·lapse dels jutjats penals, que són els que han de dictar l'execució de la sentència perquè la demolició de la construcció es faci efectiva. Segons el fiscal, a la pràctica, una sentència que comporti un enderroc pot trigar anys a fer-se efectiva perquè "la sobrecàrrega de treball" que arrosseguen aquests jutjats fa endarrerir l'ordre per fer efectiva la demolició.

La sentència del complex recreatiu de Cal Tiquet és contundent respecte a la il·legalitat de la cons-

Una excavadora demolint una construcció enmig d'una zona boscosa. GETTY

trucció. L'Audiència té clar que les obres que es van fer als terrenys no urbanitzables de la masia suposaven "sense cap mena de dubte" la creació de noves construccions que no tenien "cap mena de vincle" amb l'exploració agrícola i que "en canvi estaven clarament vinculades a un complex recreatiu". Pel que fa a l'actuació municipal, aclareix que les llicències i permisos als propietaris es van concedir "prescindint absolutament de les normes procedimentals d'observança" i sense que la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona hi donés el vistiplau.

Tant en el cas de Cal Tiquet com en els altres procediments d'enderroc que continuen pendents, Pelegrín considera "imprescindible" que les demolicions es duguin a terme, per garantir la protecció del medi ambient en aquells terrenys declarats expressament no urbanitzables. Segons les dades recollides per a la memòria de la Fiscalia, l'any 2018 hi havia pendents onze ordres d'enderroc a les comarques barce-

Execució
El fiscal diu que cal demolir les construccions per protegir el territori

lonines. Dues eren per a construccions que s'havien declarat il·legals el 2018, tres venien del 2017, quatre estaven encallades des del 2016 –entre les quals el complex recreatiu de Cal Tiquet– i dues més tenien l'ordre de demolició pendent des del 2015. El ministeri públic va fer el seguiment dels casos durant tot l'any, segons explica el delegat de Medi Ambient en la memòria: el desembre passat només s'havien dut a terme dues de les demolicions. En la resta de casos continuava sense haver-hi ordre d'execució.

Ocells electrocutats

Segons el balanç de la Fiscalia, entre el 2017 i el 2018 les investigacions per presumptes delictes contra el medi ambient a la demarcació de Barcelona van créixer un 51%, de 95 a 144. Un dels procediments que la Fiscalia va tramitar durant el 2018 i que afecta el conjunt de Catalunya és la investigació per ocells electrocutats en línies elèctriques. El Govern va comunicar a la Fiscalia que

havia detectat un total de 539 punts negres de la xarxa elèctrica catalana on havien mort uns 600 ocells electrocutats entre el 2015 i el 2017. Les comarques més afectades són la Noguera i el Montsià.

Des de l'obertura de la investigació, els Agents Rurals comuniquen sistemàticament totes les deteccions de punts de la xarxa elèctrica on hi ha torres amb cables descoberts o que incompleixen la normativa i poden suposar un risc per a la fauna. Els avisos es traslladen a les empreses elèctriques. La Fiscalia explica que les concessionàries adopten les mesures de protecció necessàries "amb certa rapidesa" i corregeixen les mancances que puguin presentar les instal·lacions elèctriques per evitar l'electrocució de més ocells. Tot i així, la Fiscalia ha demanat més informació a la direcció general de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat per saber si les mesures adoptades són suficients per garantir la protecció dels ocells. —

**NOVA BARALLA
AMB GANIVETS
A BARCELONA**

La Guàrdia Urbana va detenir ahir l'amo d'un bar per haver ferit greument amb un ganivet un altre home durant una discussió a la porta del local. És el tercer incident amb arma blanca del cap de setmana a Barcelona.

**BUCH DIU QUE EL
GAS PEBRE SERÀ
"L'ÚLTIM RECURS"**

El conseller d'Interior, Miquel Buch, va insistir ahir que eines com el gas pebre seran l'últim recurs que utilitzin els Mossos en manifestacions. "És tan excepcional que no s'ha utilitzat mai fins ara", va remarcar.

DESIGUALTAT

Un alumne durant un curs extraescolar de perfeccionament de les matemàtiques. CRISTINA CALDERER

SUCCESSOS

Un home mata la seva parella d'una ganivetada a Mallorca

A.T. / M.C.
PALMA

Un home de nacionalitat espanyola va matar ahir una dona alemanya de 59 anys a la Colònia de Sant Jordi, a Mallorca. El presumpte autor del crim, que va quedar detingut per la Guàrdia Civil, va clavar un ganivet a la víctima al tòrax i a l'abdomen. Segons fonts oficials, la parella vivia junta al pis de la dona des de feia tres mesos i mantenien "una relació sentimental". Tot i això, la investigació encara està oberta i s'ha de confirmar quina era la seva situació, ja que alguns veïns apunten que no eren parella. Els fets van passar al matí. Quan van sentir els crits, els veïns van alertar les autoritats. L'equip d'emergències va intentar reanimar la dona sense èxit. D'acord amb l'IBDona, la víctima, que vivia amb el presumpte agressor, no havia presentat cap denúncia prèvia per violència masclista. Segons alguns veïns del nucli, "ella era molt humana" i era coneguda perquè donava menjar a la comunitat de gats que hi ha situada just darrere del seu habitatge. Ella mateixa vivia amb 15 gats i un gos que ahir van quedar a mans de l'Ajuntament. Per la seva banda, els residents apunten que el presumpte agressor era una *persona non grata* perquè tenia problemes amb l'alcohol i ja havia provocat algun aldarull en un bar de la zona.

Quatre dones assassinades en una setmana

Amb aquesta, ja són 42 les dones mortes per violència masclista des que va començar l'any a tot Espanya: quatre d'aquests casos s'han produït en només una setmana. L'últim es va fer públic aquest dissabte mateix, quan els Mossos d'Esquadra van informar de la detenció d'un home que va deixar morir la seva parella quan ella estava patint una baixada de sucre. L'arrestat, a més, hauria gravat l'agonia amb el mòbil. Des del 2003, quan van començar el registre, més de 1.000 dones han mort a mans de les seves parelles o exparelles. —

Les extraescolars obren una bretxa social entre els infants

Els educadors demanen més oferta pública per igualar les oportunitats

MARIA GARCIA
GIRONA

De ser complementàries a ser part del currículum personal i laboral. Les activitats extraescolars han fet els últims anys un salt qualitatiu i quantitatiu que les ha convertit en una part important i determinant en l'aprenentatge dels infants. "Abans s'aprenien coses socialment o educativament poc importants, però han anat mutant els últims anys i ara són part del currículum escolar, vital i professional dels alumnes", indica el director de la Fundació Bofill, Ismael Palacín, que alerta de la "gravíssima" bretxa social que han obert.

"Hi ha una desigualtat alarmant en les activitats extraescolars. Al 60% de les famílies els costa arribar a final de mes i no poden pagar els preus altíssims que solen tenir. Hi ha nens que fan moltes activitats i d'altres que no en fan cap. Hem d'assumir que l'aprenentatge extraescolar és un dret educatiu emergent", subratlla. De fet, segons el professor de la UdG especialitzat en temps de lleure Josep Soler, les "desigualtats més grans entre els alumnes no es donen dins l'escola, sinó fora, en aquests espais extracurriculars". Per això els experts reclamen que s'estableixi una política de preus públics o de beques per garantir l'equitat d'oportunitats i d'accés a coneixements entre tots els alumnes.

Un estudi nord-americà recent, elaborat per Expanded Schools, con-

clou que un alumne de classe mitjana rep 6.000 hores més d'aprenentatge que un estudiant de classe baixa, i la majoria d'aquests coneixements extres s'adquireixen fora de l'horari escolar, és a dir, a les activitats del migdia o el vespre o als casals d'estiu. "Fa temps que va canviar el currículum escolar i es va apostar més per l'aprenentatge de competències i no tant pels continguts, perquè és important que els alumnes desenvolupin aspectes emocionals, relacionals, la manera de comunicar-se, la creativitat... I és en les activitats extraescolars quan es facilita més l'adquisició d'aquestes competències", indica la directora del Casal dels Infants de Salt, Mònica Gibanel.

La desigualtat en el lleure

Precisament aquesta entitat desenvolupa diferents projectes per facilitar una oferta lúdica i formativa fora de l'escola a les famílies amb rendes més baixes o en risc d'exclusió social. Per a Gibanel, també és clara la manca d'igualtat d'oportunitats entre uns infants i uns altres: "Les famílies amb què treballem no es poden permetre cap activitat pel cost econòmic. I totes les famílies haurien de poder escollir lliurement quines activitats fan els seus fills, si una o tres, si futbol, música o classes de reforç. Però aquesta llibertat no existeix perquè l'elecció està condicionada pels diners".

En aquest sentit, el professor de la UdG assenyala que hi ha una diferència "abismal" entre determinades zones, barris i perfils de població. "Uns

tenen un seguiment educatiu a través de professors de reforç, fan diferents activitats que els fan descobrir vocacions, talents, capacitats... D'altres, en canvi, només tenen el carrer i cap suport. I mentre uns a l'estiu marxen un mes a un altre país per aprendre una llengua i una cultura, els altres juguen en un descampat". "I aquestes diferències, amb el pas dels anys, acabaran marcant els resultats acadèmics i laborals d'uns i altres", adverteix. De fet, tant Soler com el director de la Fundació Bofill ressalten que hi ha "més segregació escolar durant les hores de lleure que dins de les escoles". "Els nens que van a l'acadèmia d'anglès o de música es trobaran amb un tipus de famílies molt homogènies perquè el preu és una barrera", recalca Palacín.

Per aquestes raons, tant Palacín com Soler i Gibanel reclamen que s'ampliï l'oferta pública d'activitats extraescolars: "S'ha de lluitar per una política de garanties, amb preus públics o beques, i per una política de barreja, perquè tots els infants tinguin l'experiència de jugar i compartir amb altres nens del barri". La directora del Casal dels Infants lamenta que les convocatòries d'ajuts per a entitats i AMPAs per fer extraescolars "són les mateixes d'abans del 2012, quan el cost de vida és més alt". "Si convenim que aquests aprenentatges són claus, l'administració hauria de garantir una oferta pública més àmplia que faci real la igualtat d'oportunitats entre tots els alumnes, independentment dels seus ingressos", subratlla. —

**Excm. Sr. Miquel Valls
i Maseda**

Creu de Sant Jordi

El president i el Govern
de la Generalitat de Catalunya
expressen el seu dol

Generalitat de Catalunya

FESTA MAJOR

JORDI ROVIRALTA

Parc de la Ciutadella
Activitats infantils i de circ a l'aire lliure

Parc de la Trinitat
Espectacle 'El caçador', de la companyia Mighty Jambo Trust

CRISTINA CALDERER

La Mercè

La pluja dona un dia de treva i fa sortir la gent al carrer

Barcelona s'omple d'espectacles de circ, música i teatre, i també s'hi fan lloc les protestes

CRISTINA CALDERER

Avinguda Meridiana

Joves del moviment F4F van tallar l'avinguda per protestar contra la contaminació

Via Laietana
El carrer es va tallar pel Dia sense Cotxes

Plaça de Sant Jaume
Tradicional ballada de sardanes amb la música de la cobla La Principal de Terrassa

CRISTINA CALDERER

CRISTINA CALDERER

@ara_castells

EFREN GARCIA

Barcelona i Reus es reparteixen el protagonisme casteller

La plaça de Sant Jaume torna a vibrar amb les construccions de gamma extra

La diada històrica de la Mercè ha acaparat un cop més els focus mediàtics del cap de setmana. Les construccions de gamma extra dels Castellers de Vilafranca i dels Minyons de Terrassa han sigut les més destacades, però cal posar en valor el paper dels Xiquets de Reus. La colla de l'Alt Camp va completar dissabte a la plaça del Mercadal el seu segon tres de nou amb folre de l'any i es consolida com una de les agrupacions que menys està notant la recessió.

Els Xiquets van tornar a brillar amb llum pròpia. Van fer un cop de puny sobre la taula descarregant d'inici el tres de nou folrat. Si bé la caiguda del dos de set la setmana passada a Terrassa semblava que no els havia condicionat a l'hora d'atacar les seves millors construccions, van notar els seus efectes quan encaraven el dos de vuit. La canalla va dubtar en dues ocasions i van necessitar una ronda extra per completar el castell.

Recuperada la moral en la diada de la seva festa major, els Moixiganguers d'Igualada tornen a enlairar el vol encadenant tripleta -tres i quatre de vuit més dos folrat- rere tripleta. La manca d'efectius va forçar els Nens del Vendrell a conformar-se amb una diada amb tres construccions de set pisos.

Si la jornada a Reus va unir un ritme correcte amb molt bones vibracions castelleres, diumenge la Mercè barcelonina va tornar a transmetre sensació d'estancament. La cita es va allargar fins a les quatre hores de durada, tot i que, per primer cop, va adoptar un sistema de rondes similar al de la diada de Sant Fèlix.

Els Minyons de Terrassa van voler apujar el llistó a Barcelona. Van dominar el dos de nou emmanillat i van plantar cara a un tres de nou amb folre i agulla que no portaven a plaça des de la temporada 2016. El castell va alçar-se estirat de mides i amb algun problema de quadratura. Quan es disposaven a coronar l'estructura del tres, dues fortes sacsejades van posar-los a prova. Les fuetades van descol·locar els pisos superiors, que van acabar defallint en l'inici del descens. La caiguda els va obligar a abaixar pretensions: van haver de treballar per completar el tres de nou amb folre i van optar pel cinc de vuit per acabar la seva actuació. Amb el pilar de vuit amb folre i manilles aparcat van decidir-se pel de set pisos.

Si una colla va sortir satisfeta de la plaça de Sant Jaume, va ser la dels Castellers de Vilafranca. Els verds van descarregar tant el dos de

nou com el pilar de vuit emmanillats. La torre va decantar-se de costat i això va obligar-los a fer un esforç extra a les manilles. L'espadat, en canvi, va funcionar bé per la part baixa, però un desequilibri després de l'aleta va fer que els pilaners s'haguessin de lluir.

Els Castellers de Barcelona van descarregar el primer set de vuit de l'any, però van haver de desmuntar molt d'hora el quatre de nou amb folre. Van apostar per les dues construccions bàsiques de vuit i van posar la cirereta amb dos pilars de cinc íntegrament femenins. Si bé un d'ells va fer llenya abans de l'ale-

ta, l'altre el van aconseguir descarregar amb molta elegància.

La jornada també ha repartit premis lluny de les places més habituals. Dissabte els Castellers de l'Alt Maresme van aprofitar la festa major de Calella per estrenar d'una sola tacada el cinc i el set de set, mentre que els Xics de Granollers hi van confirmar una gran progressió al descarregar el quatre de vuit per tercera setmana consecutiva. A Roda de Ter, els Sagals d'Osona van carregar el pilar de sis, i diumenge, a Figueres, els Merlots van apuntar-se el seu primer set de set de l'any. —

Dos de nou amb folre i manilles dels Minyons de Terrassa.

JORDI ROVIRALTA

El set de vuit dels Castellers de Barcelona. JORDI ROVIRALTA

Diada de la Misericòrdia

Dissabte, 21 de setembre, Reus

Xiquets de Reus: 3d9f, id 2d8f, id 2d8f, 4d8, 2d8f, P5, 4 P4
Moixiganguers d'Igualada: 4d8, 2d8f, 3d8, 2 P5+ 2 P4
Nens del Vendrell: i 4d7a, 4d7a, 5d7, 3d7, P5

Diada de festa major

Dissabte, 21 de setembre, Calella

Castellers de l'Alt Maresme: P4 cam, 4d7a, 7d7, 5d7, V5, 3 P4
Minyons de Terrassa: P4 cam, 2d8f, 5d8, 4d8, P7f, 4 P4
Xics de Granollers: P4 cam, 4d8, 2d7, 5d7, V5, 3 P4

Diada de festa major

Dissabte, 21 de setembre, Roda de Ter

Sagals d'Osona: 3d8, 2d7, 4d7a, P6 c
Nyerros de la Plana: 4d6, 3d6a, 2d6, 2 P4

Diada històrica de la Mercè

Diumenge, 22 de setembre, Barcelona

Castellers de Vilafranca: P4cam, 4d9f, 2d9fm, 3d9f, P8fm, 4 P4
Minyons de Terrassa: P4cam, 2d9fm, i 3d9fa, 3d9f, 5d8, P7f, vano 5
Castellers de Barcelona: P4cam, 7d8, id 4d9f, 3d8, 4d8, 2 P5 (1 intent), P5 balcó

Aniversari dels Castellers de Figueres

Diumenge, 22 de setembre, Figueres

Colla Castellera de Figueres: 2 P4, 5d7, 7d7, 4d7a, P5
Marrecs de Salt: 3 P4, id 4d8, 3d8, 2d7, 5d7, P5
Castellers d'Esparreguera: 2 P4, 3d7, 2d6, 3d6a, 2 P4
Xerrics d'Olot: 2 P4, 4d6a, 5d6, 3d6a, P4

Classificació

COLLA	PUNTUACIÓ
1 Colla Vella dels Xiquets de Valls	40600
2 Castellers de Vilafranca	31180
3 Colla Jove Xiquets de Tarragona	27740
4 Minyons de Terrassa	26850
5 Colla Joves Xiquets de Valls	20320
6 Xiquets de Reus	13620
7 Capgrossos de Mataró	12405
8 Moixiganguers d'Igualada	10975
9 Colla Castellera de St. Pere i St. Pau	10400
10 Castellers de Barcelona	10285
11 Castellers de la Vila de Gràcia	10200
12 Castellers de Sabadell	10155
13 Marrecs de Salt	9970
14 Xiquets de Tarragona	9735
15 Castellers de Sants	9260

Economia

PRESSIÓ FISCAL

Sant Cugat del Vallès, a la imatge, és el municipi de Catalunya amb l'IBI més car.

CRISTINA CALDERER

Set ciutats catalanes en el 'top 20' de l'IBI més car de l'Estat

Sant Cugat i Igualada encapçalen la recaptació mitjana per rebuts a Catalunya

ALEIX MOLDES
BARCELONA

L'impost sobre béns immobles (IBI) és la joia de la corona per als ajuntaments. Tant pel marge de maniobra de què disposen –poden variar els tipus impositius gairebé lliurement i també impulsar actualitzacions del cadastre– com pel nivell de recaptació que genera. “Representa aproximadament un 65% dels ingressos impositius municipals i un 30% del total d'ingressos no financers dels municipis”, remarca Núria Bosch, catedrànica d'hisenda pública de la Universitat de Barcelona (UB).

El ministeri d'Hisenda recopila anualment les dades de la liquidació d'aquest impost municipal, a través de les quals es pot comparar la mitjana del que costa cada rebut d'IBI al contribuent. I el top 20 de les ciutats de més de 20.000 habitants està copat bàsicament per poblacions madrilenyes (8) i catalanes (7): Sant Cugat del Vallès, en el tercer lloc, i Igualada, en el desè, apliquen l'IBI més car de Catalunya. “És la gran figura econòmica que tenen els ajun-

taments. La recaptació no ha deixat de créixer malgrat la crisi, a diferència de l'IRPF”, apunta el també catedràtic d'hisenda pública de la UB Joaquim Solé Vilanova. Segons ell, aquest impost no permet “treure grans conclusions de qui té la pressió més alta, perquè qui recapta més per càpita pot ser que ho faci gràcies als polígons industrials o a grans valors cadastrals”. Precisament polígons, grans equipaments comercials i habitatges de luxe són elements presents a Sant Cugat. Amb valors cadastrals alts, l'Ajuntament ha decidit històricament mantenir el tipus de gravamen urbà –el que representa pràcticament la totalitat de l'IBI– en nivells baixos. Actualment és del 0,513, un número que cal multiplicar pel valor cadastral de cada immoble (sense comptar les bonificacions que hi puguin haver en cada cas).

“Fa tres anys que tenim l'IBI congelat. És relativament baix, però contrasta amb el valor cadastral que té Sant Cugat, que és important”, explica el tinent d'alcalde d'Hisenda de la ciutat, Pere Soler. Amb el recent canvi d'alcaldia, el PDECat va deixar lloc a un executiu d'esquerres for-

RÀNKING DE LES CIUTATS QUE COBREN MÉS IBI PER CADA REBUT

	MITJANA PER REBUT (EN EUROS)	TIPUS URBÀ	REVISIÓ CADASTRAL
Boadilla del Monte	934,8	0,4	2004
Pozuelo de Alarcón	768,3	0,5	2001
Sant Cugat del Vallès	751,44	0,513	2006
Torrejón de Ardoz	714,38	0,5834	2002
Rivas-Vaciamadrid	699,67	0,57	2011
Marbella	692,16	0,681	2011
Majadahonda	678,94	0,4	2008
Madrid	636,57	0,51	2012
Tres Cantos	604,54	0,4	2010
Igualada	601,2	0,85	2010
Castell-Platja d'Aro	583,35	0,86	2010
Calvià	582,12	0,5	2009
Las Rozas de Madrid	580,37	0,4	2009
Sitges	580,32	0,56	2013
San Roque	576,02	0,4	2010
Barcelona	569,51	0,75	2018
Vélez-Málaga	556,75	0,7	2008
El Puerto de Santa María	551,86	0,753	1994
Tarragona	546,99	0,953	2001
Viladecans	539,77	0,6015	2006

FONT: MINISTERI D'HISENDA

mat per ERC, el PSC i la CUP. Apujar els tipus era una opció per poder finançar més serveis socials, però Soler afirma que, a curt termini, no hi ha cap intenció de fer-ho. “Tindríem marge per actuar a l'alça, però sabem l'alarma social que pot generar

una pujada d'aquest impost”, reflexiona. “Si ets molt ric et pots permetre el luxe de no apujar els tipus”, observa el professor Solé Vilanova.

Sant Cugat té una mitjana de 751,44 euros per cada rebut d'IBI, només per darrere de dues poblacions madrilenyes, Boadilla del Monte i Pozuelo de Alarcón. Aquestes dues ciutats tenen característiques similars (moltes urbanitzacions de classe alta i tipus urbans d'IBI baixos) i són les dues poblacions amb un nivell de renda més alt de l'Estat. En el quart lloc de la classificació se situa Torrejón de Ardoz, també a la Comunitat de Madrid, tot i que, a diferència de Boadilla i Pozuelo, és sobretot la indústria la que li permet tenir una recaptació elevada.

Actualització del cadastre

Més enllà dels tipus, les revisions cadastrals són claus per incrementar la recaptació. Solé Vilanova recorda que aquestes revisions generen una actualització a l'alça dels valors cadastrals, que s'aplica progressivament durant els següents deu anys. Això és precisament el que li ha permès a Igualada anar rebaixant el tipus, tot i que continuen per

UNA AVARIA EN UN AVIÓ CAUSA RETARDS AL PRAT

Una avaria en un avió que havia d'enlairar-se ahir a la tarda a l'aeroport del Prat va provocar retards generalitzats en l'enlairament d'altres vols, segons van

confirmar fonts d'Aena. L'avió avariament va quedar-se ocupant la pista, amb la qual cosa només podia operar una sola pista i es van prioritzar els aterratges. Cap vol es va

suspendre, però hi va haver retards de fins a tres hores en les sortides. Ahir també van fer vaga els treballadors de terra d'Iberia, però no va afectar l'operativa.

MERCAT LABORAL

L'alentiment econòmic provoca un repunt dels expedients d'ocupació

El nombre de treballadors afectats creix un 53% i ja supera el de tot l'any passat

LES CLAUS

A.M.

1. Què és l'IBI?

L'impost sobre els béns immobles és el principal impost gestionat pels ajuntaments. Representa el 60% dels ingressos impositius i un 30% dels totals. Grava el valor cadastral dels béns immobles de naturalesa urbana –la gran majoria d'habitatges, comerços i indústria–, rústica o de característiques especials.

2. Com es calcula?

Es multiplica el valor cadastral –el valor administratiu de cada immoble– pel tipus de gravamen que fixa el consistori. Tot i que els ajuntaments haurien d'actualitzar el cadastre regularment per tenir els valors al dia, n'hi ha molts, especialment els petits, que no ho han fet des dels anys 80.

3. Quin marge de maniobra tenen els ajuntaments?

Els governs municipals tenen una forquilla d'entre el 0,4% i l'1,1% per aplicar als immobles urbans i, a més, poden crear un tipus diferenciat que podria arribar a l'1,3%. També poden variar el valor del cadastre a l'alça si demanen una revisió dels valors cadastrals, de la qual s'encarrega l'administració de l'Estat.

XAVIER GRAU
BARCELONA

L'últim cas és d'aquest mateix mes de setembre. L'empresa de components per a automoció TE Connectivity (l'antiga Tyco) ha anunciat un expedient de regulació d'ocupació (ERO) que afectarà un centenar dels 380 empleats que té a la planta de Montcada. La causa és clara: la companyia ha de reduir un 30% la seva producció sobre les previsions per la debilitat que mostra el sector de l'automoció. Cal tenir en compte que les matriculacions de cotxes nous es van desplomar a l'agost un 25% a Catalunya i quasi un 31% a l'Estat, i la venda de vehicles porta tot l'any en descens, amb una caiguda entre el gener i l'agost de gairebé el 10% a Catalunya i de més del 9% a l'Estat.

No és l'únic cas. L'asseguradora Zurich acaba d'anunciar la intenció d'acomiar 224 empleats de la seva filial d'assistència a Catalunya, SeryiAide, amb seu a l'Hospitalet.

És a dir, el mercat laboral comença a notar els efectes de l'alentiment del creixement econòmic. Els expedients de regulació d'ocupació (ERO) han repuntat a Catalunya aquest any, així com el nombre de treballadors que s'hi veuen afectats, segons les últimes dades del departament de Treball, Afers Socials i Família. Malgrat tot, l'augment d'acomiadaments, suspensions temporals de feina o reduccions de jornada són encara molt lluny dels anys àlgids de la crisi financera, però entre el gener i l'agost ja s'han superat les xifres de tot l'any passat. Durant el mes d'agost s'han registrat 14 procediments de regulació d'ocupació (un 7,7% més que el mateix mes de l'any passat), que afecten 319 empleats (un 1,27% més que fa un any).

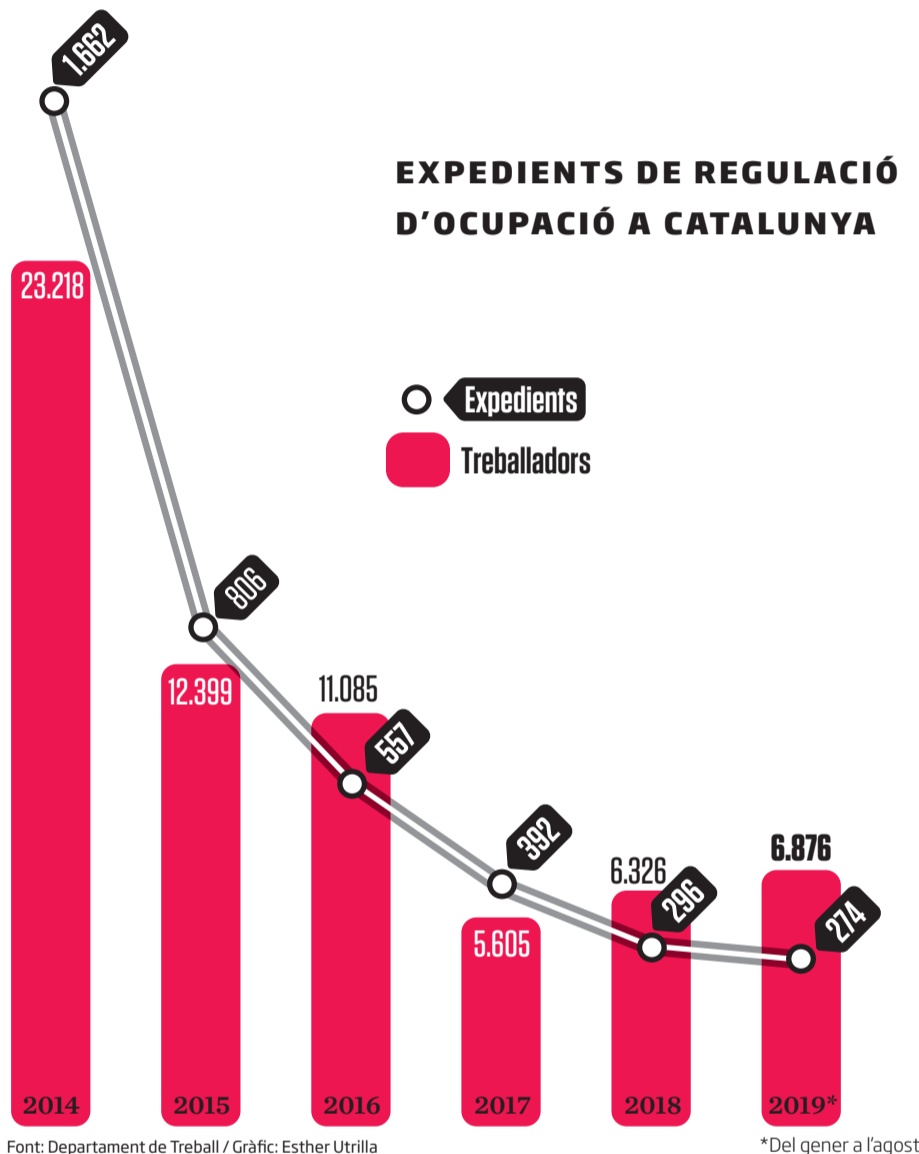
Les xifres acumulades del 2019 visualitzen millor la situació. En els vuit primers mesos s'han presentat 274 expedients (un 36,3% més que el mateix període de l'any passat), que afecten 6.876 treballadors, amb un augment del 52,8% respecte al mateix període del 2018. De fet, el nombre de treballadors afectats ja supera el de tot el 2018, quan van ser 6.326 en total.

Del total d'expedients presentats durant aquest any, se n'han autoritzat 254 que afecten 5.897 treballadors. Un total de 210 expedients s'han tancat amb acord entre treballadors i empresa i 44 sense arribar a un pacte. Els expedients autorit-

sobre de la mitjana. La capital de l'Anoia el va revisar el 2010, i des d'aleshores el tipus ha passat de l'1,1 al 0,85 actual. "Quan va entrar l'actual equip de govern, el 2011, el deute era molt alt i les finances municipals estaven tutelades per la Generalitat", argumenta l'actual tinent d'alcalde d'Hisenda, Carlota Carner, per justificar que els tipus continuïn sent "alts", tal com ella mateixa reconeix en conversa amb l'ARA. "El compromís d'aquest govern és seguir en la línia de la moderació fiscal", afegeix.

"La cultura fiscal de cada lloc pot ser molt important", subratlla Solé Vilanova: "Igualada té un IBI històricament molt fort i la gent hi està acostumada". 601,3 euros per rebut la situen en el desè lloc de les ciutats amb l'IBI més car de l'Estat, i aquesta ha estat una de les principals armes de l'oposició per oposar-se als pressupostos del PDECat.

La resta de ciutats catalanes al top 20 són Castell-Platja d'Aro, Sitges, Barcelona, Tarragona i Viladecans, entre els 539 i el 583 euros de mitjana per cada rebut. I l'única que ha revisat recentment el cadastre ha sigut la capital. —

Font: Departament de Treball / Gràfic: Esther Utrilla

*Del gener a l'agost

Diferència
Malgrat l'augment, la xifra d'afectats no és ni un 5% dels del 2009

Pactes
Més del 80% d'expedients s'han tancat amb un acord entre empresa i empleats

zats han portat a l'acomiadament de 3.237 treballadors, mentre que a 260 se'ls ha reduït la jornada i 2.400 s'han vist afectats per una suspensió de contracte. És a dir, més de la meitat dels afectats per un ERO han perdut totalment la feina.

Automoció i banca

Malgrat que Seat, la primera indústria de Catalunya, va en sentit contrari del sector i continua augmentant la producció i les vendes, el sector de l'automoció és un dels més afectats per l'alentiment, no només pels ajustaments a la indústria auxiliar i de components, sinó també pel fort ajustament a Nissan, amb la sortida de 600 treballadors, tot i que prioritzant les prejubilacions i les baixes voluntàries.

També la banca és un dels sectors més afectats. Els expedients de regulació d'ocupació de CaixaBank –més de 2.000 empleats a tot l'Estat– i del Santander –més de 3.200 empleats a tot Espanya–, malgrat ser d'àmbit estatal, també han afectat la plantilla de Catalunya de les dues entitats. —

LES XIFRES DELS ERO A CATALUNYA

6.876

Empleats que s'han vist afectats per expedients de regulació d'ocupació a Catalunya durant aquest any. S'han superat els 6.326 de tot l'any passat.

54%

Percentatge de treballadors afectats per expedients que acaben perdent la feina. La resta acaben amb una suspensió del contracte o una reducció de jornada.

OBITUARI

Mor Miquel Valls, expresident de la Cambra

Empresaris i polítics destaquen la seva posició dialogant i la defensa de la inversió en infraestructures

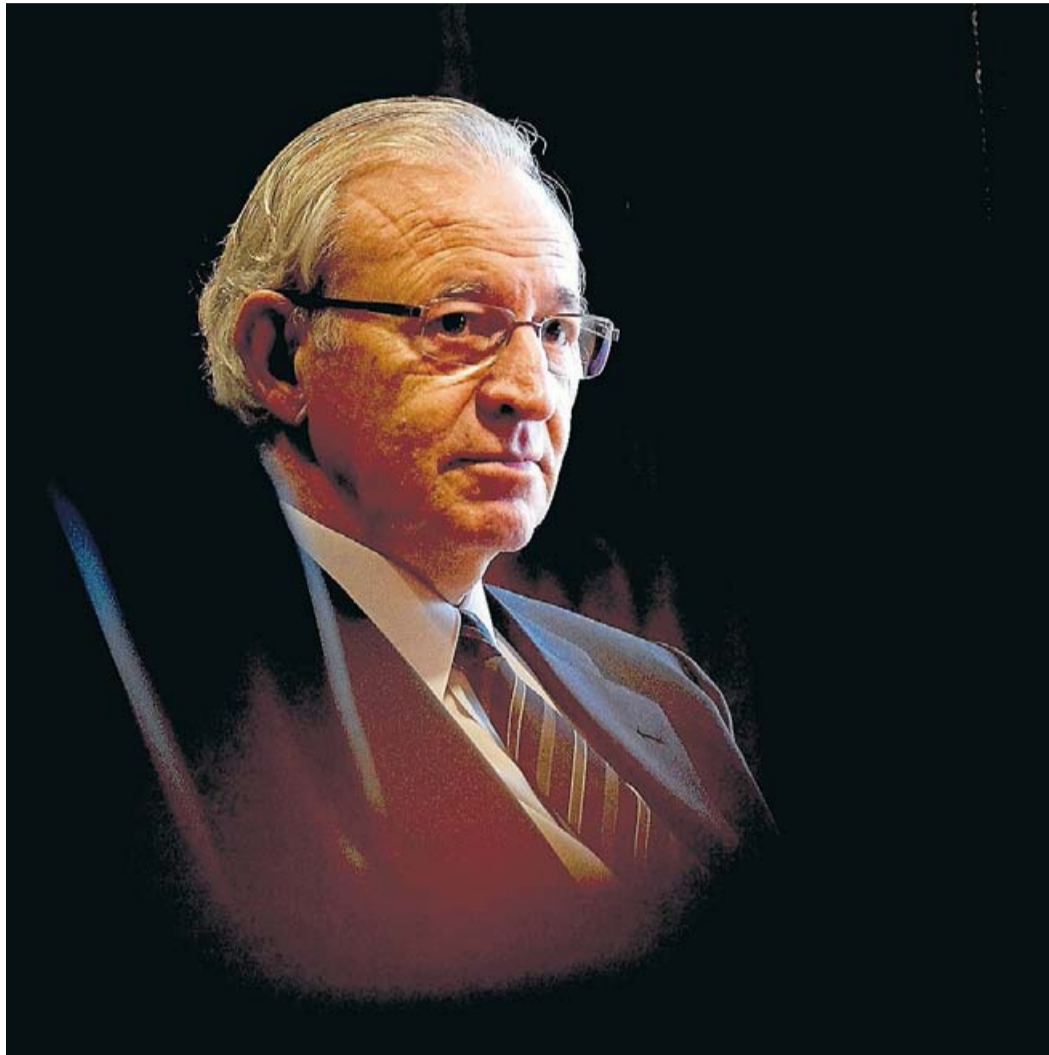
XAVIER GRAU
BARCELONA

L'economista i empresari Miquel Valls va morir ahir a Barcelona a conseqüència d'una malaltia. Valls va presidir la Cambra de Comerç de Barcelona des del juny del 2002 fins a mitjans de juny d'aquest any, quan el va succeir Joan Canadell, de la candidatura independentista Eines de País. Miquel Valls hauria fet 76 anys aquesta setmana. L'empresari també va presidir el Consell de Cambres de Catalunya. En aquests càrrecs es va marcar els objectius d'impulsar la competitivitat de les empreses catalanes i obrir-les als mercats internacionals, i va reivindicar més inversió de l'Estat en infraestructures a Catalunya.

Valls va estar 17 anys al capdavant de la Cambra. Escollit el 2002 per succeir Antoni Negre, va renovar el 2006 i el 2010, i el seu mandat es va allargar pel retard en el nou procés d'elecció cameral. La seva successió va ser la més disputada a la institució, amb candidats lligats a l'establishment empresarial, com Carles Tusquets, Enric Crous o Ramon Masià, malgrat que es va acabar imposant la candidatura d'Eines de País.

Polítics, empresaris i sindicalistes van coincidir ahir en destacar el seu tarannà dialogant i la capacitat de buscar el consens, a més de la defensa de la inversió en infraestructures per impulsar l'economia. L'actual president de la Cambra, Joan Canadell, va reconèixer que, tot i les diferències que els separaven, Valls "s'estimava la Cambra, l'entorn empresarial del país i, a la seva manera, va lluitar sempre per tirar endavant tant com fos possible l'economia i el teixit empresarial". També va destacar que Valls va deixar sanejada la Cambra, malgrat haver de fer front a la davallada d'ingressos a partir del 2010, quan es va eliminar el recurs cameral (la quota obligatòria que havien de pagar les empreses).

El president de la Generalitat, Quim Torra, va escriure un tuit de condol a la família i a l'entitat cameral. La consellera d'Empresa i Coneixement, Àngels Chacón –que tu-

tela les cambres-, va destacar "la seva entrega i sinceritat". "Tot i que no coincidíem en tot, sempre vam poder expressar-nos amb molta claredat i sinceritat", va dir.

Miquel Valls va rebre el 2017 la Creu de Sant Jordi de la Generalitat. Va ser directiu del grup empresarial familiar Valls, a més de president del Grup Fichet, entre altres responsabilitats empresarials. Era llicenciat en ciències econòmiques per la UB, màster en gestió gerencial per Eada i diplomad en direcció d'empreses per l'Iese. Des de la Cambra va accedir a altres càrrecs, com la vicepresidència de Fira de Barcelona, on va intentar mantenir els equilibris entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat. Va ser vicepresident de la Cambra d'Espanya, de l'Associació de Cambres de Comerç del Mediterrani i d'Eurochambres (les cambres de comerç europees).

Mentre va exercir el càrrec, Miquel Valls va intentar mantenir bones relacions amb tot l'arc parlamentari. També tenia bones relacions amb un ampli ventall de representants del món econòmic i financer de Catalunya, i va ser membre del consell assessor d'Abertis i de la patronal Foment del Treball; del consell d'administració de Gas Natural Fenosa, de VidaCaixa i de Grup Emergir, i del comitè executiu del Consorci de la Zona Franca.

RESPECTE A UNA TRAJECTÒRIA

Quim Torra

PRESIDENT DE LA GENERALITAT

"Una abraçada a la família. Ha tingut una llarga trajectòria al servei de Catalunya. És una figura que ha tirat endavant l'economia del país"

Àngels Chacón

CONSELLERA D'EMPRESA

"Tot i que no coincidíem en tot, sempre vam poder expressar-nos amb molta claredat i sinceritat i en molts aspectes, malgrat les diferències"

Joan Canadell

PRESIDENT DE LA CAMBRA

"Estimava la Cambra i l'entorn empresarial del país. A la seva manera, sempre va lluitar per tirar endavant l'economia i el teixit empresarial"

Pau Relat

PRESIDENT DE FIRA DE BARCELONA

"Una persona rellevant en la història, la transformació i el desenvolupament d'aquesta institució [la Fira]. Sempre va donar-hi suport"

Miquel Valls va ser president de la Cambra de Comerç de Barcelona durant 17 anys, fins al juny passat.

PERE TORDERA

En contra de l'1-O

Moltes d'aquestes grans corporacions que van donar suport a Valls al capdavant de la Cambra van decidir traslladar la seu social fora de Catalunya després de l'1-O, tot i mantenir-se com a membres de la institució. Valls va justificar aleshores el trasllat de les seus socials, però va defensar la fortlesa de l'economia catalana. Mesos abans del referèndum no va dubtar en posicionar-s'hi en contra amb l'argument: "Mai hem considerat que Catalunya sigui viable fora de la UE". Quan va deixar el càrrec va agrair el suport a les grans corporacions, cosa que li va comportar crítiques, ja que durant la campanya per succeir-lo se'l va acusar d'haver-se posat al costat de les grans empreses. —

QUINA ÉS L'ENERGIA DEL TEU FUTUR?

ENDESA, COMPROMESA AMB EL PROGRÉS I LA SOSTENIBILITAT. Cadascun de nosaltres tenim una energia que ens impulsa a avançar i construir el futur que volem. I, avui, cadascun de nosaltres pot comptar amb aquesta energia sostenible per fer-ho. **Sigui quina sigui la teva energia, creu-hi.**

What's your power?

endesa.com

#NOFILTER

Més de 37.000 nens i nenes
viuen als carrers de Bombai.
La realitat per a ells
no té filtres.

A Sonrisas de Bombay lluitem perquè el carrer
només sigui un camí per anar a l'escola.

COL·LABORA

sonrisasdebombay.org

Mirades

El mercat, centre de vida

El mercat de Khari Baoli, en funcionament des del segle XVII, és un dels indrets emblemàtics de Nova Delhi (Índia) i se'l considera el mercat d'espècies més gran d'Àsia. A dins la circulació de compradors i comerciants sol ser constant, mentre que a fora, als terrats, alguns descansen i altres ho aprofiten per netejar-se, com es veu a la imatge.

23-09-2019

Foto: Noemi Cassanelli / AFP

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

DIRECTORA D'INNOVACIÓ I NOUS NEGOCIS
GEORGINA FERRI

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ,
CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CORDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
FRANCINA BOSCH

POLÍTICA
GERARD PRUNA
INTERNACIONAL
MÓNICA BERNABÉ

ECONOMIA
ÀLEX FONT

SOCIETAT
ELENA FREIXA

DEBAT
TONI GÜELL

CULTURA
LAURA SERRA

MÈDIA
ÀLEX GUTIÉRREZ

ESPORTS
TONI PADILLA

LLENGUA
ALBERT PLA

FOTOGRAFIA
XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS

DIRECTOR FINANCER
XAVIER LINARES

DIRECTORA DE MÀRQUETING
MARIA LLAMBÍ

DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN

DIRECTOR DE NEGOCI
ORIOI CANALS

DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.

TELÈFON: 93 202 95 95.

ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR:
93 275 11 10

subscripcions@ara.cat

TEXT LEGAL

Edició de premsa periòdica

ARA es reserva tots els drets sobre el contingut del diari ARA, els suplementos i qualsevol producte de venda conjunta, sense que es puguin reproduir ni transmetre a altres mitjans de comunicació, totalment o parcialment, sense prèvia autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors que ens facin arribar els errors que detectin en el contingut dels articles. Un cop confirmat l'error, l'ARA publica la fe d'errades en aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

DEBAT

CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

Àfrica, oportunitat per a Europa?

Al'Àfrica subsahariana, del 2010 al 2014, van tenir lloc nou canvis de govern sense violència. Del 2015 al 2019, 26. Dels 49 caps de govern del 2015 en queden 22 el 2019. La política, i no la força, arriba a l'Àfrica.

Cinc estats, Etiòpia, Angola, Sud-àfrica, República Democràtica del Congo i Nigèria tenen prop de la meitat de la població de la regió, que està al voltant dels 1.200 milions de persones, i quatre d'aquests estan entre les cinc economies africanes més grans. Els seus governants, Abiy Ahmed, João Lourenço, Cyril Ramaphosa, Félix Tshisekedi i Muhammadu Buhari, s'han desvinculat de les pràctiques autoritàries dels seus predecessors i han prioritzat perseguir la corrupció i estabilitzar i democratitzar la política.

El 1990 una generació d'activistes i revolucionaris va arribar al poder en aquests països i tots van evolucionar cap a l'autoritarisme. Arribats al poder gràcies a l'exèrcit, van ser incapaços de transitar a la democràcia, la integritat política i l'honestat econòmica. Els nous líders han estat nomenats en general via eleccions. La seva credibilitat es deriva de la seva voluntat declarada de reforma. L'ansia de la ciutadania de més transparència i més igualtat és una palanca per evitar derives reaccionàries. La política dels EUA, França i el Regne Unit a l'Àfrica ha estat, fins ara, no arriscar en favor dels reformadors. La voluntat de reforma d'aquests nous líders hauria de promoure, per part d'Occident, una política més activa en suport del progrés.

Etiòpia té uns 100 milions d'habitants. Les eleccions del 2015 les va guanyar amb frau el partit de govern. La revolució de la gent al carrer va fer caure el govern el 2018 i va portar Abiy Ahmed al poder. La seva política ha estat audaç: va alliberar milers de presos polítics, va fer la pau amb un enemic secular d'Etiòpia com és Eritrea i va privatitzar empreses nacionals ineficients. El primer ministre ha esdevingut molt popular... però l'elit en el poder de l'ètnia tigrinya recela d'unes reformes que els fan perdre poder. Hi ha conflictes socials que han generat 3 milions de desplaçats interiors.

Dos Santos va controlar Angola més de 40 anys. D'origen marxista, va gestionar el país en benefici propi. Va nomenar successor Lourenço, el seu ministre de Defensa. I Lourenço ha canviat el país: ha establert noves relacions amb els EUA i l'antiga metròpoli, Portugal, i ha combatut la corrupció de la família Dos Santos. Però no ha fet

JOAQUIM COELLO

ENGINEYER

net, no ha trencat els vincles amb la Xina, que s'ha beneficiat del petroli angolès i ha generat un deute nacional que condiciona l'economia. Si les reformes de Lourenço funcionen, Angola, amb 30 milions d'habitants, té un futur prometedor per les seves reserves minerals i de petroli.

Ramaphosa va substituir Jacob Zuma el febrer del 2018 quan el Congrés Nacional Africà el va obligar a dimitir per corrupció. Ha guanyat les eleccions el maig del 2019 i té quatre anys per corregir la ineficàcia i la corrupció. S'ha compromès a portar inversió estrangera per valor de 100.000 milions de dòlars en els propers 4 anys i a revitalitzar l'economia d'un país que és ric en recursos. Sud-àfrica és ara membre del Consell de Seguretat de l'ONU i presidirà la Unió Africana a partir de l'any que ve. És l'únic estat africà del G-20. Si Ramaphosa és capaç de netejar la corrupció, la riquesa del país i la formació de la població pot fer-li ocupar el lloc que no hauria hagut de perdre després d'acabar amb l'apartheid seguint la política de pau i reconciliació de Mandela.

A. BAYLEY-WORTHINGTON / GETTY

La voluntat de reforma dels nous líders africans hauria de promoure una política més activa d'Occident en suport del progrés

Tshisekedi va ser declarat vencedor en unes eleccions de pulcritud dubtosa. Per governar necessita el suport del partit de Joseph Kabila, antic autòcrata. Ha alliberat presoners polítics i ha començat a revitalitzar l'economia de la República Democràtica del Congo, país de recursos immensos, segon del món després de Rússia en reserves hidràuliques. Si Tshisekedi és capaç d'erradicar la inseguretat de l'Ebola i combatre la corrupció, podria beneficiar-se de les exportacions de minerals per redreçar l'economia. El programa reformador seria factible i l'estabilitat estaria assegurada.

Buhari és un antic general de l'exèrcit nigerià. Va guanyar les eleccions del 2015. Les eleccions del 2019, que el mantenen en el poder, han tingut una baixa participació, del 35%. Ha estat malalt i uns mesos fora del país. El seu vicepresident ha governat en la seva absència, ha combatut el mercat negre, ha devaluat la moneda per fer desaparèixer la dualitat del canvi real i oficial, i ha gestionat un país gran, d'uns 200 milions d'habitants, i ric, de manera discreta. Hi ha possibilitats que Nigèria sigui governada de manera neta i eficaça a partir de les eleccions del 2023.

La diagnosi sobre l'Àfrica subsahariana que feien recentment Judd Devermont i Jon Temin a *Foreign Affairs* ("Africa's democratic moment?", juliol del 2019) és aclaridor i conclusiu.

La regió creix en PIB al 3%, amb l'excepció d'Etiòpia, que creix al 7%, i la República Democràtica del Congo, al 5%. Sent, com són, països subdesenvolupats, el creixement és insuficient. Cal fer polítiques que reforcin i consolidin les institucions públiques fent-les més transparents i eficaces.

L'estabilitat política portarà la inversió externa necessària i el complement de la tecnologia que permeti la industrialització d'uns països que per progressar han de deixar de ser simples exportadors de primeres matèries.

El 69% de les exportacions dels estats membres de la UE queden a la Unió, mentre que a l'Àfrica només el 17% del que exporten els estats queda a la regió. Aquest índex marca el camí a seguir: creixement del consum intern i millora de les rendes de la població. Occident hauria d'orientar la seva presència

al continent perquè aquesta possibilitat es converteixi en realitat. No és la política que ha seguit la Xina. Europa, per proximitat i presència, i també els EUA, tenen l'oportunitat de fer-ho, en benefici propi i d'Àfrica. En contrapartida, els governs africans han d'estabilitzar i democratitzar els seus règims polítics. Es donen les circumstàncies perquè els uns i els altres ho facin.

Sobre la crisi dels cinquanta

Arrivar a la mitjana edat és veure els pares ancians i segurament copejats, o haver-te de conformar amb recordar-los. La mitjana edat és adonar-te que les pròximes estacions es diuen vellesa i mort. Descobrir, gairebé de cop, que la vida t'ha empès ja fins al primer rengle, que la pròxima generació que desapareixerà serà la teva, tu. Que la majoria ja són al darrere, com la major part del teu temps.

Això fa que quan un és als cinquanta –a vegades uns anys abans o després– no pugui evitar rumiar en el futur. Què puc fer amb el que queda? I sobretot: què en vull fer?

Projectar-se endavant ve acompanyat inevitablement d'una mirada enrere. Una cosa i l'altra sempre van plegades, esdevenen inseparables. A tothom, o a quasi tothom, cap a la meitat de l'existència li arriba aquest moment, si no és que sigui un frívol, un inconscient o un tocat del bolet. El moment de posar-se davant del mirall, de palpar-se el rostre i el cos. Se'n diu la crisi de la mitjana edat o dels cinquanta, i a vegades pot desembocar en decisions radicals i algunes vegades grotesques.

A aquesta edat es poden produir tota mena de canvis. Les possibilitats són gairebé infinites. Hi ha gent que ha sortit finalment de l'armari, o s'han divorciat, o s'han buscat un o una amant; d'altres han abandonat la gran ciutat o s'han alçat del sofà i s'han convertit en triatletes, i encara d'altres, per exemple, han decidit fer la volta al món o endinsar-se en la mediació budista.

Més prosaic, potser, és el que va fer un bon amic meu. Duia una temporada comentant a la seva dona de comprar-se una moto grossa (ell, quan era jove cavalcava una Vespa). Ella l'hi provava de treure del cap, fins que un dia, sob-

MARÇAL SINTÈS

PERIODISTA. PROFESSOR DE LA FACULTAT DE COMUNICACIÓ I RELACIONS INTERNACIONALS BLANQUERNA (URL)

tadament, va canviar de parer: "Per què no te la compres, la moto?", li va dir. La meua hipòtesi és que va intuir que la crisi era severa i va calcular que valia més la moto que no pas que el marit fes alguna atzagaiada de les que els homes solen fer a la meitat de la vida (recordem, per exemple, com, en una de les pel·lícules que aborren la qüestió, *American beauty*, el protagonista –interpretat per Kevin Spacey– perd l'oremus per l'amiga de la seva filla adolescent).

La mirada enrere. Aquesta és la part segurament més delicada i decisiva de la crisi de la mitjana edat. Mirar enrere i fer balanç. El passat pot donar lloc al dolor, al lament, a l'autocompassió, a la frustració i, en el menys greu dels casos, a una intensa nostàlgia. Agafem, per exemple, l'escriptor noruec Karl Ove Knausgård. La seva oceànica obra *La meua lluita* es pot interpretar com l'esforç titànic i gairebé salvatge per purgar, metabolitzar, el seu passat, un passat habitat per un pare distant, violent i alcohòlic.

L'últim salvavides existencial no és sempre fàcil d'atènyer, però també és el més eficaç

El filòsof Kieran Setiya ha escrit un interessant llibre sobre la crisi de què parlem. La portada l'ocupa una il·lustració d'Antonio Terlizzi en què es veu un home sol al cim d'una muntanyeta petita i punxeguda. A baix, a una banda, un nen acabat de néixer. A l'altra, un ancià. Tots tres són la mateixa persona, però tenen perspectives radicalment distintes. Un cop a mig trajecte, segons com avaluem la pujada, decidirem si seguim el mateix camí o n'agafem un altre per baixar.

Setiya, a *En la mitad de la vida. Una guia filosòfica*, fa una crida a no prendre's massa a la valenta aquest nostre balanç del passat. Entre altres coses, perquè tendim a idealitzar enganyosament el que hauríem pogut fer o ser i no vam fer o ser. Cal saber, avisa l'autor, que, en canvi, el que hem viscut és real, viu, valuós. També aconsella provar de gaudir no tant de la feina feta, del que hem completat, sinó de *fer* la feina, per avorrida o absurda que pugui semblar. I, en la mateixa línia, buscar aficions que ens agradin per elles mateixes i ens subjectin a l'instant present.

L'últim salvavides existencial no és sempre fàcil d'atènyer, però és també el més eficaç. I és el mateix que Viktor Frankl va descobrir com a presoner dels camps nazis: que tenir un perquè, una causa enllà d'un mateix, en donar sentit a l'existència augmentava les probabilitats de sobreviure al horror. Qui no ho tenia, desistia i moria abans.

El nostre contemporani Kieran Setiya, òbviament per altres vies, arriba a la mateixa conclusió, i afegeix que en les nostres societats l'antídoto contra la buidor o la sensació de fracàs associats a la crisi dels cinquanta el proporciona en moltes ocasions el poderós vincle amb els fills. La vivència de la paternitat o la maternitat. Aquest tipus d'amor únic i capaç de resistir-ho pràcticament tot.

Esperant el gas pebre

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

❖ Davant de l'enrenou causat per l'anunci que els Mossos farien servir gas pebre per dissoldre manifestacions (*"Me se disuelvan"*, deia el clàssic), de seguida va sortir la cap de coordinació central del cos policial, Cristina Manresa, a precisar que en tot cas aquesta arma es farà servir sempre de forma excepcional i amb "els grups violents que es queden al final malgrat els avisos". També es va voler aclarir que l'anunci del gas pebre no tenia res a veure amb les mobilitzacions que es produiran amb motiu de la sentència del judici de l'I-O, tot i que en un primer moment això és el que es va entendre.

❖ La policia són els funcionaris de la violència, vagi l'expressió sense cap intenció pejorativa. Tampoc elogiosa. Són els servidors públics en els quals deleguem la responsabilitat d'administrar l'ús públic de la violència, perquè entenem que és millor això que no que cadascú faci ús de la violència pel seu compte. Creem cosos de policia per protegir-nos de nosaltres mateixos, perquè l'ésser humà és violent. L'armament és l'eina de treball de la policia i, per tant, és lògic que el revisin, el renovin o el substituïxin. Als Mossos, per exemple, el Parlament els va treure les pilotes de goma i sembla que el gas pebre seria una alternativa dins aquesta gamma d'armes d'ús se suposa que defensiu. Fins aquí tot plegat pot resultar més o menys desagradable, però s'entén.

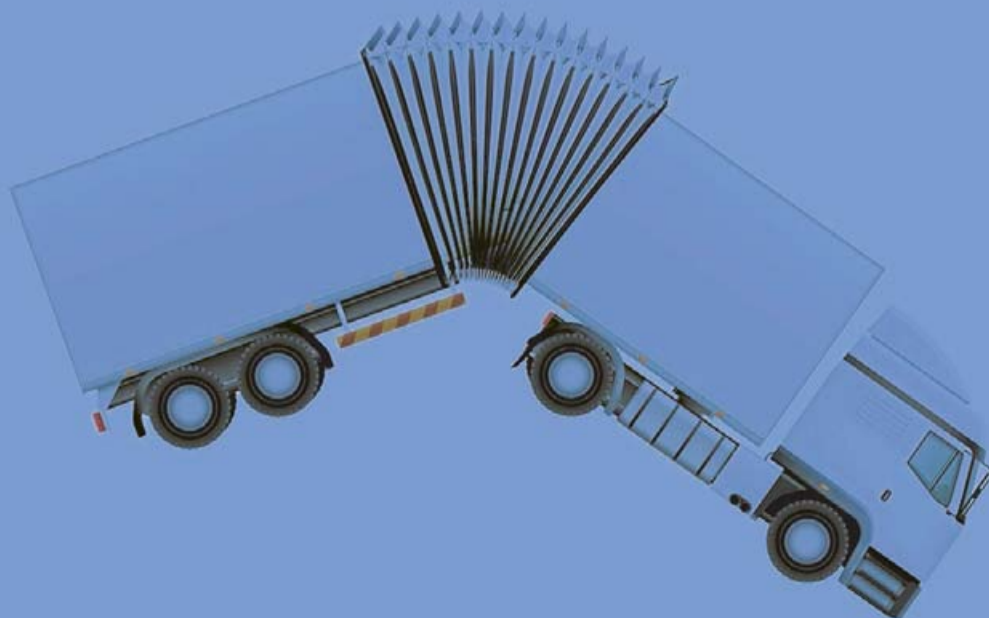
❖ El que no s'entén és que la policia (els Mossos, en aquest cas) en faci ostentació, del seu armament, donant a conèixer les noves armes de què disposa com si es tractés de la línia tardor-hivern de les marques de roba. Molt menys encara, per molt que després s'hagi intentat desvincular una cosa de l'altra, quan s'esperen mobilitzacions ciutadanes importants per un fet sens dubte transcendent, que és la sentència d'un judici polític celebrat en el que també se suposa que és una democràcia. Perquè aleshores l'anunci pren el sentit d'un avís, o fins i tot d'una amenaça. Sona com un "vosaltres mateixos". Sona a repressió. Cal recordar que el de manifestació és un dels drets civils bàsics en qualsevol societat democràtica, però que ha estat un del drets més atacats, juntament amb el d'expressió, en els últims anys a l'estat espanyol. I sobta que la comissària Manresa parli d'aquests "grups violents que es queden al final", quan és conegut per tothom que les moltes i massives manifestacions que ha generat el Procés s'han caracteritzat sobretot per l'absència de violència. I encara més si es compara amb tantes altres mobilitzacions, molt particularment les que protagonitzen l'extrema dreta i grups concomitants.

❖ Les explicacions que va donar posteriorment el conseller d'Interior, Miquel Buch (un conseller que té una relació complicada amb el cos dels Mossos i que tendeix a expressions que, en relació a predecessors seus en el càrrec, l'acosten més a un Felip Puig que a un Joaquim Forn, per entendre'ns), poden servir per cobrir l'expedient però no són prou satisfactòries. No són moments per estendre encara més la incertesa i la por entre la ciutadania.

DE FIT A FIT

L'OCDE rebaixa les previsions de creixement

JORDI DURÓ

Cultura

MEMÒRIA HISTÒRICA

Dones i gais: les altres víctimes dels judicis franquistes

Els sumaris als represaliats més anònims de la dictadura surten dels soterranis i s'exposen a la Model

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

"Ahorçada por estar cansada de vivir". És una de les frases del sumari de Jenny Kehr, que ha abandonat els soterranis de la Ciutat de la Justícia per formar part de l'exposició *La memòria del segle XX des dels arxius judicials*, que es pot veure fins al 20 de novembre a la presó Model. La veu d'aquesta dona alemanya, d'origen jueu, que es va penjar a la seva cel·la de la presó, és tan sols una de les moltes que els arxivers han volgut treure a la llum. N'hi ha moltes més: es poden sentir les dones víctimes de la violència, els seus assassins justificant que es mereixien morir, els homosexuals descrits com a "tarados", els infants que van ser arrabassats de les seves famílies i nou treballadores que van lluitar juntes per recuperar el lloc de treball, entre d'altres.

Són milers els sumaris que es guarden als 41 dipòsits que hi ha als dos pisos soterranis de la Ciutat de la Justícia: 74 quilòmetres lineals de documents. "La mateixa distància que hi ha d'aquí a la Jonquera", explica Bibiana Palomar, cap del Servei d'Arxius, Biblioteques i Efectes

Judicials del departament de Justícia. Els seus arxius reben cada any sis quilòmetres de documents i tenen carpetes de sumaris que es remunten a l'any 1921. "El que hem volgut fer és visibilitzar totes aquestes persones anònimes. Són 29 expedients, 29 vivències personals", diu Palomar.

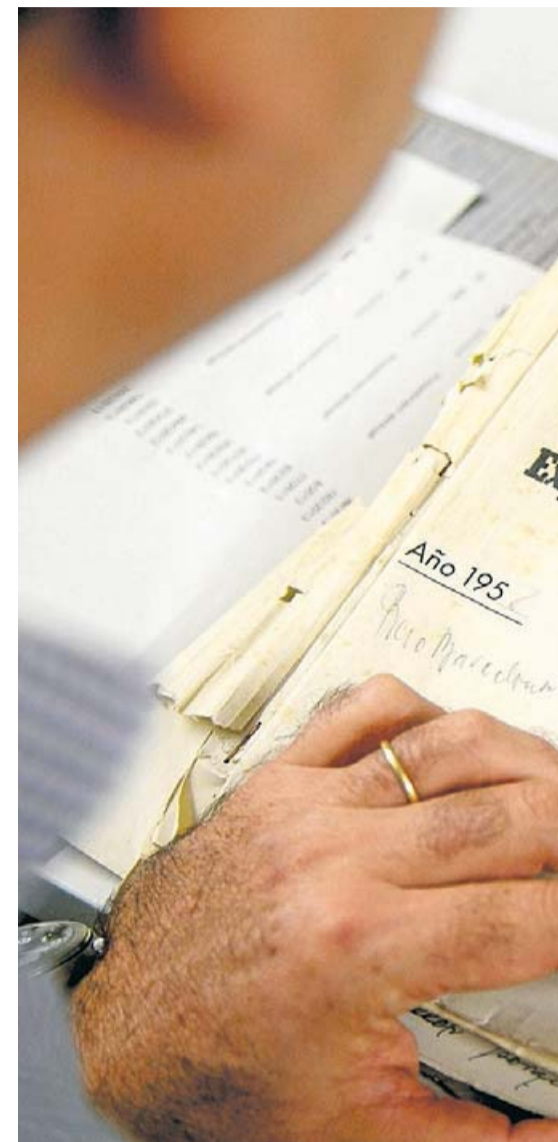
Morta per mala esposa
"Ella fue la única culpable material de su desgracia"

Amb el franquisme, les dones van tornar a la minoria d'edat. "Només tenien els drets que els donaven el marit o el pare. Les úniques que fins a cert punt tenien certs drets eren les viudes i les solteres sense pares", diu l'historiador Federico Vázquez Osuna, que coneix amb profunditat els jutjats de Barcelona. A vegades ni tan sols era així. En un dels sumaris, una dona demana poder-se vendre una propietat heretada. El marit la va abandonar a ella i als fills, i els pares ja són morts. Sense homes al costat, continua sense ser lliure: "Com que no pot tenir una llicència marital és el jutge qui l'hi atorga", assegura Xavier Gayán, responsable de la coordinació d'arxius de la Ciutat de la Justícia. En un altre document, una dona de 67 anys demana

Indultat
L'atenuant que va salvar l'assassí va ser la suposada infidelitat d'ella

Lluitadores
Nou dones es van atrevir a demanar al jutge tornar al seu lloc de treball

na poder anar a veure el seu fill a l'estranger. Si les dones no podien ni obrir un compte corrent ni viatjar ni deixar la casa paterna si no era per casar-se o per entrar en un convent, tampoc tenien gaires drets a l'hora de defensar-se de la violència del marit. Una carpeta esgrogueïda detalla l'assassinat d'una dona el 1951. El seu assassí i marit va ser indultat perquè, segons el jutge, hi havia "circumstàncies atenuants". L'autòpsia demostra que l'home, que no va negar mai el crim, li va clavar diverses vegades la navalla d'afaitar. L'advocat va argumentar que era un home desesperat, que havia perdonat totes les coses "terribles" que li havia fet la seva dona però que va arribar un moment que ja no va poder més. Com que la víctima no va morir a l'acte i cridava, l'home (amb l'ànima desfeta, segons l'advocat) va intentar tirar-se daltabaix del balcó però les cames li van tremolar i els braços no el van obeir. L'atenuant que va salvar l'home de la condemna va ser la suposada infidelitat d'ella. Segons l'advocat defensor, "*ella fue la única culpable material de su desgracia*". Les llicències maritals i el deure d'obediència al marit no es van derogar fins al maig del 1975.

La desesperació de Kehr
"Em volen reexpedir, i sent així prefereixo la mort"

"Estimat Max, ara sé que em volen reexpedir, i sent així prefereixo la mort", va escriure en la seva última carta Jenny Kehr. Aquesta alemanya d'origen jueu havia aconseguit fugir del camp de concentració de Gurs. El desembre del 1942, el jutjat d'instrucció número 16 de Barcelona va dictaminar que Kehr s'havia penjat amb un cinturó a la seva cel·la de la presó de dones de les Corts de

Jutges al servei de Franco: "Somos la milicia togada"

S.M.
BARCELONA

"Nosotros constituimos la milicia togada en tensión permanente para promover y procurar la justicia donde y cuando sea menester", va assegurar en un dels seus discursos Felipe Clemente de Diego Gutiérrez, president del Tribunal Suprem del 1938 al 1945. Els jutges, segons Clemente de Diego, estaven al servei del Caudillo. Amb la dictadura, el 60% dels jutges van ser admesos sense sanció, un 20% amb sanció i només un 10% van ser apartats de

les seves funcions. No és una xifra gaire alta de càstigs si es compara amb altres administracions. Al Ajuntament de Barcelona, per exemple, segons l'estudi que va fer l'historiador Marc Gil, es van obrir 7.100 expedients, 2.327 funcionaris van ser incoats i 917 van ser destituïts. "La República no va tenir temps de canviar el cos judicial, va apartar del cos només un 6% o un 7% dels jutges -explica Vázquez Osuna-. Les democràcies són sempre més generoses que les dictadures". Molts dels jutges eren monàrquics i, per tant, no tenien gaire simpatia pel règim republicà. Els que no eren considerats lleials van

Acte de constitució dels membres del Tribunal de Menors de Barcelona.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA. FONS BRANGULÍ.

DISC PÒSTUM DE LEONARD COHEN

The goal és la primera de les nou cançons inèdites del disc pòstum que Sony publicarà el 22 de novembre. *Thanks for the dance*, de Leonard Cohen, arribarà tres anys després de la mort del músic gràcies a la feina que el seu fill Adam ha fet creant arranaments

musicals que encaixessin amb les gravacions que el pare tenia a l'estudi i que no havien format part de l'últim disc, *You want it darker*, publicat setmanes abans de la mort de l'interpret canadenc.

Barcelona, "cansada de viure". Kehr, però, havia lluitat molt per no morir als camps de concentració. La van detenir, amb el seu company sentimental, el Max, a la frontera pirinenca i va passar per diferents presons fins que el governador civil de Lleida, Juan Antonio Cremades, va decretar que la parella fos traslladada al camp de concentració de Miranda de Ebro. Kehr no hi va arribar a anar perquè el camp no acollia dones. De via ser una decisió terrible penjar-se, sobretot perquè s'estimava molt

ser severament castigats per Franco. L'exposició que es pot veure a la Model recull el cas d'Eduardo Barriobero Herrán, cap de l'Oficina Jurídica, que va ser afusellat al Camp de la Bota el 1939. El consell de guerra destaca com a fet inculpatori la seva tasca de normalització de l'ús del català en la justícia.

Precisament molts altres documents giren a l'entorn del ús del català. Noms com Llibertat o Germinal eren considerats subversius i era obligatoris canviar-se'ls. Si no es feia, s'imposava d'ofici el sant del dia o de la localitat. Els noms inscrits en català també eren censurats. Però sempre hi havia alguna manera enginyosa d'esquivar les normes. El fillolleg Antoni M. Badia i Margarit va al·legar la coincidència en el nom Joan de les grafies catalana i del castellà antic. I Joan va ser acceptat.

les seves filles, que havien aconseguit fugir a Anglaterra. Volia veure com es feien grans però va preferir morir abans que tornar a ser presonera dels nazis.

Sense dret a educar la filla
"Han prometido dar una educación cristiana"

L'estat franquista va voler allunyar molts nens de les seves famílies per educar-los segons els seus valors. El 1942 hi havia sota la tutela de l'Estat i les entitats religioses 9.050 nens, i el 1943 ja eren 12.042. El 1943 es va crear el Patronato de San Pablo, que va assumir la tutela dels fills dels reclusos i va gestionar l'ingrés de 30.960 nens entre el 1944 i el 1954. "A moltes dones de presoners els van prendre la custòdia dels fills, que van ser adoptats per l'elit social del moment o van acabar en centres de menors", diu Palomar. Un dels sumaris recull el cas d'una nena de set anys que van treure de casa seva: el pare era a la presó per republicà i rebia exemples "corruptors" de la mare. La van internar a l'Hogar de Nuestra Señora del Coll. Els seus oncles la volien acollir però no els ho van permetre fins que la nena va fer 15 anys, tot i tenir un certificat del capellà del poble que assegurava que seria educada segons els valors cristians. "*Según informes fidedignos, son personas de buena conducta y han prometido que continuarán su formación y educación cristiana*".

01. Un dels sumaris que hi ha a la Ciutat de la Justícia amb els casos dels homosexuals.

PERE TORDERA
02. Presoners republicans al castell de Montjuïc en acabar la guerra. CENTRE DOCUMENTAL DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA (SALAMANCA)
03. Representació de l'arma homicida. Sumari per parricidi del jutjat d'instrucció núm. 2 de Barcelona.

CONSELLERIA DE JUSTÍCIA

Gais perseguits i torturats
"Tarados de homosexualidad congénita"

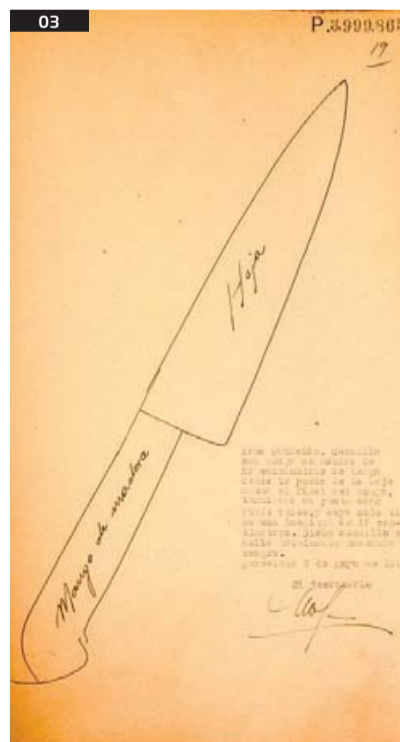
"Cualquier afeminado o desviado que insulte el Movimiento será muerto como un perro", bramava el general franquista Queipo de Llano en un dels seus discursos. Els homosexuals, sobretot els que no tenien poder, van ser perseguits pel règim i se'ls va sotmetre a tota mena de vexacions i tortures. "El franquisme tenia una doble moral: hi havia per-

sones importants i conegudes amb una doble vida però ningú s'hi ficava, només es condemnava els més febles", diu Vázquez Osuna. La llei de vagos y maleantes va ser aprovada l'any 1933, durant la Segona República, i va ser reformada el 1954 pel règim franquista, que va incorporar-hi l'homosexualitat com a conducta de la qual calia protegir la societat. Als sumaris s'acumulen els insults als homosexuals: *tarados de homosexualidad congénita, aberración social patológica, torcido instinto sexual...* Encara se'ls va castigar molt més a partir del 1970 amb la llei sobre perillositat i rehabilitació social.

Treballadores solidàries

"Deseo que la poca faena que hay sea repartida entre todas"

El 1940, quan tan sols feia un any del final de la Guerra Civil, hi havia por i repressió. No hi havia ningú que defensés els treballadors, però nou dones –algunes d'analfabetes, perquè firmen amb l'empremta dactilar– es van atrevir a demanar poder tornar a la feina. Les havien fet fora –hi ha una dona de 32 anys que en portava 20 treballant– perquè no hi havia prou feina. "*Deseo que la poca faena que hay sea repartida entre todas las trabajadoras de la casa*", assegurava una d'elles. Lamenten que la feina de dues recau en una sola persona. Va ser un cas de sindicalisme femení en temps de dictadura.

CINEMA

Sant Sebastià treu a la llum els 'talps' del franquisme

Ovació per a 'La trinchera infinita', amb un gran Antonio de la Torre

Crònica

XAVI SERRA
ENVIAT ESPECIAL A
SANT SEBASTIÀ

Un dia més, el Festival de Sant Sebastià viu immers en la Guerra Civil. Si dissabte era *Mientras dure la guerra* el film que explorava amb esperit conciliador el conflicte bèl·lic des de la doble òptica d'Unamuno i el general Franco, ahir va prendre el relleu guerracivilista una pel·lícula més rigorosa i humil, *La trinchera infinita*, en què un immens Antonio de la Torre interpreta un fugitiu del franquisme que va viure amagat a casa seva durant tota la Guerra Civil i bona part de la dictadura, ocult darrere una paret falsa i amb la por de ser descobert pels veïns rossegant-li a poc a poc la vida. Un personatge de ficció, sí, però inspirat en molts casos reals, els anomenats *talps*, que es van escapar de la mort segura per convertir-se en morts en vida, espectres sense present ni futur.

La primera mitja hora de *La trinchera infinita* és el millor que han rodat Jon Garaño, Aitor Arregi i Jose Mari Goenaga, el trio responsable (amb petites variacions en la formació) de *Loreak* i *Handia*: la visita dels soldats nacionals al poble de l'Higinio per netejar-lo de rojos està filmat amb un nervi notable gràcies a un treball de càmera molt físic i un De la Torre prodigiós. Als directors els ha provat el canvi d'aires –és la primera pel·lícula que no filmen al País Basc–, ja que han abandonat aquella contenció afectada dels seus films anteriors en favor d'un estil sobri i sensorial que captura la claustrofòbia d'un home emparedat a casa seva, sempre a l'aguait d'una visita inesperada, d'un soroll imprevist. Els ulls de De la Torre, sovint l'únic que veiem d'ell en la foscor de l'amagatall, són un espectacle interpretatiu de primer ordre. Explicar la pel·lícula sempre des del seu punt de vista és una decisió arriscada dels directors, exigent amb l'espectador, però també encertada.

Belén Cuesta, un esglaó per sota

Però *La trinchera infinita* no és només la història de l'Higinio, sinó també de la Rosa, la seva dona, tan víctima i presonera de la situació com ell. El seu cos fins i tot acaba sent objecte dels cops i les tortures que els soldats no poden infligir a l'Higinio, una violència que culmina en una escena de sexe colpidora i catàrtica, el millor moment en la pel·lícula d'una Belén Cuesta que en la resta del metratge està sempre un esglaó per sota de De la Torre. A través de l'evolució del matrimoni, la

Antonio de la Torre protagonitza la nova pel·lícula de Jon Garaño, Aitor Arregi i Jose Mari Goenaga. ANDER GILLENEA / AFP

pel·lícula explora també la cultura de la por que es va instal·lar en la societat durant el franquisme, centrant-se en la humanitat i la psicologia dels personatges i el desgast físic i emocional de la captivitat. Així, la història amplifica la sensació de tota aquella gent que, per sobreviure al franquisme, va acabar renunciant a una part important d'ells mateixos, negant-se la identitat per continuar existint. "No hi ets com a home ni com a pare ni com a marit –li diu la dona a l'Higinio en un moment donat–. Qui ets, tu?"

És fàcil passar per alt la caiguda d'interès que pateix el film en la segona meitat i el desenllaç dilatat, massa escorat al sentimentalisme. Al cap i al fi, el principal atribut de *La trinchera infinita* és, més enllà de servir d'exercici necessari de memòria històrica, mostrar els extrems de resistència i desgast als quals podem arribar. "Si agafes qualsevol verb del castellà i hi afegeixes temps, el resultat és tortura –reflexionava ahir De la Torre–. Jo això ho vaig aprendre interpretant un altre presoner, Pepe Mujica [a *La noche de 12 años*]. Però, com deia ell, de les pitjors circumstàncies pot sorgir la mel. Hi ha una cosa prodigiosa i és que, malgrat tots els horrors, la vida continua".

Nina Hoss i el perill del perfeccionisme

Diva per excel·lència del cinema d'autor alemany d'aquesta dècada, Nina Hoss posa el seu rostre gèlid i fascinant al servei del drama psicològic *The audition*, en què interpreta una professora de violí amb una fixació per un alumne prometedori però insegur. A poc a poc el film anirà pelant capes del personatge i descobrirem que ella mateixa és un pou d'inseguretats, des de la taula on seure al restaurant fins a l'home a qui estimar.

El personatge de Hoss és víctima del seu propi perfeccionisme, d'una exigència que el seu fill li retorna en forma de retret silenciosos. Sense arribar als extrems de *La pianista* o *La profesora de parvulari*, la pel·lícula funciona molt bé com a estudi de l'obsessió i fa un retrat de personatge prou complex i subtil, tot i que la foscor hanekiana del desenllaç descol·loqui una mica. Hoss, a més, es posiciona com a primera candidata seriosa al premi a la millor actriu.

L'Orquestra Simfònica del Vallès en plena actuació. PACO AMATE

L'OSV obre temporada amb un concert i dues orquestres

JAUME RADIGALES
BARCELONA

Un programa beethovenià dirigit per Salvador Mas sempre té, sobre el paper, les màximes garanties. I l'estat actual (òptim) de l'Orquestra Simfònica del Vallès feia preveure una tarda molt feliç com a inauguració de la nova temporada de la formació.

Però no seriem sincers si no diguéssim que la primera part va ser decebedora. Els primers compassos de l'obertura d'*Egmont* van patir desajustos i algunes entrades en fals, tot i que la cosa va anar trobant el seu camí. Això era abans d'una peça poc prodigada com l'oda que Beethoven va escriure, amb 20 anys, per la mort de l'emperador Josep II. El músic de Bonn no sembla dominar l'escriptura per a la veu humana. I, si bé els passatges corals vaticinen el futur gran Beethoven, les àries són desagrades i poc lluides. Per sort, la soprano Ulrike Haller va exhibir un cant amb molta musicalitat i sensibilitat al costat de les lluides intervencions del Cor Jove de l'Orfeó Català. Escassa la projecció vocal del baix Robert Holzer.

Es notava manca de concentració a l'escenari. Hi devien contribuir els brams d'un nadó, el progenitor del qual Salvador Mas va fulminar amb la mirada perquè abandonés la platea.

La transformació de la segona part

Tot, però, va canviar a la segona part, amb una interpretació senzillament majúscula de la *Cinquena simfonia* beethoveniana. Mas va saber trobar matisos, detalls i fintes expressives en una partitura dirigida de memòria i resolta molt feliçment per totes les seccions de l'orquestra i amb passatges memorables com ara els *pizzicatos* del tercer moviment o la miraculosa transició cap al quart. Els últims compassos potser van pecar d'excés d'entusiasme, cosa que es va notar en alguna errada puntual. Però aquí les coses ja havien canviat. En un mateix concert, va semblar que hi havia hagut dues orquestres: la de la primera part i la de la segona. —

La Mercè 19

LOS 40 POP LA MERCÈ

**Els Catarres
Buhos**

**Doctor Prats
Nil Moliner**

**Porto Bello
Chloe Phillips**

BARCELONA
23 SETEMBRE - 20 H

Viu La Mercè
amb tots els èxits.

T'esperem a:
Av. Reina Maria Cristina

LOS
40
CATALUNYA

PATROCINEN

COLLABOREN

PLE HISTÒRIC DEL PILOT DE PIERA TONI BOU

El pilot pierenc Toni Bou va tancar ahir el Mundial de trial a l'aire lliure, que ja tenia al sarró des del juliol, amb un ple de victòries històric: 7 triomfs en 7 proves. Bou ha sigut campió del món en 26 ocasions (13 *indoor* i 13 a l'aire lliure).

EL CHELSEA TAMPOC POT ATURAR EL LIVERPOOL (1-2)

Sis victòries en sis partits del Liverpool a la Premier. Ahir, en una cita complicada a Stamford Bridge, l'equip de Klopp va sumar els tres punts davant un Chelsea batallador fins al final (1-2). Els gols d'Alexander-Arnold i Firmino a la mitja hora de partit van servir als *reds* per mantenir el coixí de cinc punts respecte al Manchester City de Pep Guardiola al capdamunt de la classificació.

Esports

Ernesto Valverde va admetre després de perdre a Granada que el seu equip no havia merescut la victòria. ALEJANDRO GARCIA / EFE

Valverde, en el punt de mira

Bartomeu ja el va salvar al juny, però torna a ser qüestionat ara que la plantilla no reacciona

TONI PADILLA
BARCELONA

Després de caure a Granada, el departament de comunicació del club va tenir problemes per convèncer els jugadors del Barça per parlar amb la premsa, tal com obliga la Lliga. Si no surten jugadors a parlar, hi ha multa. Al final, Suárez va fer-ho sobre la gespa, i De Jong, a la zona mixta. Res més. La tornada es va fer amb silenci i males cares. En canvi, els grups de WhatsApp es mostraven molt actius. “La situació és preocupant”, expliquen des de dins del club, on s’admet que part de la plantilla no confia tal com ho feia abans en un Valverde que queda sol a l’ull de l’huracà. Dins de la directiva i l’àrea esportiva, però, es demana calma i es recorda que els jugadors són tan culpables de la mala ratxa de l’equip com el tècnic. Però el pitjor inici de Lliga des del 1994 deixa tocat l’entrenador, ja que els tècnics sempre són els primers a caure.

De moment, Josep Maria Bartomeu, que aquests dies no ha pogut sortir de casa per culpa d’un procés gripal, demana calma. I demana calma és, bàsicament, no haver de sortir a defensar el tècnic, perquè oficialment el seu càrrec no està en discussió. La mala ratxa de resultats d’aquesta temporada, però, ha provocat molts nervis dins del club en una època plena de feina en què es treballa fort en molts fronts oberts. Es prepara una assemblea de compromissaris que la directiva considera vital després de perdre dues votacions en la del 2018, i es veu amb il·lusió com el femení engresca o com La Masia torna a funcionar millor. Però al final la feina del Barça sempre serà jutjada en funció del que faci el primer equip. I el primer equip encara no ha estat capaç de guanyar fora de casa.

La continuïtat de Valverde ja va ser objecte de debat després de la desfeta d’Anfield i la derrota a la final de la Copa del Rei. Llavors va ser Bartomeu qui va decidir mantenir el tècnic quan des de sectors de la directiva es donava per

fet que seria acomiadat. Durant aquelles reunions, quan el tècnic estava de vacances a Grècia, Bartomeu va aconseguir evitar prendre decisions en calent basant-se en diferents arguments, com que el Barça sempre ha guanyat la Lliga amb Valverde a la banqueta o que la seva gestió d’un vestidor de gran personalitat ha sigut bona. Però des de l’entorn dels jugadors s’admet que el vestidor de mica en mica està perdent la confiança en un tècnic que aquesta temporada està intentant trobar solucions, com les apostes per Ansu Fati o Carles Pérez. O fer tornar Sergi Roberto al mig del camp. Però no se’n surt, i mentrestant des dels despatxos del club s’admet “preocupació” per “la manca d’intensitat” mostrada en moments clau. Valverde, elegant, només s’ha mostrat crític en públic amb el fet de fer dues gires, però té problemes per trobar solucions especialment en defensa, on els laterals, exceptuant Alba, no rutllen. I, com cada any, Piqué no ofereix la seva millor versió a l’inici de la temporada, però amb

Umtiti lesionat i Todibo sense experiència, juga tots els partits amb Lenglet. No haver fitxat cap central no ajuda a un tècnic que va quedar molt debilitat quan des del club es va donar per fet que seria acomiadat al juny. Aleshores, Bartomeu el va salvar.

Els últims mesos, la relació entre els despatxos i el vestidor s’ha tensat encara més per culpa de les famoses negociacions amb Neymar. Les lesions de Messi, Suárez i Jordi Alba han sigut claus per no permetre a l’equip reaccionar, però també ho ha sigut no haver reforçat la defensa. Però un dels punts que més preocupa és la falta de química esportiva de Griezmann, la gran aposta de la direcció esportiva d’aquest estiu, amb els seus companys.

El partit contra el Vila-real, en un Camp Nou on l’equip s’ha fet fort, apareix marcat com la gran oportunitat per recuperar part de la calma en un club amb un discurs sòlid i unitari portes enfora però mortificat pels debats interns sobre el primer equip. —

REACCIÓ DEL MADRID, QUE S'IMPOSA AL SÁNCHEZ PIZJUÁN

El Reial Madrid es va refer ahir de la humiliant derrota per 3-0 a la Champions contra el PSG i va guanyar el Sevilla al Sánchez Pizjuán amb un gol de Benzema (0-1). Zidane respira després d'un inici de curs dubitatiu i de fer el ridícul al Parc dels Prínceps. Els blancs, amb un partit seriós, van derrotar un Sevilla que encara no havia perdut a la Lliga. El Madrid és colíder amb l'Athletic Club.

TRIOMFS D'IRLANDA, ITÀLIA I ANGLATERRA AL MUNDIAL DE RUGBI

Irlanda va superar ahir Escòcia per 27-3 en la Copa Mundial de rugbi que s'està celebrant al Japó, un resultat que la confirma com a clara favorita per accedir als quarts de final del torneig. El combinat irlandès, amb una defensa molt sòlida, va deixar clar el seu domini. A més, Itàlia es va desfer de Namíbia per 47-22 i Anglaterra va obtenir una victòria fàcil contra Tonga (35-3).

RCD Espanyol	1
Reial Societat	3

Espanyol: Diego López; Víctor Sánchez, Naldo, Lluís López, Dídac (Pedrosa, 57'); Roca (David López, 80'), Granero (Campuzano, 65'), Darder; Vargas; Wu Lei i Calleri. **Entrenador:** David Gallego.

Reial Societat: Moyá; Zaldúa (Le Normand, 80'), Llorente, Aritz, Monreal; Zubeldia, Merino (Zurutuza, 84'), Odegaard; Oyarzabal, Portu i Willian José (Isak, 65'). **Entrenador:** Imanol Alguacil.

Gols: 0-1 Willian José (18'). 0-2 Willian José (35'). 1-2 Zaldúa, p.p. (71'). 1-3 Isak (75').

Àrbitre: Adrián Cordero Vega. Comitè Cantàbric.

Targetes grogues: Granero (27').

Targetes vermelles: cap.

Estadi: RCDE Stadium, 19.173 espectadors.

ROGER REQUENA CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Li va passar contra el Sevilla. I contra el Granada. I també contra l'Eibar i el Ferencváros. I, tot i així, no ha après la lliçó: ahir va tornar a ensopegar, contra la Reial Societat. Cinquè cop en poc més d'un mes que l'Espanyol acusa una horrible posada en escena i es veu per darrere en el marcador. De fet, en els sis duels entre la Lliga i la fase de grups de l'Europa League, només ha anat per davant els últims 11 minuts de partit a Ipurua. L'equip de David Gallego va tornar a ensopegar amb la mateixa pedra: les males primeres parts. Ja és un mal crònic d'un equip que només reacciona quan es veu amb l'aigua al coll. Amb la diferència que ahir al davant hi tenia una Reial Societat amb força més pólvora que l'Eibar o el Ferencváros. I que miracles com el que va obrar l'Espanyol a Ipurua no es donen cada dia.

"Hem de seguir intentant trobar la tecla. El plantejament ha sigut el mateix en els dos temps, però l'equip no surt igual a la primera part que a la segona, i no entrar bé ens penalitza molt. Em preocupa molt això i insistirem en aquest problema. He d'intentar trobar el motiu", va lamentar David Gallego, que, si bé va deixar clar que encara no se sent qüestionat, és plenament conscient que el seu crèdit no és il·limitat. El seu projecte tot just porta tres mesos de rodatge, però la involució futbolística de l'equip cada dia és més preocupant.

La pitjor arrencada en Lliga

L'Espanyol ha aconseguit empitjorar la seva pitjor arrencada en Lliga com a local. Ha igualat les tres derrotes seguides del curs 1947-48, però aquell curs l'equip portava tres gols a favor i set en contra. Ara en porta un a favor –el que es va fer ahir Zaldúa en pròpia porteria, forçat per una bona maniobra de Campuzano– i vuit en contra. Pitjors que els resultats, però, segueixen sent les sensacions que transmet l'equip. L'Espanyol no acaba de saber a què juga i els

L'Espanyol torna a ensopegar amb la mateixa pedra

Una altra primera part per oblidar condemna l'equip de David Gallego contra la Reial Societat

L'Espanyol de Gallego encara no ha guanyat a casa a la Lliga. ALEX CAPARROS / GETTY

seus jugadors són ombres de la versió que va brillar amb Rubi el curs passat. No funcionen ni les individualitats ni el col·lectiu. "Tenim errors de nens, som irresponsables en coses, el primer jo, i d'aquí tot l'equip. Per trams juguem bé, però hem d'arreglar això", va assumir un autocrític Víctor Sánchez, que va destacar la necessitat de començar a no encaixar gols.

Ahir l'Espanyol en va rebre tres que van tornar a evidenciar la feblesa d'una defensa renovada respecte al partit de dijous, ja que només Dídac va repetir. Els dos laterals van sortir a la foto dels dos primers gols d'una sòlida Reial Societat que va celebrar la reivindicació d'un Willian José que va estrenar-se aquest curs anotant un doblet a una de les seves víctimes preferides (el brasiler li ha marcat sis gols a l'Espanyol).

Tampoc en van sortir gaire més ben parats Lluís i Calero. El segon li va regalar el tercer a Isak i va estar a punt de servir-li en safata el quart, salvat per un Diego López que va viure un agre centenari com a porter blanc-i-blau. L'Espanyol no va trobar-se en tot el primer temps i, quan ho va fer en el segon, va arribar tard. L'alegria del 2-1 li va durar tres minuts, els que va trigar Isak a esborrar tots els somriures espanyolistes. L'únic motiu per somriure, el retorn d'un líder, David López, que ha de servir per posar ordre. —

Resultats

Lliga Santander - 5a jornada

Osasuna - Betis	0 - 0
Vila-real - Valladolid	2 - 0
Llevant - Eibar	0 - 0
Atlètic de Madrid - Celta de Vigo	0 - 0
Granada - Barça	2 - 0
Getafe - Mallorca	4 - 2
Espanyol - Reial Societat	1 - 3
València - Leganés	1 - 1
Athletic Club - Alabès	2 - 0
Sevilla - Reial Madrid	0 - 1

Classificació

EQUIP	PT
1 Athletic Club	11
2 Reial Madrid	11
3 Granada	10
4 Reial Societat	10
5 Sevilla	10
6 Atlètic de Madrid	10
7 Vila-real	8
8 Barça	7
9 Llevant	7
10 Osasuna	7
11 Getafe	6
12 València	5
13 Alabès	5
14 Betis	5
15 Valladolid	5
16 Celta	5
17 Mallorca	4
18 Espanyol	4
19 Eibar	2
20 Leganés	1

GIRONA FC

Les victòries del Girona porten el nom de Stuani

JORDI BOFILL
GIRONA

Ara com ara, Cristhian Stuani és el Girona. Les tres victòries a la Lliga porten el seu nom. L'última, ahir contra el Las Palmas (1-0) en un nou partit en què futbolísticament l'equip va transmetre més aviat poc i va ser xiulat. Però Stuani, una setmana més i gràcies a un penal, tapa totes les misèries. I aquest fet, que diu molt i bé de l'uruguaià, a la llarga pot no ser tan positiu.

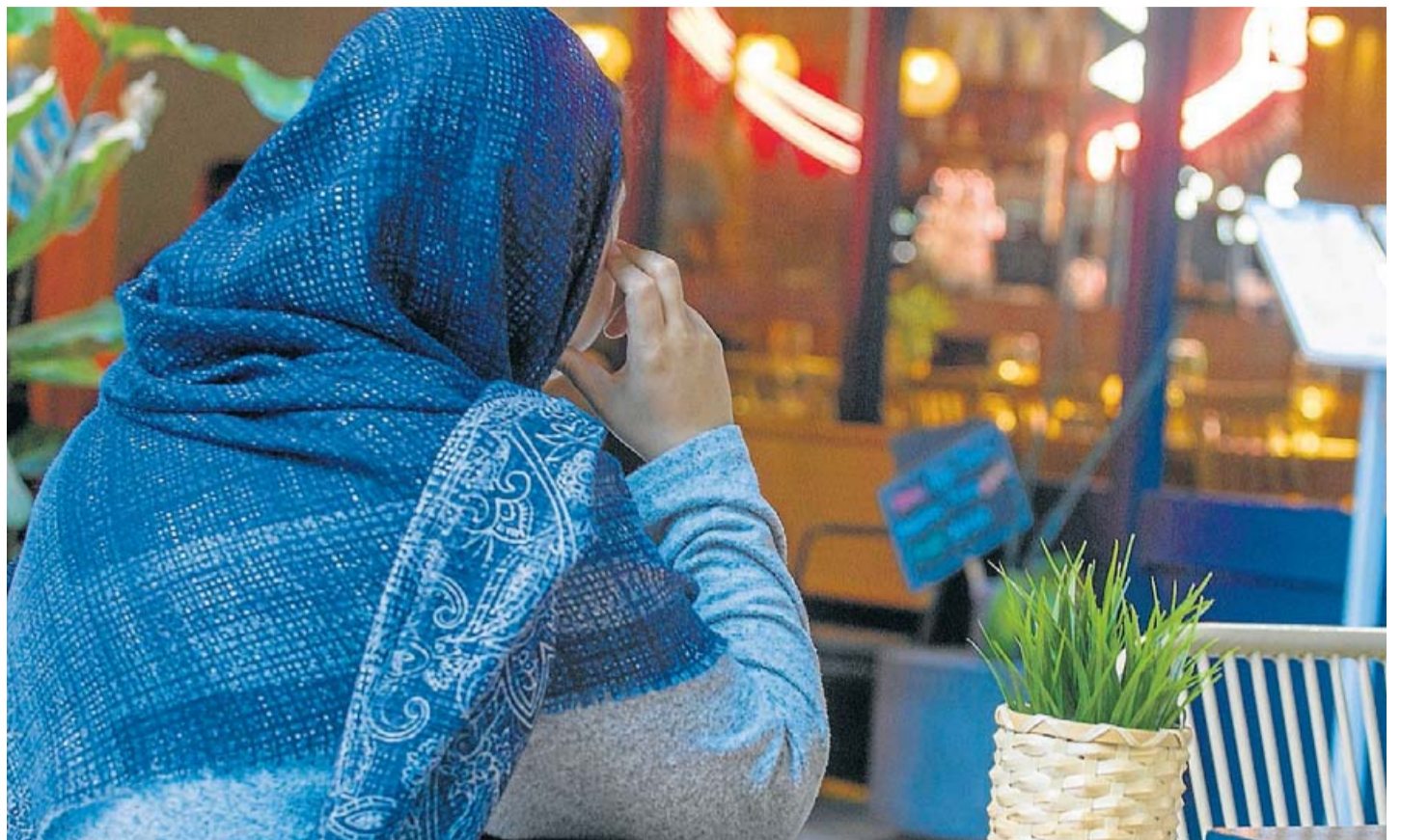
Perquè l'escridassada amb què Montilivi va acomiadar els seus futbolistes al descans és d'aquelles que es recorden. Ahir Juan Carlos Unzué va fer el tercer sistema diferent (4-3-3) en els últims tres partits, símptoma de la inestabilitat del bloc. El joc, monòton i pla, genera el consens negatiu d'una afició que des del primer minut de la temporada ha cregut que disposa de la millor plantilla de la categoria però que, passat un mes de competició, encara no ha demostrat estar a l'altura de les expectatives. Guanya perquè té una gran qualitat individual, però ni de bon tros és un equip. I perquè té un davanter que es diu Cristhian Stuani, que segurament és el millor futbolista de la categoria i que ja ha marcat cinc gols. La incògnita és saber si amb això n'hi haurà prou per tornar a Primera.

Fins i tot Àlex Granell, que mai havia estat qüestionat, va haver de sentir els xiulets del seu estadi quan va ser substituït. També va haver de marxar abans d'hora Maffeo, lesionat. Sense que el Las Palmas patís en defensa i estirant-se en atac més del que el Girona hauria de permetre, qui ho va revolucionar tot va ser Samu Saiz, que es va divertir i en cinc minuts va fer més que tots els seus companys junts. Saiz va ser qui va provocar el penal que va permetre a Stuani mantenir la imbatibilitat a Montilivi, on els gironins han lligat els 10 punts que sumen a la taula classificatòria. —

Stuani va marcar el gol que va servir al Girona per guanyar. GIRONA FC

FUTBOL

La Sarah (nom fictici) durant la seva visita a Barcelona per donar a conèixer la feina de la seva organització. JORDI ROVIRALTA

“No volen dones al futbol, perquè no volen dones lliures”

El moviment Open Stadiums lluita per obrir els estadis iranians a les aficionades

TONI PADILLA
BARCELONA

“Per explicar aquestes coses em podrien caure 15 anys de presó”. La Sarah va perdre la por fa uns anys, quan va integrar-se al moviment Open Stadiums per reclamar que les dones puguin entrar per fi als estadis de futbol del seu país, l'Iran. “No hi ha cap llei escrita que ho prohibeixi, però els líders religiosos creuen que no és adequada la presència de dones als recintes esportius, i els polítics no fan res”, explica a Barcelona, on és per explicar la feina que fa la seva associació. De passada, ha aprofitat per anar a veure l'Espanyol, ja que la seva passió és el futbol. “Segurament l'Iran és un dels països amb més dones que segueixen el futbol, perquè és un símbol. Volem entrar als estadis. Al Mundial del 2018, milers d'iranians van anar a Rússia per veure la selecció en directe. Va ser bonic, però la televisió iraniana va censurar les imatges”, explica.

La Sarah no és diu Sarah, de fet, ni vol que li facin fotografies per evitar represàlies de tornada a casa. “Ja m'han interrogat altres cops, m'han intentat espantar”, diu, i ens explica la història de Sahar Khabazi, una dona de 29 anys que, com tantes altres, es disfressava d'home per poder entrar a l'estadi: “La Sahar era aficionada de l'Esteghlal, l'equip que també segueixo jo. Va intentar veure un partit de Champions a l'estadi però la van enxampar. Va passar dos dies a la presó, i quan va saber que la podien condemnar a sis mesos es va treure la vida calant-se foc”. El cas de la Sahar va fer la volta al món, tot i que la premsa del règim va intentar negar aquesta versió dels fets quan va fer públiques unes declaracions en què el pare

de la Sahar afirmava que la seva filla s'havia tret la vida perquè tenia problemes psicològics. “El pare va parlar per a la premsa oficial, però ningú el culpa, a ell. Li van dir un dijous o un divendres que la seva filla havia mort, però no es va explicar el com fins dilluns. Cal conèixer el context. Al pare li van dir que no li tornarien el cos si parlava amb la premsa internacional, però tothom ha entès què va passar. No s'han d'estigmatitzar les malalties mentals; la Sahar va patir molt. No és fàcil ser a la presó, ser interrogada”, diu la Sarah.

“És un cas de segregació”

A l'Iran, un país de llarga tradició esportiva, abans de la Revolució Islàmica del 1979 les dones podien anar al futbol. “Però després es va prohibir. És un cas de segregació. Els homes no poden entrar a veure partits de dones, que n'hi ha, i les dones no poden veure partits d'homes. Amb tot, fins fa poc les dones podíem anar amb els nostres amics i familiars a veure partits de voleibol. Fa poc també ho van prohibir i va ser un moment clau. Molts joves nascuts després del 1979 no es qüestionaven aquesta norma, ja que hi havien crescut. Consideraven normal que les dones no poguessin entrar als estadis a veure futbol però sí voleibol, ja que ho havien vist sempre així. Un cop ens van prendre el dret a anar al voleibol, molts homes van veure que la norma no tenia sentit. No m'he trobat ningú pel carrer que no ens doni suport”, assegura.

Segons la Sarah, les autoritats religioses “oprimeixen les dones perquè les volen fora de l'opinió pública”. “No volen dones als estadis perquè no volen dones lliures. Saben que, si hi podem anar, després exigirem més drets”, comenta la Sarah amb to segur, mirada directa i un an-

glès perfecte. “El problema és que com que no hi ha llei, s'inventen els motius per perseguir-te, com ara que fas propaganda contra el règim o que vesteixes de manera indecent”, afegeix. És una lluita diària en un estat amb dues cares. “La imatge que transmet el règim no és la imatge real de l'Iran. La majoria de la gent ens dona suport”, diu la Sarah, que assegura que mai ha entrat en un estadi disfressada, però té amigues que han passat pels calabossos dels estadis quan les han enxampat intentant entrar als partits disfressades. “El nostre moviment busca que es parli d'aquest cas. Hem fet manifestacions fora dels camps, ens han pegat i perseguit. Però ens cal pressió des de fora”, diu. I des de fora, la pressió la podria fer la FIFA.

“Si amb un suïcidi no es fan canvis...”

Aquests dies, de fet, una delegació de la FIFA s'ha reunit amb el viceministre d'Esports i Joventut i amb membres de la Federació Iraniana. “La gent està equivocada. Aquesta reunió no s'ha fet arran de la mort de la Sahar. Ja estava pactada des de feia mesos, perquè es permeti que les dones puguin anar a veure el 10 d'octubre un partit de la selecció iraniana contra Cambodja. La idea és reservar una part de l'estadi només per a les dones, però estem decebuts amb la FIFA. S'hauria d'amenaçar amb sancions per aconseguir canvis. I no veig canvis a la lliga iraniana ni a la Champions. Algunes dones podran anar a veure la selecció, però pujaran en un autobús només per a dones, les portaran a una zona només per a dones, a fora del camp, i veuran el partit soles en un espai reservat”, explica la Sahar, poc optimista amb la possibilitat que hi hagi canvis a curt termini. “Si amb un suïcidi no es fan canvis, no hi ha sancions, ¿què més haurà de passar? Caldrà seguir lluitant”. —

BÀSQUET - SUPERCOPA ENDESA

Reacció incompleta contra un Madrid més fet

El Barça gairebé recupera un desavantatge de 19 punts (89-79)

À.G.
BARCELONA

El Reial Madrid és un equip més fet. L'equip blanc ha fet menys canvis a la seva plantilla i en aquest primer tram de la temporada això li atorga un gran avantatge competitiu contra rivals en construcció. El conjunt de Pablo Laso va superar el nou Barça i es va proclamar campió de la Supercopa Endesa (89-79). Els homes entrenats per Svetislav Pesic van estar a punt de recuperar un desavantatge de 19 punts contra un adversari que va reeditar el títol. "Ha sigut un bon partit, amb intensitat. Ells han tingut més qualitat i continuïtat com a equip. Hem tingut problemes en el segon quart, però d'aquest partit en podem aprendre moltes coses. Estic decebut, esclar, però estic convençut que tots sabem el que hem de fer per millorar. Tenim talent i potencial, però necessitem continuïtat i per això hem de prendre millors decisions en defensa", va analitzar el tècnic serbi.

Facu Campazzo, que va acabar amb 16 punts, 5 assistències i 5 rebots, i el seu compatriota Nico Laprovittola van portar el ritme del partit contra un Barça en què va destacar Brandon Davies. El pivot va ser el jugador de l'equip blaugrana que millor va interpretar la final. Més enllà dels 23 punts que va anotar, la seva incidència en el joc va ser una de les grans notícies del matx. El jugador nord-americà va carregar de faltes personals rivals com Edy Tavares i Jordan Mickey. Malcolm Delaney i Cory Higgins també van completar una bona actuació. Nikola Mirotic, molt escridassat pels aficionats locals, va acabar amb 14 punts, però els seus percentatges d'èxit van ser molt dolents.

"Hem guanyat el torneig de l'excusa. En aquest torneig l'excusa és molt senzilla i si hagués perdut també l'hauria

Nikola Mirotic, gran estrella del nou projecte del Barça, observant la celebració del Reial Madrid. EMILIO NARANJO / EFE

utilitzat. Arriba molt aviat, portem pocs entrenaments i ens falta conèixer-nos. El que compta és que el meu equip ha volgut el trofeu des del primer moment", va ironitzar Pablo Laso, que va sumar la seva cinquena Supercopa Endesa en un dia en què el Madrid va igualar el palmarès del Barça.

La posada en escena del Barça va ser perfecta i li va permetre colpejar primer (0-6). Després d'un primer període igualat, el Reial Madrid va obrir esclatxa en el marcador durant un segon quart en què va arribar a tenir un avantatge de 18 punts (47-29). Sense continuïtat en el seu joc, l'equip blaugrana va patir per seguir el ritme anotador d'un rival amb una idea més clara de quin havia de ser el seu joc. La renda blanca va

arribar a ser de 19 punts (54-35). Quan la final semblava sentenciada, va arribar la reacció del conjunt català. Animat per Davies, el Barça va reduir l'avantatge fins als quatre punts (69-65). La reacció, però, va quedar incompleta contra un rival més fiable.

Motum, millor triplista

Abans de la final es va disputar el concurs de triples. Brock Motum (València Basket) va aconseguir el títol al superar Marko Popovic per 21-17 a la final. Yurena Díaz, la jugadora del Cadí La Seu, i Marc Cruz, un jove del SESE barceloní, no van poder donar la sorpresa en un WiZink Center que va reunir 12.348 espectadors, rècord de la competició, durant la final. —

SUPERCOPA

Fontajau s'acostuma a celebrar títols (82-80)

À.G.
BARCELONA

Fontajau s'ha acostumat a celebrar títols. Uns mesos després de gaudir de la Lliga Dia, l'Spar Citylift Girona va superar el Perfumerías Avenida (82-80) i es va proclamar campió de la Supercopa. Adaora Elonu, que tan sols va fallar dos dels onze tirs que va intentar (23 punts), va liderar el triomf d'un equip gironí que va exhibir solvència en el tram final. Els tirs lliures van servir per assegurar el triomf del conjunt local en una tarda en què Naignouma Coulibaly (16 punts i 8 rebots) i Rosó Buch també va fer una bona feina.

Eric Surís, que va tenir les baixes de Brittny Sykesy, Sonja Petrovic i Núria

Rosó Buch aixecant el trofeu de la Supercopa. FEB

Martínez, va tornar a portar la iniciativa tàctica en una nova final apassionant contra un Perfumerías Avenida que va competir molt bé a Girona. Un rebot ofensiu de Tijana Ajdukovic va deixar sense opcions l'equip salmantí. Miguel Ángel Ortega no va poder comptar amb Jewell Loyd ni amb Erika de Souza, però sí amb Sílvia Domínguez.

Segona Supercopa al palmarès

El triomf va permetre a l'Spar Citylift Girona afegir la seva segona Supercopa a un palmarès que no para de créixer. La victòria reforça un projecte atractiu que aquesta temporada tindrà el repte de competir a l'Eurolliga. La bona sintonia amb els aficionats, com es va demostrar ahir, pot suposar un impuls extra en partits decisius. —

VALLPARADÍS

ÀLEX GOZALBO
PERIODISTA I
ENTRENADOR

Envoltar-te de gent que t'estimi

"La gent està preparada per parlar de quan vaig ser seleccionada a la WNBA i em vaig passar gairebé cada nit de la meua temporada rookie sola a la meua habitació, plorant? ¿O de les vegades que m'he tancat a casa ignorant a la resta del món, plorant durant hores?" Liz Cambage és una de les millors jugadores de bàsquet del món, però la seva trajectòria no ha sigut tan divertida com els aficionats es pensaven. "¿La gent està preparada per parlar de quan vaig estar en vigilància per perill de suïcidi? ¿De quan vaig trucar a la meua mare i, en la conversa més dura de la meua vida, li vaig dir que no volia continuar vivint?" La carta que l'estrella de Las Vegas Aces va publicar a *The Players' Tribune* és tan dolorosa com necessària. "Tot i sentir-me millor encara porto la càrrega de la vergonya i la culpa per haver posat els meus éssers estimats en una situació tan terrorífica. Prenc medicació per la meua salut mental. Soc un dels molts milions de persones al món que es medica per intentar ajudar contra la depressió i l'ansietat. Fa anys que prenc aquests medicaments. Em fan sentir com una versió més sana i lliure de mi mateixa".

A Àlex Abrines li va passar una cosa semblant. Tenia 25 anys, estava jugant una exitosa tercera temporada a la NBA i, de sobte, la seva vida va deixar de tenir sentit. El jugador es va apartar de la dinàmica dels Oklahoma City Thunder i durant dos o tres mesos no va ser capaç ni tan sols de veure partits de bàsquet per televisió. "Els esportistes som persones normals que estem sotmesos a una pressió fora del que és normal. La medicació ajuda, però has de buscar el suport de professionals i de la teua gent pròxima, com la família, per intentar tirar endavant. És un dolor diferent. El dolor físic es veu i es nota més fàcilment des de fora. El dolor mental no es veu tant. No es tracta de la mateixa manera que si et trenques un genoll, i s'hauria de fer, perquè el que mana és el cap". La seva confessió no pretenia fer llàstima sinó donar visibilitat a una realitat que la societat no pot seguir ignorant, com van fer alguns dels seus excompañys. "No els culpo. Si no passes per una cosa així, no te n'adones. Jo pensaria el mateix: «Si aquest noi està guanyant milions, com li pot passar això?» Al final els diners no són el més important i fins que no et passa no te n'adones. Els diners no importen una merda. T'has d'envoltar de gent que t'estimi, això és el més important". —

MOTOR - MUNDIAL DE FÓRMULA 1

Sebastian Vettel torna a guanyar un any després

Doblet somiat per a Ferrari amb una estratègia que relega Leclerc al segon lloc

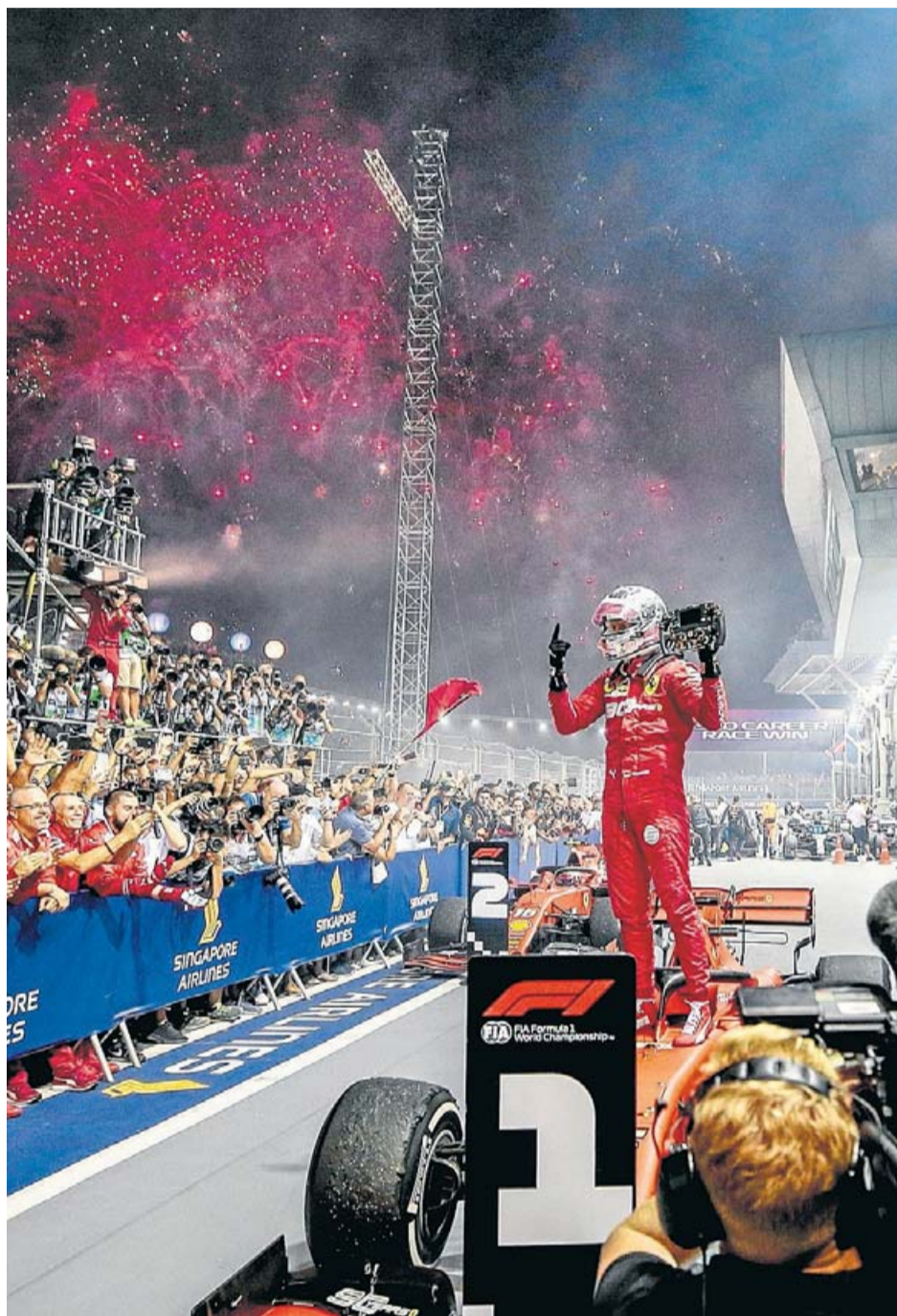
N.G.
BARCELONA

Feia 392 dies que Sebastian Vettel no pujava al capdamunt del podi. Des del Gran Premi de Bèlgica del 2018 que no ho aconseguia. I ahir hi va tornar a Singapur. Després de tres cotxes de seguretat i d'una maniobra a boxs que va deixar emprenyat el seu company d'equip, Charles Leclerc, l'alemany va poder celebrar una nova victòria.

Era un traçat poc adequat per als Ferrari. Ningú s'esperava que dominessin, però van sorprendre tothom amb un doblat, cosa que no passava des del Gran Premi d'Hongria del 2017. L'alegria, però, no va ser completa. Charles Leclerc, que sortia des de la *pole*, no acabava de somriure. I tot per una aturada a boxs. Amb el monegasc primer, Vettel, que era tercer, va fer la seva primera aturada a boxs en la volta 20. Just una volta més tard, era Leclerc qui visitava els mecànics per canviar els neumàtics. Mentre ell era al *pit-lane*, Vettel, amb neumàtics frescos, volava sobre la pista. Resultat? Leclerc es va incorporar a la pista darrere del seu company. "Què coi ha passat?", preguntava el jove pilot als seus enginyers, sense obtenir cap resposta que l'ajudés a calmar-se.

Després del segon *safety car* (arran d'un incident entre Grosjean i Russell), Leclerc va llançar un avís per ràdio quan el seu enginyer de pista li va dir que carregués bateries per donar el màxim quan el cotxe de seguretat es retirés. "Jo ja ho vull, això, però ho vull tot", va dir en referència al motor per poder superar Vettel. "Charles, el que volem és que els dos cotxes arribin a casa, 1-2", li deien des del mur, intentant-lo tranquil·litzar. "No faré res estúpid. També vull acabar 1-2, però crec que no és just", es defensava el monegasc, cosa que feia posar nerviosos els de Ferrari. Però en un traçat urbà com el de Singapur, avançar sense assumir riscos és gairebé impossible i Leclerc es va haver de conformar amb el segon lloc. "Estic decebut. No esperava que passés això, crec que hi ha un perquè darrere d'aquesta decisió. He sentit dins del cotxe que era injust, però he de saber més coses per poder tenir una opinió. Si ha sigut pel bé de l'equip, ho entendre, però necessito una explicació per poder comprendre la situació", valorava Leclerc després de la cursa.

A Mercedes, l'equip que en principi era el favorit per obtenir la victòria a Singapur, el dia no li va anar gaire bé. L'equip va trigar massa a cridar Hamilton a boxs. Van trigar tant que, esperant el *safety car* (que no va aparèixer en el moment oportú per ajudar-lo), se li va fer de nit i, del segon lloc, va passar al quart, ja que es va reincorporar a la pista darrere dels Ferrari i del Red Bull de Verstappen. Valtteri Bottas, per la seva banda, va acabar cinquè i va aconseguir a més el punt que dona la volta ràpida. El podi el va completar Max Verstappen, amb el seu Red Bull.

Vettel tornant a aixecar el dit índex cap al cel per celebrar la victòria. WALLACE WOON / EFE

Classificació - GP de Singapur

PILOT	TEMPS
1 Sebastian Vettel (Ferrari)	1:58:33.667
2 Charles Leclerc (Ferrari)	+2.641
3 Max Verstappen (Red Bull)	+3.821
4 Lewis Hamilton (Mercedes)	+4.608
5 Valtteri Bottas (Mercedes)	+6.119
6 Alexander Albon (Red Bull)	+11.663
7 Lando Norris (McLaren)	+14.769
8 Pierre Gasly (Toro Rosso)	+15.547
9 Nico Hülkenberg (Renault)	+16.718
10 Antonio Giovinazzi (Alfa Romeo)	+17.855
11 Romain Grosjean (Haas)	+35.436
12 Carlos Sainz (McLaren)	+35.974
13 Lance Stroll (Racing Point)	+36.419
14 Daniel Ricciardo (Renault)	+37.660
15 Daniil Kviat (Toro Rosso)	+38.178
16 Robert Kubica (Williams)	+47.024
17 Kevin Magnussen (Haas)	+1:26.522
- Kimi Räikkönen (Alfa Romeo)	retirat
- Sergio Pérez (Racing Point)	retirat
- George Russell (Williams)	retirat

Mundial de pilots

PILOT	PUNTS
1 Lewis Hamilton (Mercedes)	296
2 Valtteri Bottas (Mercedes)	200
3 Charles Leclerc (Ferrari)	200
4 Max Verstappen (Red Bull)	200
5 Sebastian Vettel (Ferrari)	194
6 Pierre Gasly (Toro Rosso)	69
7 Carlos Sainz (McLaren)	58
8 Alexander Albon (Red Bull)	42
9 Daniel Ricciardo (Renault)	34
10 Daniil Kviat (Toro Rosso)	33

Mundial de constructors

EQUIP	PUNTS
1 Mercedes	527
2 Ferrari	394
3 Red Bull	289
4 McLaren	89
5 Renault	67
6 Toro Rosso	55
7 Racing Point	46

PEU AL FERRO

JOSEP LLUÍS
MERLOS
PERIODISTA

Un doblat congruent amb una filosofia

Les dues últimes setmanes Sebastian Vettel ha conviscut amb el ridícul que va fer a Monza per la virolla que no va poder evitar en la sortida de la ziga-zaga d'Ascari, i l'escarni i les crítiques que això li va suposar. Ahir, amb la primera victòria de l'any, l'alemany es va rescabalar d'una errada que és massa habitual en tot un tetracampió mundial com ell. Només cal recordar l'altra virolla que va fer a principis d'any a Bahrain o la que va protagonitzar l'any passat també al temple de la velocitat i que va posar en safata de plata el títol de campió a Hamilton.

El doblat de Ferrari d'ahir, el primer per a la Scuderia des d'Hongria 2017, és un triomf empresarial i una evidència més que, en el fons, els de Maranello saben que dels seus dos pilots el més feble és l'alemany, pitjor classificat en el campionat (cinquè) que el monegasc (tercer).

El madrileny Iñaki Rueda, cap d'estratègia de Ferrari des del 2015 i que abans havia treballat a Lotus, Renault, Midland, Jordan i McLaren, va tramatar un plantejament de la cursa destinat a assegurar les dues primeres posicions a partir de l'*undercut* de Vettel a Leclerc, que era el primer classificat en el moment d'aplicar el canvi de posicions en l'aturada al *pit-lane*. Permetent que Vettel superés Leclerc a boxs Ferrari reforçava les opcions del doblat molt més que no pas deixant Vettel en la segona posició. Leclerc és un home d'equip que encara no està contaminat per la vanitat i l'orgull que tots els campions acaben tenint tard o d'hora, i més si es vesteixen de vermell. Coneix bé la història de Ferrari i sap que en aquesta formació la marca està sempre, sempre, per sobre dels noms, fins i tot dels pilots.

Rueda, i tots els tècnics que hi havia al mur de senyalització, sabien que si Leclerc passava a ser segon, no atacaria Vettel com ho va fer a Spa per obtenir la seva primera victòria, precisament en un escenari on tota una llegenda com Michael Schumacher també es va estrenar com a guanyador de la F1. Ja n'havien parlat amb calma després de l'èxit a Bèlgica, i l'aplicació d'ordres d'equip més severa només hauria aflorat en cas d'extrema necessitat. No va caler. Deixant Leclerc al segon lloc confiaven a construir una paret molt més sòlida que la que pogués aixecar Vettel enfront de les possibles escomeses de Verstappen, Hamilton o potser fins i tot Bottas.

Però, a banda d'aquest doblat, la millor notícia per a Ferrari és que el seu cotxe ara ja va bé en tota mena de circuits. I això pot ser la clau del que queda de campionat.

MOTOR - MUNDIAL DE MOTOGP

El català Marc Márquez va liderar sense oposició i de principi a final el Gran Premi de l'Aragó. JAVIER CEBOLLADA / EFE

NURIA GARCÍA
BARCELONA

Marc Márquez acumula quatre triomfs consecutius a l'Aragó. L'últim, el d'ahir. Sense donar opció a ningú més, el català va sumar una nova victòria i d'aquí quinze dies al traçat de Buriram, a Tailàndia, tindrà la primera oportunitat de proclamar-se campió del món per vuitè cop. A MotorLand el català no va tenir rival. Va sortir i es va escapar tot sol. En una volta ja treia més d'un segon i mig a Jack Miller, que llavors rodava segon després de fer una gran sortida i superar Quartararo, que, tot i fer uns bons entrenaments i una bona sortida, va anar perdent posicions i es va quedar sense pujar al podi. "Estava convençut de l'estratègia des d'ahir. He aconseguit un avantatge de quatre a cinc segons i l'he mantingut. Sembla fàcil, però vam caure dividides i mireu Dovizioso, segon, que mai es rendeix", resumia Márquez, satisfet per haver sumat un triomf més, el vuitè de la temporada. "Ha sortit la cursa somiada", afegia.

A Márquez al podi el van acompanyar Andrea Dovizioso i Jack Miller. L'italià, que sabia que sortint desè hauria de remuntar per intentar evitar que el de Cervera sigui campió en la pròxima cursa, va escalar posicions i va top ar amb un Maverick Viñales que ha aconseguit trobar les bones sensacions amb la Yamaha però que no va poder fer res contra la velocitat punta de les Ducati: a tres voltes per al final el va superar Dovizioso i, en l'última volta, Jack Miller el va deixar sense el podi.

Márquez deixa el títol gairebé sentenciat

El de Cervera suma la vuitena victòria de l'any i a Tailàndia ja podria celebrar un nou campionat

Dovizioso, doncs, acabant segon, va perdre tan sols cinc punts respecte a Márquez, cosa que implica que ara el de Cervera té 98 punts d'avantatge sobre l'italià al capdavant de la general. Per ser campió a Buriram d'aquí quinze dies, Márquez necessitaria ampliar a 100 aquesta diferència, de manera que hauria de sumar dos punts més que l'italià de Ducati.

Alex Espargaró, per la seva banda, va acabar en una meritòria setena posició, per davant de Valentino Rossi i Àlex Rins. El pilot barceloní va xocar amb Morbidelli a l'inici de la cursa i, tot i que va poder continuar, va ser sancionat amb una *long lap* i va perdre les opcions de lluitar pel triomf. El seu company, Joan Mir, va ser 14è, just per davant de Tito Rabat, que va tancar la zona de punts. Lorenzo va acabar 19è.

Canet i Binder també guanyen

A Moto3 les curses acostumen a ser en grup i no es decideixen fins a l'últim sospir. Però a vegades apareix una cursa completament diferent. És el que va passar ahir a l'Aragó: el valencià Aron Canet va escapar-se del grup i va rodar tot sol durant les 19 voltes que havien de fer a MotorLand. Canet va travessar la línia d'arribada a quatre segons i mig d'Ài Ogura, que va ser segon i va pujar al podi per primer cop en la seva carrera mundialista. Foggia va completar el podi. A Moto2, triomf de Brad Binder, seguit de Jorge Navarro i Àlex Márquez, que manté el lideratge de la categoria: ara té 38 punts més que Navarro, segon, i 42 més que Augusto Fernández, que ahir va caure en la primera volta i no va poder sumar.

Classificació - GP de l'Aragó

MotoGP		
PILOT		TEMPS
1	Marc Márquez (Honda)	41:57.221
2	Andrea Dovizioso (Ducati)	+4.836
3	Jack Miller (Ducati)	+5.430
4	Maverick Viñales (Yamaha)	+5.811
5	Fabio Quartararo (Yamaha)	+8.924
6	Cal Crutchlow (Honda)	+10.390

Moto2		
PILOT		TEMPS
1	Brad Binder (KTM)	39:45.177
2	Jorge Navarro (Speed Up)	+0.787
3	Àlex Márquez (Kalex)	+2.876
4	Luca Marini (Kalex)	+5.387
5	Sam Lowes (Kalex)	+5.601
6	Thomas Lüthi (Kalex)	+9.695

Moto3		
PILOT		TEMPS
1	Aron Canet (KTM)	38:01.916
2	Ài Ogura (Honda)	+4.581
3	Dennis Foggia (KTM)	+4.663
4	John McPhee (Honda)	+4.729
5	Alonso López (Honda)	+4.842
6	Tatsuki Suzuki (Honda)	+4.947

Classificació mundial

MotoGP		
PILOT		PUNTS
1	Marc Márquez (Honda)	300
2	Andrea Dovizioso (Ducati)	202
3	Àlex Rins (Suzuki)	156
4	Daniilo Petrucci (Ducati)	155
5	Maverick Viñales (Yamaha)	147
6	Valentino Rossi (Yamaha)	137

Moto2		
PILOT		PUNTS
1	Àlex Márquez (Kalex)	213
2	Jorge Navarro (Speed Up)	175
3	Augusto Fernández (Kalex)	171
4	Thomas Lüthi (Kalex)	169
5	Brad Binder (KTM)	160
6	Lorenzo Baldassarri (Kalex)	138

Moto3		
PILOT		PUNTS
1	Lorenzo Dalla Porta (Honda)	184
2	Aron Canet (KTM)	182
3	Tony Arbolino (Honda)	155
4	John McPhee (Honda)	126
5	Marcos Ramírez (Honda)	123
6	Niccolò Antonelli (Honda)	118

Estils

SOPHIE HAIGNEY
THE NEW YORK TIMES
NOVA YORK

Fa poc visitava la galeria Betty Cuningham de Nova York i vaig veure una pintura sorprenent: mostrava una dona despullada arraulida al costat d'una finestra, adormida, amb l'hotel New Yorker i l'edifici de l'Empire State de fons i un peix a sobre seu, penjat, flotant. Vaig obrir una aplicació al mòbil, Magnus, vaig fer-hi una foto i, al cap d'uns segons, l'apli havia trobat una coincidència. El quadre era de Philip Pearlstein, un artista conegut per renovar la tradició pictòrica de la figura humana realista. Es titula *Model amb l'edifici Empire State*, del 1992.

L'aplicació em va dir que el 2010 es va vendre per 170.500 dòlars a Sotheby's i va arxivar la informació en una carpeta anomenada *El meu art* per poder-ho consultar després. Magnus forma part d'una onada d'aplicacions mòbils que intenten catalogar el món físic per donar informació instantània sobre cançons, roba, plantes o quadres. Primer va ser Shazam, feta perquè els usuaris gravin uns segons d'una cançó i gràcies a l'aplicació la puguin identificar. El seu èxit –s'ha descarregat mil milions de vegades, l'utilitzen 20 milions d'usuaris cada dia i va ser comprada per Apple per 400 milions de dòlars l'any passat– ha generat un seguit d'imitacions. Hi ha un Shazam de plantes, de roba i ara també d'art.

Proliferació Neixen aplicacions per tenir informació sobre art, música o plantes

Cadascuna d'aquestes aplicacions d'art aprofita la tecnologia de reconeixement d'imatges. Magnus té una base de dades amb més de 10 milions d'imatges d'art i pretén ajudar els possibles compradors d'art a navegar pel món de les galeries i les fires d'art, que ofereixen molt poca informació. Altres iniciatives estan dirigides als visitants dels museus: Smartfy, per exemple, ofereix un enfocament educatiu, ja que col·labora amb museus i algunes galeries per oferir versions digitalitzades de les seves col·leccions. Google Lens –la tecnologia avançada de reconeixement d'imatges de Google– també està fent incursions en el món de l'art. Al juny va anunciar una associació amb el museu de Young a San Francisco per mostrar algunes parts de la seva col·lecció. Al juliol Google va començar a col·laborar amb Wescover, una plataforma orientada al disseny d'objectes, art públic i local, mobles i artesanía que ajuda a descobrir informació de peces anònimes. “És necessari superar alguns obstacles per crear un Shazam de l'art”, diu Magnus Resch, fundador de l'aplicació Magnus. “Hi ha molt més art al món que cançons”, diu. I, per tant, cata-

Qui ha pintat això? Aquestes aplis et poden ajudar

Revisem quines eines digitals permeten al públic millorar l'experiència de la seva visita als museus

logar peces individuals que es troben en lloc únics és molt més difícil.

Els drets d'autor també suposen un desafiament. La reproducció d'una obra d'art pot ser una violació del dret d'autor del seu propietari. Magnus diu que, com que les imatges es creen i es comparteixen entre els usuaris, l'apli està protegida per la llei digital de drets d'autor de l'era digital. Un altre problema és que la tecnologia de reconeixement d'imatges és sovint lenta quan es tracta d'identificar objectes en tres dimensions.

Mes transparència

Hi ha una pregunta important per a aquestes aplicacions: quina informació poden proporcionar per millorar l'experiència de l'usuari a qui li agrada l'art? Què pot aportar un Shazam de l'art? La resposta de Resch és senzilla: transparència.

Jelena Cohen utilitzant l'aplicació Magnus al Parrish Art Museum.

VINCENT TULLO / THE NEW YORK TIMES

Les galeries poques vegades publiquen preus i amb freqüència no proporcionen textos bàsics, així que tot sovint s'ha de preguntar. Jelena Cohen, gerent de marca de Colgate-Palmolive, va comprar la seva primera obra d'art –una fotografia– després d'utilitzar Magnus. Abans de provar l'aplicació, la falta d'informació era una barrera. “Tot sovint anava a les fires d'art i em sentia una mica avergonyida perquè no s'especifica mai cap detall –diu Cohen–. Em va agradar que l'aplicació pogués escanejar una obra i proporcionar-te el seu historial precís: quan es va vendre per última vegada i el preu. Això em va ajudar a negociar”.

Magnus no t'ofereix una lliçó d'història de l'art. Ni un resum bàsic de les obres. Com Shazam, és només un bocí d'informació sense context. Smartfy, en canvi, vol fer el que fa

temps era territori exclusiu de les audioguies. Si li ensenyes un quadre d'una natura morta de Gustave Caillebotte l'apli et donarà informació i la possibilitat de clicar per saber-ne més. La seva principal limitació és que com que col·labora directament amb els museus només funciona bé en alguns llocs. La National Gallery de Londres és un d'aquests: no li falta un sol quadre de la seva col·lecció permanent. Tot i això, al Met vaig passar una tarda que va ser frustrant ensenyant-li quadres perquè després no pogués dir-me ni tan sols les dades que podia llegir als murals.

És revelador que mentre aquestes aplicacions estan recopilant les seves bases de dades, alguns museus estan començant a allunyar-se'n per complet. El Met, per exemple, va presentar la seva pròpia apli l'any passat. “Volíem crear alguna cosa més uniforme”, diu Sofie Andersen, directora digital interina del Met. Això significa contingut que es carrega directament al mòbil com una web, sense necessitat de descarregar res. De la mateixa manera, el Museu Jueu va presentar una nova sèrie de recorreguts d'àudio en una web. “Fa uns anys vivíem la bogeria de les aplicacions, però ara tothom a la indústria dels museus està entrant en una fase posterior”, diu JiaJia Fei, directora de mitjans digitals del Museu Jueu.

Limitacions Les aplis d'art donen informació però encara no ofereixen prou context

Després d'unes quantes setmanes de provar aplis d'art en museus i galeries, locals i alguna cafeteria, he descobert que no augmenten la qualitat de les meves experiències. Tot i que la informació de Smartfy és alta quan funciona, només el fet d'haver d'agafar el mòbil per fer fotos del quadre transforma aquella pintura en una reproducció plana. No val la pena agafar la pantalla per tenir informació addicional. A més, els mòbils ja són a tot arreu als museus. Fei es refereix a aquest fenomen com “el buit de les pantalles”, i és una de les raons per les quals l'àudio és el mitjà preferit pel Museu Jueu. Com Shazam, les aplis serveixen per obtenir respostes ràpides, cosa que és molt útil a les galeries, però no ofereixen context. La *shazamificació* de l'art és un producte d'una època en què la informació supera l'experiència simplement visual. Tot i això, l'aplicació no ha de ser la nostra única guia del món visual.

Mentre caminava pel New Museum amb l'aplicació Magnus em vaig adonar que recorria els quadres de pressa, sense fixar-me en els detalls, perquè la càmera estava mirant per mi i l'aplicació en sabia més que jo. Gaudia d'aquell clic addictiu i satisfactori en el moment que reconeixia les obres. I va ser difícil aturar-ho. —

Mèdia

FICCIÓ

‘El crèdit’ de Jordi Galceran prepara el salt a la televisió

Jordi Bosch recupera el seu paper i farà parella amb Pere Ponce a la versió en català del telefilm

ALBERT CASTELLVÍ ROCA
ALELLA

“Joan, acompanya aquest senyor a la porta, sisplau”, diu Jordi Bosch, intentant mantenir la compostura. L’actor interpreta el Gregori, el director d’una sucursal bancària a qui un client està començant a treure de polleguera. Porta trajo gris, camisa blava i corbata lila, a joc amb els colors de l’oficina. Quan els directors del telefilm, Abel Folk i Joan Riedweg, donen per bona la presa, Bosch surt del set de rodatge i hi entra Carlos Hipólito, amb trajo gris, camisa blava i corbata a joc amb els tons liles del decorat. Quan sent l’ordre d’acció, diu: “Juan, acompanya a este señor a la puerta, por favor”.

Efectivament, Hipólito interpreta el mateix personatge que Bosch, en aquest cas anomenat Gregorio, en la versió en castellà de la pel·lícula, que s’està rodant simultàniament a la catalana. No és el primer cop que un telefilm es grava alhora en totes dues llengües (es va fer, per exemple, al recentment estrenat *L’enigma Verdaguer*), però fins ara sempre s’havia utilitzat un únic repartiment. El fet que en aquest cas s’hagi recorregut a dos actors diferents per interpretar un mateix personatge té una explicació: la pel·lícula que s’està gravant és *El crèdit*, l’adaptació per a televisió de la comèdia teatral de Jordi Galceran estrenada l’any 2013. Bosch la va protagonitzar, juntament amb Jordi Boixaderas, durant dues temporades a La Villarroel, i Hipólito va fer parella amb Luis Merlo en la versió en castellà de l’espectacle, que va aguantar a la cartellera madrilenya fins al 2018.

Segons Pere Roca, director de Focus Audiovisual i productor executiu de la cinta, quan la seva productora va oferir el projecte a TV3 i a TVE, totes dues cadenes s’hi van sumar amb entusiasme com a coproductores, però hi van posar una condició: volien que hi apareguessin els mateixos actors que havien representat l’obra al teatre, en un cas a Barcelona i en l’altre a Madrid. La solució va ser rodar les dues versions simultàniament, però amb protagonistes diferents. Roca assegura que el seu “compromís” era repetir les dues parelles originals però que finalment, per motius “logístics”, ni Boixaderas ni Merlo no es van poder unir al projecte. Per interpretar el seu personatge, l’Anto-

Desdoblament
El banquer és interpretat per Jordi Bosch en català i per Carlos Hipólito en castellà

Canvis
Galceran ha ampliat el text teatral per incloure-hi nous espais i personatges

ni (el client que fa pujar la mosca al nas al Gregori), es va escollir Pere Ponce, que, a diferència dels seus companys de repartiment, sí que assumeix el paper en totes dues versions. Curiosament, Ponce també havia fet *El crèdit* al teatre, però interpretant l’altre personatge, ja que va substituir Bosch a La Villarroel durant algunes setmanes.

Segons ell, haver de rodar primer en català i tot seguit en castellà (o a la inversa) no suposa “una dificultat especial”, però, en canvi, que la rèplica no l’hi doni sempre la mateixa persona sí que l’ha obligat a fer un esforç extra. “No és el mateix el que et dona l’Hipólito que el que et dona el Bosch, cada actor té una manera de ser. Al Hipólito el miro als ulls, el Bosch és més alt: les sensacions són diferents. I tu has de reaccionar d’una manera o d’una altra”, explica Ponce durant una pausa del rodatge. En conseqüència, diu, “les dues versions són bastant diferents, no són un mirall”. Hipólito afegeix: “M’agrada molt veure com ho fa el Jordi, perquè em descobreix coses noves del personatge. Anem vestits exactament igual, portem el mateix anell, tenim les mateixes marques, el mateix decorat i el mateix text, i malgrat això les escenes són molt diferents. Això s’ha d’agrair molt als

Pere Ponce (a l’esquerra) i Jordi Bosch durant el rodatge de l’adaptació per a televisió d’*El crèdit*. CCMA

directors, perquè ens han respectat com a intèrprets”.

“Fan coses molt diferents, però, com que tots dos són molt bons, les dues versions són molt bones –diu Abel Folk–. A vegades tinc la sensació que estem fent una pel·lícula i el *remake*”. En tot cas, ell i Riedweg ja han arribat a la conclusió que, a l’hora de muntar, no podran fer dues versions idèntiques, sinó que hauran d’adaptar la tria de plans als matisos interpretatius de cada actor.

Fer créixer l’univers

El crèdit és, bàsicament, un pols entre el director d’una oficina bancària i un client que li demana un crèdit. Quan el banquer l’hi nega, l’altre l’amenaça amb seduir la seva dona i anar-se’n al llit amb ella. A partir d’aquesta premissa, Jordi Galceran va construir un estira-i-arrotonsa de gairebé una hora i mitja entre els dos personatges.

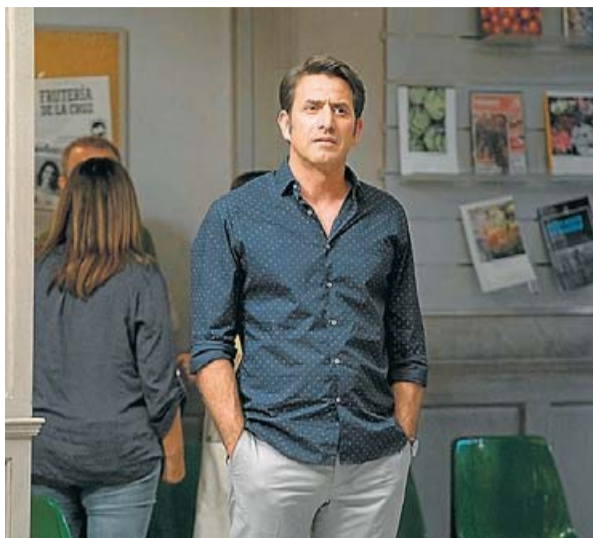
Jordi Bosch va interpretar el paper del Gregori més de 300 vegades. De l’última ja fa més de quatre anys, però tot i així assegura que, quan va haver de recuperar el text per a la pel·lícula, li va ser molt fàcil recordar-lo. “Allò queda en algun lloc, i ara surt tot”, diu l’intèrpret. Per la seva banda, Hipólito, que va fer 925 representacions d’*El crèdit*, també admet que aprendre’s novament el text li va costar “molt menys del que creia”.

De fet, el gruix del guió és exactament el mateix que el de l’obra teatral perquè, com diu Folk, “la base literària és molt bona” i, per tant, “no s’ha de perdre”. De totes maneres, el mateix Galceran, amb la col·laboració de Ramón Paso, hi ha introduït algunes modificacions per adaptar el text al llenguatge audiovisual. “Hem ampliat l’univers de la trama: en teatre aquesta funció passa dins d’un despatx tancat, entre dos senyors que xerren. Aquí ensenyem un segon cercle, que seria l’entitat bancària amb tota la gent que hi treballa i que hi passa, i un altre cercle, que és la casa i la família del Gregori”, detalla el director. Aquesta ampliació de l’univers, doncs, ha fet créixer el repartiment amb nous personatges que no apareixien al muntatge teatral i que seran interpretats per Àngels Gonyalons, Agnès Busquets, Albert Salazar, Carla Schilt i el mateix Folk.

El crèdit s’està rodant al Nou Espai d’Arts Escèniques d’Alella fins al 9 d’octubre. Ni TV3 ni TVE li han posat encara data d’estrena. ■

EL RADAR

Antonio Garrido encapçala el repartiment de la nova sèrie *Mercado central*. RTVE

La 1 estrena 'Mercado central', la seva nova sèrie de sobretaula

La 1 estrena avui, a les 16.25 h, *Mercado central*, una nova sèrie d'emissió diària que a partir d'ara ocuparà la franja de sobretaula de la cadena pública estatal. La ficció, produïda per Diagonal TV i dirigida per Joan Noguera, té com a protagonistes els paradistes d'un mercat i les seves famílies. Sobre ells plana l'amenaça de reconvertir l'edifici en un centre comercial i això divideix els comerciants entre els que volen lluitar per salvar el mercat i els que consideren que podrien obtenir més beneficis acceptant l'oferta del fons d'inversió que impulsa la reforma. Antonio Garrido, Begoña Maestre, Jesús Olmedo i Lola Marcell interpreten els personatges principals de la sèrie, desenvolupada a partir d'una idea original de David Plana.

L'arribada d'aquesta nova ficció obligarà La 1 a reestructurar la seva franja de tarda. La sèrie policíaca *Servir y proteger*, que avui estrena la quarta temporada, abandonarà la sobretaula i s'endarrerirà fins a les 17.20 h, i *Aca-cias 38*, que fins ara ocupava aquest espai, començarà a les 18.20 h i s'emetrà a la franja que abans corresponia a la ja cancel·lada *Derecho a soñar*.

L'aplicació pretén aprofitar les tries dels usuaris per proposar-los pretendents. LEON NEAL / GETTY

Tinder entra al món de les sèries amb una ficció interactiva

L'aplicació de cites Tinder estrenarà el mes que ve la seva primera sèrie, que estarà disponible únicament per als seus usuaris a través de la mateixa apli. Segons ha avançat el portal Variety, es tracta d'una ficció de caràcter apocalíptic i amb un component interactiu, a l'estil de *tria la teva aventura*: en diferents moments la sèrie preguntarà als espectadors amb qui passarien l'última nit de la seva vida, i ells hauran d'escollir entre dues opcions. Una font de la companyia ha explicat a Variety que el seu objectiu és desenvolupar un algoritme que permeti posar en contacte persones amb interessos similars en funció de les decisions que hagin pres. La producció, dirigida per Karena Evans i protagonitzada per actors desconeguts, constarà de sis episodis, que s'han gravat a Mèxic, i té la peculiaritat que s'ha rodat en format vertical, ja que està pensada per ser reproduïda als telèfons mòbils en la mateixa posició que es fa servir habitualment Tinder.

L'ARA RECOMANA

TV3 22.00

'La sala'

El Luis passa per un moment crític. Ha estat atropellat per la màfia dels russos i, a més, la Lola trenca amb ell. Tot plegat l'empeny a refugiar-se en l'alcohol i les prostitutes. Mentrestant, un equip d'afers interns arriba a la comissaria per investigar la desaparició d'unes proves del magatzem judicial. Al segon capítol de la nit, el Yago està en arrest domiciliari, però això no li impedeix seguir buscant proves, amb l'ajuda del Luis, que demostrin que el Tatzenko va matar la Marga.

INFORMACIÓ SERVIDA PER ONEDATA

TV3

06.00 **Notícies 3/24.**

06.30 **TN matí.** Presentadora: Ariadna Oltra.

08.25 **Els matins** (Magazín). Presentadora: Lúdia Heredia. Col·laborador: Pere Bosch. S'entrevista l'expresident de la Generalitat de Catalunya Artur Mas.

A continuació, es parla amb veïns de la Sagrada Família i amb l'Ajuntament de Barcelona perquè expliquin els seus punts de vista sobre el projecte de l'escalinata del temple de Gaudí. L'escriptor David Cirici, per la seva banda, analitza les imatges de la setmana, com la de Pedro Sánchez sobrevolant la zona d'Almeria afectada pel temporal, però també treu les veritats ocultes d'una foto d'un àlbum privat i

d'una foto robada. I en la tertúlia esportiva, el convidat és Aitor Egurrola, porter del Barça d'hoquei patins.

11.50 **Planta baixa** (Magazín d'actualitat).

13.55 **Telenotícies comarques.** Presentadora: Núria Solé.

14.30 **Telenotícies migdia.** Presentadors: Carles Prats, Raquel Sans. Esports: Marta Bosch.

15.40 **Cuines** (Gastronòmic). Tacos de pollastre.

15.55 **Com si fos ahir** (Sèrie). El Miquel vol trencar el contracte amb la Carrión per evitar ser còmplice del blanqueig que ha descobert que fa, però el seu advocat li diu que està lligat de mans i peus. Mentrestant, la Noe vol fer un treball sobre l'empresa de la Carrión i a la dona li fa molta il·lusió. El Miquel se n'assabenta i s'esvera. La Lola, per la seva banda, comença a fer el trasllat, però l'Eva li confessa que es va espantar una mica

ANTENA 3 22.40

'La Voz kids'

Tercera jornada d'audicions a cegues, en la qual els quatre *coachs* continuaran sumant veus infantils als seus equips. David Bisbal i Melendi ja tenen ocupades tres de les quinze places, però Rosario Flores i Vanesa Martín només han reclutat dos candidats cadascuna. Entre els participants de la gala d'avui hi haurà un nen que s'atrevirà amb una saeta, una nena que interpretarà un fragment d'un musical i una altra que cantarà a duet amb Rosario el seu tema *Gloria a ti*.

SUPER3/33

07.32 **En Grizzly i els lèmmings.**

08.32 **Dino tren.**

09.00 **Mic.**

09.52 **Doraemon.**

10.42 **L'òliba i companyia.**

11.16 **Les misterioses ciutats d'or.**

12.02 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**

12.44 **Els germans Kratt.**

13.30 **La màgica Do-Re-Mi.**

14.18 **Els pingüins de Madagascar.**

15.04 **El detectiu Conan.**

15.48 **Comptem amb la Paula.**

16.23 **Dinotrux.**

17.06 **El Mic i els seus amics.**

17.33 **Kazoops!**

17.54 **Dot.**

18.25 **Robin Hood, el trapella de Sherwood.**

18.48 **Prodigiosa: Les aventures de Ladybug i Gat Noir.**

19.30 **Info K.**

19.44 **Els bons ossos bruns: Un bosc de bojós.**

20.08 **Oddbods.**

20.50 **Un dramarama total.**

21.12 **El detectiu Conan.**

21.55 **El gran dictat.**

22.10 **Trinxeres.** D'Esterrí d'Àneu a Trepç: La Guerra Civil al Pirineu, el Front del Pallars.

23.00 **Els dies clau.** Inclou 20 de gener del 2001: la tancada d'immigrants a l'església del Pi: Més de 700 persones sense

amb la manera com va fer fora la Txell. La Lola es disculpa i sembla que la conveç que és la companya ideal. L'endemà, la Lola se'n va a trobar la Txell. Mentrestant, la Joana necessita ajuda i contracta una dona, la Manar, musulmana de pare llibi i mare catalana.

16.40 **Tot es mou** (Magazín). Presentadors: Helena Garcia Melero, Lluís Marquina. Magazín d'entreteniment que no perd de vista l'actualitat. Un programa fresc i proper, en què els presentadors s'acosten d'una manera informal i distesa als esdeveniments del dia a dia.

20.15 **Està passant** (Humor). Informatiu satíric que analitza les claus de l'actualitat del dia i en busca la part divertida.

21.00 **Telenotícies vespre.** Presentador: Toni Cruanyes. Esports: Quim Robert.

22.00 **La sala** (Sèrie). Emissió de dos episodis: La

granota i l'escorpi (T1) i Fantasmes sense empremta (T1).

23.50 **Més 324** (Debat). Espai de debat on es confronten diferents punts de vista sobre temes d'actualitat de Catalunya i del món.

01.30 **Gran reserva** (Entreteniment). Set de nit. Col·laboradors: Toni Albà, Xavier Bertran, Rosa Boladeras, Manel Lucas, Francesc Novell, Josep Tomàs. Convidada: Cecília Roth i Fito Paez, protagonista i director de la pel·lícula "Vidas privadas".

02.55 **Ritmes a l'aula** (Musical). Elío.

03.25 **Cava de blues** (Musical). Big Mama Montse & Riqui Sabatés.

04.10 **Fusió i swing a l'estudi** (Musical). Djangologie.

00.00 **Madame Barcelona. Un recorregut per l'Arc del Teatre.**

00.50 **Trinxeres.**

01.40 **Els dies clau.**

02.40 **La vida secreta dels llacs.**

12.15 **Lliga Segona Divisió B.**

13.55 **Monster Energy Nascar Cup Series.**

15.25 **Zona zàping.**

16.00 **Esport club.**

17.00 **El show del futbol: Lisboa.**

17.50 **Actius.**

18.00 **Esport club.**

18.55 **Raúl Sánchez, violència a l'esport.**

19.00 **Temps d'aventura.**

19.25 **La terra en bicicleta.**

19.55 **Copa Catalana BTT Internacional.**

20.10 **Lliga Segona Divisió B.**

21.45 **Roda de premsa.**

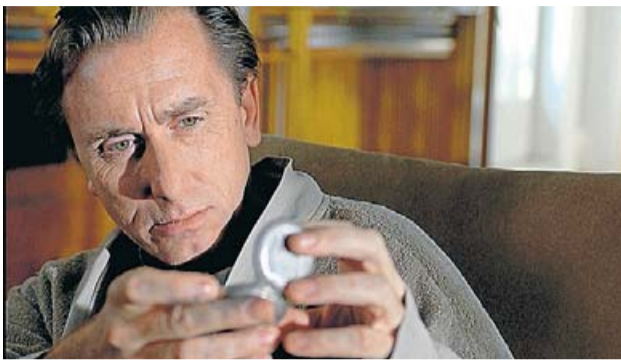
22.10 **El show del futbol: Lisboa.**

23.00 **El club de la mitjanit.**

00.30 **324 Esports.**

8TV 22.00

☆☆
'El hombre sin edad'

Director: Francis Ford Coppola / Actors: Tim Roth, Alexandra Maria Lara, Bruno Ganz, Marcel Iures

EUA, 2007. Poc abans de l'esclat de la Segona Guerra Mundial, Dominic Matei rep l'impacte d'un llamp. A partir d'aquell moment, comença a rejevenir. Això atrau l'atenció dels nazis, que creuen que els pot ser útil per als seus experiments. L'home decideix canviar d'identitat i convertir-se en un fugitiu.

LA SEXTA 22.30

☆☆
'Hanna'

Director: Joe Wright / Actors: Saoirse Ronan, Eric Bana, Cate Blanchett, Tom Hollander, Olivia Williams

EUA, 2011. La Hanna té 16 anys i ha crescut en una zona remota de Finlàndia, on el seu pare, exagent de la CIA, l'ha educat per convertir-la en una assassina perfecta. Un dia rep l'encàrrec d'eliminar un oficial d'alt rang, però durant la missió serà perseguida per una agent implacable.

CUATRO 22.45

☆☆
'El protector'

Director: Gary Fleder / Actors: Jason Statham, James Franco, Winona Ryder, Kate Bosworth, Frank Grillo

EUA, 2013. Després de quedar vidu, un exagent antidroga es retira a un petit poble amb la seva filla. Aviat, però, descobreix que aquella localitat aparentment tranquil·la és, en realitat, el cau d'una banda de narcotraficants que els posen en perill a tots dos, i no tindrà més remei que tornar a l'acció.

TVE-1

- 06.30 Telediario matinal.
- 08.25 Los desayunos de TVE.
- 10.00 La mañana.
- 12.25 A partir de hoy.
- 13.25 Hacer de comer.
- 14.00 L'informatiu.
- 14.30 Corazón.
- 15.00 Telediario 1.
- 16.00 L'informatiu.
- 16.15 El tiempo.
- 16.25 Mercado central. (Nou en emissió.)
- 17.20 Servir y proteger.
- 18.20 Acacias 38.
- 19.15 España directo.
- 20.30 Aquí la Tierra.
- 21.00 Telediario 2.
- 22.05 TVEmos.
- 22.45 Malaka. La palabra es plata, el silencio es oro (T1): L'or, una nova droga en forma de lingot daurat, abandona els seus escenaris privilegiats i arriba al barri despertant ambicions, enfrontaments i traïcions entre els clans.
- 23.45 Víctimas del misterio. Avui: Angie, la asesina suplantadora i Parricidio en Santander.
- 01.35 Traición. ¿De qué lado estás? (T1).

ANTENA 3

- 08.55 Previo Espejo público.
- 09.00 Espejo público.
- 13.15 Cocina abierta con Karlos Arguiñano.
- 13.40 La ruleta de la suerte.
- 15.00 Antena 3 Noticias 1.
- 15.45 Deportes.
- 16.00 Cocina abierta con Karlos Arguiñano.
- 16.02 El tiempo.
- 16.30 Amar es para siempre.
- 17.30 El secreto de Puente Viejo.
- 18.45 Ahora caigo.
- 20.00 ¡Boom!
- 21.00 Antena 3 Noticias 2.
- 21.30 Deportes.
- 21.40 El tiempo.
- 21.45 El hormiguero 3.0. Convidats: Karra Elejalde i Eduard Fernández, actors.
- 22.40 La Voz Kids. Els joves artistes segueixen intentant fer-se un forat en un dels equips del programa. Aquesta nit, un jove canta una saeta i deixa tots els coaches impressionats amb la seva valentia davant d'un gènere tan arriscat.
- 00.00 Más Voz Kids.
- 00.45 Lo mejor de La Voz en el mundo.

CUATRO

- 07.30 Gym Tony XS (Sèrie).
- 08.40 El concurso del año.
- 09.35 Alerta Cobra (Sèrie).
- 12.30 El tiempo.
- 12.35 Mujeres y hombres y viceversa.
- 13.50 El concurso del año.
- 15.00 Noticias Cuatro deportes.
- 15.30 Deportes Cuatro.
- 15.45 Todo es mentira.
- 17.00 Todo es mentira bis.
- 17.30 Cuatro al día.
- 19.20 Me quedo contigo.
- 20.15 El tiempo.
- 20.20 Deportes Cuatro.
- 20.30 Gran Hermano VIP 7: resumen diario.
- 21.30 First Dates.
- 22.45 Cine Cuatro: El protector (Homefront). EUA, 2013. Dir.: Gary Fleder. Int.: Jason Statham i James Franco. L'expolícia de narcòtics Phil Broker, vidu i amb una filla, decideix mudar-se a una localitat remota i aparentment afable per escapar del seu passat turbulent.
- 00.50 NCIS: Los Ángeles (Sèrie). Emissió de tres episodis.

TELE5

- 06.15 Informativos Telecinco.
- 08.55 El programa de Ana Rosa.
- 13.30 Ya es mediodía.
- 15.00 Informativos Telecinco.
- 15.40 Deportes.
- 15.50 El tiempo.
- 16.00 Sálvame limón.
- 17.00 Sálvame naranja.
- 20.05 Pasapalabra.
- 21.10 Informativos Telecinco.
- 21.40 El tiempo.
- 21.50 Deportes.
- 22.00 Got Talent España. En la segona gala d'audicions de la cinquena temporada, nous artistes pugnen per una plaça a les semifinals. Entre els millors moments del programa d'avui destaquen les actuacions de dos germans que, per separat, deixen bocabadat el jurat, l'actuació d'un concursant que sorprèn tothom amb la seva electrozambomba i l'art d'un petit de sis anys que balla flamenc
- 00.45 Got Talent España. Momentazos.

LA SEXTA

- 06.00 Minutos musicales.
- 07.30 Previo Aruser@s.
- 09.15 Aruser@s.
- 11.00 Al rojo vivo: previo.
- 12.30 Al rojo vivo.
- 14.00 La Sexta noticias 1ª edición.
- 14.55 La Sexta noticias: Jugones.
- 15.20 Jugones: el análisis.
- 15.30 La Sexta meteo.
- 15.45 Zapeando.
- 17.15 Más vale tarde.
- 20.00 La Sexta noticias 2ª edición.
- 20.55 Estación laSexta.
- 21.05 La Sexta deportes.
- 21.30 El intermedio.
- 22.30 El taquillazo: Hanna. EUA, 2011. Dir.: Joe Wright. Int.: Saoirse Ronan i Eric Bana. La Hanna és una noia brillant i curiosa de 16 anys. Té la força i l'energia d'un soldat, ja que va ser criada pel seu pare, l'Erik, un exagent vidu de la CIA, a les salvatges terres del nord de Finlàndia.
- 00.50 Pel·lícula: El funeral de la señora Chiao. Canadà, 2008. Dir.: Anna Chi.
- 02.30 Poker cash challenge.

PARAMOUNT

- 08.00 La tienda de Galería del Coleccionista.
- 11.15 Cinexpress.
- 11.55 La casa de la pradera.
- 12.53 Los misteriosos asesinatos de Miss Fisher.
- 13.57 Los asesinatos de Midsomer (Sèrie).
- 16.03 Agatha Christie: Poirot (Sèrie). Emissió de tres episodis.
- 20.14 Alice Nevers (Sèrie). Emissió de dos episodis.
- 22.30 Caza al asesino. EUA, 2013. Dir.: Scott Walker. Int.: Nicolas Cage. Robert Hansen és un pare de família que es dedica a contractar prostitutes a Anchorage que després segresta, tortura i viola. Després les porta a una cabana remota en la seva avioneta.
- 00.24 The contract. Alemanya, EUA, 2006. Dir.: Bruce Beresford. Int.: John Cusack. Un vidu i el seu fill adolescent han de rescatar d'un automòbil estavellat un assassí a sou i l'oficial de l'FBI que el custodia.

#0

- 08.41 This Is Art. Miedo.
- 09.35 Pel·lícula: El guarda-espaldas.
- 11.42 Sobrevolando el ecuador con Gordon Buchanan.
- 13.32 LocoMundo.
- 14.06 Ilustres ignorantes.
- 14.36 Maraton Man.
- 15.35 Pel·lícula: Jungla de cristal.
- 17.45 Pel·lícula: G.I. Joe.
- 19.36 Blue Bloods: familia de policías (Sèrie).
- 21.04 El maravilloso mundo de los bebés.
- 22.00 Ni superhéroes ni princesas. Juguetes.
- 23.00 Late Motiv.
- 00.04 La Resistencia.
- 01.09 Premios Emmy.

LA 2

- 13.50 Un país en la mochila.
- 14.50 El conflicto fatídico: Judea y Roma.
- 15.45 Saber y ganar.
- 16.30 Grandes documentales.
- 18.05 El rondo.
- 18.55 Tenedor y mochila.
- 19.50 La 2 express.
- 20.00 Los mejores locales de diseño del mundo.
- 20.30 La 2 noticias.
- 21.00 Días de cine.
- 21.10 Grandes diseños: la casa del año.
- 22.00 Genius: Picasso.
- 23.40 Pel·lícula: Los guardianes del presidente.
- 00.25 Festival de Cine de San Sebastián.
- 00.45 Metrópolis.

BETEVÉ

- 13.30 Amb els teus ulls.
- 14.00 BTv Noticias migdia.
- 14.15 BTv Noticias 73.
- 14.30 La porteria.
- 15.30 Doc's.
- 16.00 Tube d'assaig.
- 16.40 Slow BTv.
- 16.55 25 anys.
- 17.50 Fem castells.
- 18.00 La cartellera.
- 19.00 Amb els teus ulls.
- 19.30 BTv Noticias vespre.
- 20.15 El temps.
- 20.20 BTv Noticias 73.
- 20.35 Bàsics BTv.
- 21.30 Àrtic.
- 22.20 Primera sessió: Barbaoca d'amics.
- 23.55 Feel. Paula Peso.
- 00.25 Àrtic.
- 01.10 La porteria.

8TV

- 07.02 El món a RAC1.
- 09.49 Televenta.
- 13.00 Informatiu 8tv.
- 13.27 Más Dinamita.
- 14.28 Zap 8/Interferencias.
- 14.52 Pel·lícula: Los indomables.
- 16.39 Ventdelplà (Sèrie). Emissió de dos episodis.
- 18.49 La Sagrada Família. Mamà cucut (T1).
- 19.53 Jet lag (Sèrie). Emissió de dos episodis.
- 20.56 Plats bruts (Sèrie). Emissió de dos episodis.
- 22.00 Pel·lícula: El hombre sin edad.
- 00.32 Pel·lícula: Venganza de padre.

IB3

- 09.05 Al dia.
- 10.00 Els dematins.
- 12.00 Enfeinats.
- 12.45 Cuina amb Santi Taura.
- 13.05 Illes i pobles.
- 13.30 Méteo, temps i natura.
- 13.59 IB3 Noticias migdia.
- 15.25 Agafa'm si pots!
- 16.20 Cinc dies.
- 19.20 Cinc dies. Darrera hora.
- 20.05 Cuina amb Santi Taura.
- 20.30 IB3 Noticias vespre.
- 21.25 El temps vespre.
- 21.30 Jo en sé + que tu.
- 22.15 Amor de cans.
- 23.15 Illes en transició.
- 00.15 Tal com érem.

À PUNT

- 07.00 Les notícies del matí.
- 10.00 Música de banda.
- 10.45 ÀPD (Actualitat).
- 12.00 Bon dia bonica.
- 13.00 La gastronomia en ruta (Gastronòmic).
- 13.25 Terra viva.
- 13.55 À Punt Noticias Migdia.
- 15.10 Atrapa'm si pots.
- 16.10 L'alqueria blanca.
- 17.35 ÀPD (Actualitat).
- 18.35 À Punt directe.
- 20.30 À Punt Noticias Nit.
- 21.50 Assumptes interns.
- 22.45 Bambant per casa. Inclou A la vora del Sénia, Baix Maestrat i Bambant per casa.
- 00.30 Meridà zero (Sèrie documental).

FLISTFLAST

FRANCESC CANOSA - PERIODISTA

El cavall, problema de Catalunya

Sempre he estat poc de cavalls. He estat més de ponis. Cavalls n'hi ha massa. Fots una puntada a una magdalena i surten galopant deu cavalls gormands assilvestrats. En canvi, els ponis són menystinguts, infravalorats, però els ponis... com empenyen, xiquets. Tot nervi, quina força. Un poni és un míssil. Però bé, la gent vol cavalls. Doncs, a muntar. I d'aquí plora la criatura: els cavalls són un problema. Tric-trac, tric-trac. O patric-patroc, patric-patroc. La manera de caminar, de moure's, d'actuar, d'anar per la vida del cavall comporta divisió, fractura. Sense aquest mamífer les relacions Catalunya-Espanya serien diferents. Menys bèsties, menys animals, menys doloroses. Però, com va dir el Rei Cavall I, el primer cavall de la història: "Tot bon cavall ensopega".

Entropesso amb *Cirurgia de cavalls*. Hola, cavalls del segle XIII. Som davant del tractat veterinari més antic escrit en català. "Hihihihhi!" I alguna cosa més: aquest llibre obre el galop de la literatura veterinària a Europa. Poca broma i a cavalcar. Així ho conta Guillem Corretger, el genet que tradueix l'obra del llatí entre 1248 i 1276. Va, trotem, perquè els hi explotí el cap a alguns. Corretger, cirurgia valenciana. Que treballa a Montpeller. I a més està a la Cort a les ordres de Jaume II (rei de Ma-

llorca, comte de Rosselló i Cerdanya i senyor de Montpeller). Si el paio tradueix l'obra al català és perquè els protoveterinaris de la Corona Catalano-aragonesa "no entenen los vocables llatins". Vaja, que el català és la llengua *mainstream* de la corona i per curar d'ignorància els cirurgians i salvar els cavalls doncs socialitzem la medicina del català. I un dia els cavalls comencen a parlar en català. ¿Entenem el problema? Un valencià, a Montpeller, després a Mallorca, un rei, una cort, animals dient: "La bellesa del cavall es així coneguda. Bel cavall deu aver lonc cors, gran així empro quels membres responen als cors ordoment", tot massa plural, democràtic, lliure. I després ja saben què passa: "A Catalunya i a Castella el cavall porta la sella". I Castella ens fot la sella, el cavall, el cavaller i tot. I ens pugem a cavall. Ens munten. I ja ho saben: "Tot bon cavall ensopega".

A principis del segle XX el filòleg de l'Institut d'Estudis Catalans Antoni Griera ensopega casualment amb *Cirurgia de cavalls* a la Biblioteca Nacional de París. Ningú, des de feia segles, tenia idea d'aquella obra. I el cavaller Griera es torna cavall al descobrir-la i renilla: "Hihihihhi!" El genet lingüista la copia a mà. Per això la tenim. I així, novament, es repeteix la nostra història animal, bestial: creació, destrucció, resurrecció. Naixement del cavall, assassinat o suïcidi del cavall i renaixement del cavall. I, cada segle, els catalans sembla que caiguem del cavall descobrint tot això. "Hihihihhi!!!"

Trituradora
Si cal, els amics del PSOE, de Podem i del Naranjito ens galoparan 155 vegades als catalans; no tenen límits

Avui, al segle XXI, alguns catalans tornen a descobrir que la nostra història és una *Cirurgia de cavalls*. Hi ha catalans que veuen com els amics del PSOE, de Podem o del Naranjito van contra Catalunya i els catalans. Van a muntar-nos. Si

cal ens galoparan 155 cops i els que calgui. Fins que triturin, rebentin la bèstia, fins que puguin fer carn de cavall. I la fotin a la barbacoa nacional. I se la mengin. I la vomitin. I se la tornin a menjar. No tenen límits: maldat i carnisseria és el que tenen entre les cames. Per això, a les persones que ara caiguin del cavall veient l'horitzó caníbal del PSOE només els podem recomanar que vagin al psiquiatre o s'auto-ingressin al frenopàtic. Però el primer pas hauria de ser deixar el cavall. L'altre. L'heroïna espanyola. La droga. La dependència. La mentida. L'engany. L'al·lucinació. L'autodestrucció. Diguem *no* a les drogues.

Catalunya sempre ha estat davant d'una dualitat cavalleresca: o el cavall que galopa lliure o el cavall drogoaddicte. La solució catalana ja està escrita. La va deixar dita un dels savis universals, que avui la major part d'espanyols i alguns catalans titllarien de racista, ignorant, somiatriutes o somiasobrassades: Ramon Llull. El filòsof, l'escriptor, el místic, l'*spin doctor* de Jaume I, el Conqueridor, el pare de Jaume II. Diu Llull: "A, cavaller! Si tu vols ésser bon guerrer ama bé fer". El bé és la coça. La coça, perquè el cavall és un animal lliure o és criatura de droga d'estable. Tranquils, tornarà el dilema del cavall català.

Gaudeix online dels mots encreuat de l'ARA a <http://passatemps.ara.cat>

PASSATEMPS

mots encreuat

núm. 3188, elaborat per Senyor Ventura

1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															

- Horizontals 1.** Marcir. Oferir un preu en una subhasta.
2. El mar, el mar! Pel que fa a les formes, aquesta és molt clàssica.
3. Al centre de l'illa. Permet navegar pel riu amunt i avall. Fer la part més avorrida de molts jocs infantils.
4. Sofert, suportat. Aquesta dona para poc per casa.
5. Torni a equipar. M'enfilo per les parets.
6. Un cop hi arribes, tot fa baixada. Farien venir basques. Nuclis perifèrics.
7. Típica de desembre. Quan tot està per fer, ens porta a pensar que tot és possible. És gran i familiar.
8. Botapetita. Tubsemprats per assegurar el drenatge. Litre.
9. Principi afirmatiu. Veníeu al món. Descansa a la catedral de Lleida.
10. Viure a Anglaterra. El seu home fa por. El tema candent del tèrbol tenor.
11. Tot i ser intel·ligent, està acabat. Aquesta és idíl·lica.
12. Mig níquel. Divideixi un terreny en erols. Secular.
13. Commouré. T'obre moltes portes.
14. Alguns hi veuen la solució, d'altres un simple acudit. Torçament.

- Verticals 1.** Un pop a les aigües de Xàbia. Aquests són d'idees fixes.
2. Feu menys obscur. Faig una cua.
3. Narcisisme extrem. Tenir por del que pot ocórrer, tot i que, segons com t'ho miris, la cosa va de baixa. Enviar el rodet a rodar.
4. Atipa. Hi reposen els que estan cremats. Final injust.
5. Al centre de Vic. Anquilosament d'un òrgan. Ni fu ni fa.
6. La televisió italiana navega. Cridis com un gat. Al bell mig del mirador.
7. La delicadesa de l'esquerra burgesa. Barraca.
8. Viu prop de Roma i és terriblement laic. Els que els fan, se n'amaguen.
9. Tens molta vida interior. Excitaré les passions. Remat enrere.
10. Varade comandament. Moneda única. Nuclid nitrogen.
11. Segueixin el consell de John Lennon. Terrissaire.
12. Arrosseguen. Prenia seient. Entres per la porta de servei.
13. Passi la mà per la cara. Enamori.
14. Aquesta es pot comptar amb els dits d'una mà. Una bona manera de començar una conversa.

sudoku

solucions d'ahir

fàcil

			8	2											
	8	7		4											
3	6				9	4		7							
	7		1	4				2							
1			2	6		4									
9		3	7					6	8						
				6		9	3								
			3	8											

difícil

		5	3												
4	9		7						2	1					
			9												
3	1			4	9			8							
				6	5										
	7		3	1					5	9					
						1									
2	4				7			1	6						
								5	9						

D	A	L	T	A	C	E	R	I	E	C	A	
E	C	L	E	S	I	A	L	N	E	T	E	S
S	U	A	R	A	L	A	I	C	S	S	O	
E	S	T	R	A	L	L	R	A	C	E	S	
A	A	A	A	I	X	O	U	S	A	T		
M	R	D	E	S	G	A	S	T	A	T	I	
O	P	A	T	E	R	A	R	E	C	O		
I	C	O	A	N	A	R	E	R	M	I	N	
X	A	R	O	P	F	I	R	M	I	T	S	
D	U	R	A	R	C	E	P	T	R	E		
B	A	C	S	A	R	A	M	M	O	S	T	
R	S	A	U	T	O	D	E	F	E	N	S	A
A	C	T	I	V	A	M	E	N	T	S	I	R
C	U	R	S	A	R	S	I	R	I	A	N	A

fàcil

7	6	4	3	5	1	9	2	8
2	1	9	8	7	4	3	6	5
8	5	3	2	9	6	4	1	7
6	7	5	1	3	2	8	4	9
4	3	2	9	8	7	1	5	6
1	9	8	6	4	5	7	3	2
5	8	1	7	2	3	6	9	4
3	4	7	5	6	9	2	8	1
9	2	6	4	1	8	5	7	3

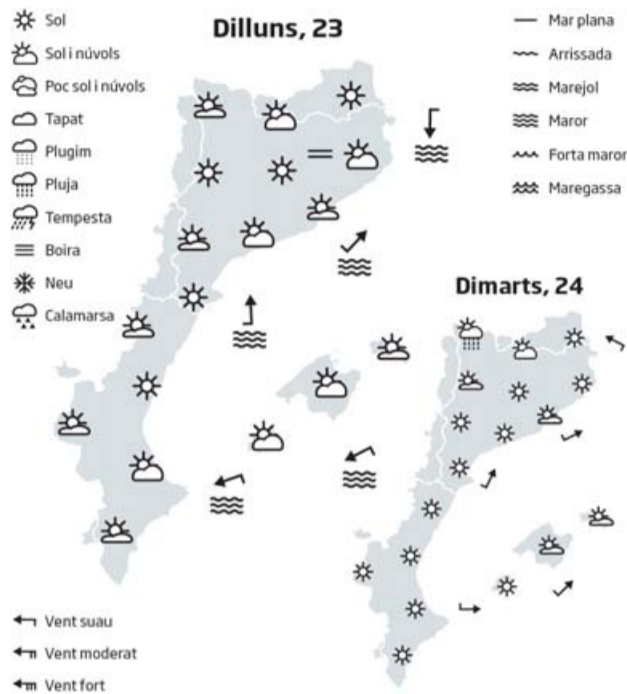
difícil

8	5	2	1	7	9	6	4	3
6	4	3	5	8	2	1	9	7
7	1	9	4	3	6	2	8	5
5	3	1	2	9	4	8	7	6
4	2	7	8	6	5	3	1	9
9	8	6	7	1	3	4	5	2
3	7	8	9	2	1	5	6	4
2	9	4	6	5	8	7	3	1
1	6	5	3	4	7	9	2	8

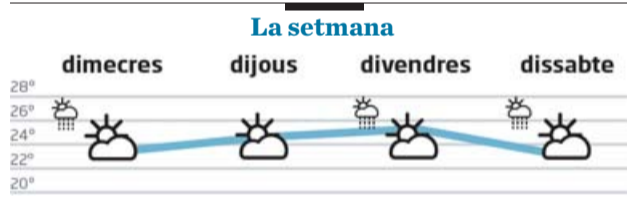

EL TEMPS
ORIOL RODRÍGUEZ

Jornada assolellada al conjunt del territori, amb algunes bandes de núvols poc importants. A part, hi haurà nuvolades durant el matí a la Costa Daurada que deixaran algun ruixat sobre el mar.

	AVUI		DEMÀ	
	15h	21h	08h	15h
Barcelona	24°	22°	20°	30°
Lleida	26°	21°	16°	30°
Girona	24°	19°	15°	30°
Tarragona	25°	21°	19°	31°
València	26°	22°	19°	32°
Palma	27°	22°	19°	24°
Perpinyà	23°	21°	18°	26°

El consell

Demà fareu bé de recuperar la roba estiuenca. Pujarà la temperatura i s'arribarà als 30 °C en molts punts del país.

Que no us sorprengui

Aquest matí comença la tardor astronòmica, que durarà 89 dies i 20 hores. El dia 22 de desembre encetarem l'hivern.

Europa

	MÀX.	MÍN.
Madrid	23°	10°
Londres	20°	12°
París	22°	14°
Berlín	22°	11°
Roma	25°	21°
Brussel·les	20°	14°
Estocolm	12°	4°
Amsterdam	18°	14°
Praga	15°	9°
Lisboa	22°	16°
Atenes	25°	16°

Qualitat de l'aire

	Dades en µg/m³	NO ₂		Partícules mitjana d'ahir	Previsió per avui
		màxim d'ahir			
Barcelona	43	17	●		
Girona	30	15	●		
Tarragona	22	19	●		
Lleida	23	9	●		

● Bona
● Moderada
● Regular
● Dolenta
● Molt dolenta

*Diòxid de nitrogen

Font: Dgs. de Territori i Sostenibilitat

CRÍTICATV
ÀLEX GUTIÉRREZ - CAP DE MÈDIA

TV3 ha d'evitar parar-se una trampa

La nova graella de TV3 té un gran encert que comporta, alhora, un enorme perill. L'encert és arrapar-se a l'ara i aquí. El perill, deixar de ser una televisió generalista.

Amb les incorporacions del nou informatiu matinal d'Ariadna Oltra i el periodisme a peu de carrer de Ricard Ustrell i el seu equip, la graella de TV3 ha quedat pràcticament conquerida per la informació i l'actualitat. I això seria fantàstic si la Corporació tingués el pressupost suficient per aspirar a un 40% d'audiència, com li correspondria, tenint en compte que hi ha aquest percentatge de catalanoparlants en primera opció al país i l'oferta privada és inexistent.

Amb la programació actual de TV3 –en què en un dia laborable de les 20 hores que no són la pura matinalada 16 van de l'ara i aquí– es podria muntar un 3/24 esplendorós. El canal informatiu ha esquivat la crisi que han patit el Super3/33 i l'Esport3 derivada de l'escanyament econòmic. Ho ha fet, esclar, ajudat per l'efervescència política dels últims dos anys. Però temo que els bons (i meritoris) resultats en audiència

estiguin maquillant l'obsolescència del model actual, massa formulari i vinculat a la roda de notícies remugades un cop i un altre.

El notable planter de professionals al capdavant de la graella de TV3 no pot fer-nos oblidar

no han reeixit –això mereix article propi– i la capacitat de produir i coproduir ficció és molt minsa i amb tendència a aprimar-se més.

Ens queda l'ara i aquí, esclar. I, per incompareixença del rival, una graella així sempre tindrà una base d'audiència prou àmplia per aspirar al lideratge. Amb els diners disponibles, em sembla l'opció més astuta. El problema, tanmateix, és que de tant mirar l'entorn immediat TV3 vagi derivant cada cop més cap a la televisió antropològica que l'espanyolisme dels anys 80 pretenia, quan van autoritzar la seva posada en marxa. Els últims temps hem vist catalans al món, estrangers aquí, aventurers a Catalunya i tot de *katalonskis* diversos. Cada programa es pot defensar individualment, però el conjunt evidencia un excés de *meliquisme*. Cal vacunar-se més fort contra l'endogàmia. Conectar-se més fort al món.

Perill
TV3 corre el risc de derivar cada cop més cap a una televisió antropològica

que una televisió generalista és molt més que una potent oferta informativa. El canal BBC1 –amb tot el prestigi periodístic de la marca– està format principalment per sèries, concursos i esports. Aquí no podem pagar els drets esportius, els concursos

Seria una llàstima que, 36 anys després d'haver esquivat la trampa del folklorisme, siguem els mateixos catalans –a través dels líders polítics– els que afavorim l'entotsolament de la televisió nacional del país.

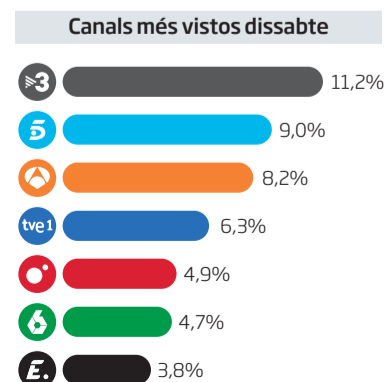
LESAUDIÈNCIES

El Barça i el 'FAQS' es disputen el primer lloc del 'prime time'

El *Preguntes freqüents* continua sense trobar el seu lloc en aquesta nova temporada: cada setmana millora resultats, però els 241.000 espectadors que va tenir aquest dissabte, que li van atorgar un 13,8% de quota de pantalla, representen la desena dada més baixa des de l'estrena

del programa, ja fa dos anys. Això sí, en aquesta ocasió l'espai de TV3 s'ha quedat a només un pas de liderar el *prime time*: si fa una setmana havia tingut gairebé 100.000 espectadors menys que el partit de Lliga entre el Barça i el València, i es va veure superat també pel programa de Telecinco *Sábado Deluxe*, en aquesta ocasió ha reunit només 5.000 persones menys que el Granada-Barça, i un cop acabat el partit ja va ser la primera opció.

Programes més vistos dissabte			
	ESPECTADORS	'SHARE'	
01 Telenotícies cap de setmana migdia	TV3+3/24 14.30	432.000	25,8%
02 Telenotícies cap de setmana vespre	TV3+3/24 21.00	407.000	18,8%
03 Antena 3 Noticias 1 fin de semana	ANTENA 3 15.03	264.000	14,9%
04 Futbol: Granada-Barça	M+ LALIGA 21.00	246.000	11,1%
05 Preguntes freqüents	TV3 22.12	241.000	13,8%

DICCIONARA

EstimBarça
Pitjor arrencada culer a la Lliga dels últims 25 anys.
@frandomenech

Lost In Poll Station
Nova pel·lícula que protagonitzaran els espanyols a la recerca d'un nou govern.
@jrmoleroyll

Culpanya electoral
Nou període polític amb els partits assenyalant-se mútuament pel bloqueig a la investidura.
@jepjopus

COORDINA: FRAN DOMÈNECH
Envieu la vostra paraula al Twitter @dicionara (hashtag #dicionara) o per e-mail a dicionara@ara.cat

Amb la col·laboració de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Generalitat Valenciana

UN PAM DE MÓN

DEMÀ Salvador Cardús

El discurs de l'odi

XARXES. Twitter i Facebook han admès ara que van arribar a tancar fins a 359 perfils falsos, controlats pel Partit Popular, que intentaven influir en l'opinió pública setmanes abans de les eleccions del 28 d'abril. No van ser els únics comptes de partit que van posar en quarantena durant la campanya. Un altre estudi encarregat per l'organització Avaaz a Metroscopia, i publicat fa mesos, assegurava que 9,6 milions de votants potencials de l'estat espanyol (un 26,1% del total) van rebre informacions falses o continguts racistes o d'incitació a l'odi a través de WhatsApp durant l'última campanya electoral. A la bústia, entre els grups d'amics o de familiars, s'hi barregen captures de tuits amb imatges trucades, mems, consignes polítiques, exemples de catalanofòbia, missatges homòfobs o mentides que estigmatitzen la població immigrant. Ara que ens endinsem en una nova tardor electoral ens podem dedicar a fer el nostre propi recompte personal.

RETÒRICA. Però la incitació a l'odi no és exclusiva de les xarxes socials. Hem vist Donald Trump contemplar orgullós, durant un míting, com els seus seguidors cridaven en favor de l'expulsió de congressistes nord-americanes crítiques amb un sistema i un discurs racista alimentat des del mateix Despatx Oval. Fa quinze dies un di-

ERIK S. LESSER / EFE

putat laborista, Tanmanjeet Singh Dhesi, va acusar el primer ministre Boris Johnson d'islamofòbia per haver comparat, en un article, les dones musulmanes amb bústies de correus o atracadors de bancs. El govern de Jair Bolsonaro és un atemptat contra els drets i les terres de les comunitats indígenes del Brasil.

L'odi s'ha convertit en un motor polític. En un instrument per a la mobilització o la fidelització d'una part de l'electorat. No són la majoria. Tampoc es busca això. Només cal convèncer els suficients. A les presidencials nord-americanes del 2016 només 70.000 votants de tres estats concrets

van acabar decidint les eleccions i donant la victòria a un Trump que havia perdut en nombre de vots. Les xarxes socials són només un mitjà. Al darrere hi ha agendes concretes.

IDEARI. És la filosofia Breitbart, com la resumia un activista pels drets a les nostres dades: si el que es pretén és canviar radicalment una societat, primer s'ha d'aconseguir trencar-la i, després, un cop desmembrada, amb la manera com s'aniran recomponent les peces es podrà reconfigurar de nou a partir d'una determinada visió del món. Aquesta és la guerra de Steve Bannon. Però també l'agenda –o, com a mínim, la retòrica– d'aquest nou lideratge populista decidit a multiplicar les línies de fractura, entestat a dibuixar una *nosaltres* cada cop més reduït, més homogeni i confrontat a la suposada amenaça d'uns *ells* decidits a canviar-nos a nosaltres i el nostre *estil de vida*. Així en diu la pròxima presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, entestada en mantenir la polèmica nomenclatura per a una vicepresidència que barreja, en la seva cartera, immigració, seguretat i ocupació, i que ha batejat amb el nom de "protecció de l'estil de vida europeu". Què defineix el model europeu? I què l'amenaça? El principal desafiament als valors europeus és intern, no extern. Prové de governs membres de la Unió Europea que en volen canviar la raó de ser. El projecte comunitari va ser una resposta a la història –a una història de violència i odi– i ara hi ha governs i polítics que resusciten el passat per reescriure el present.

La degradació democràtica s'accelera perquè el megàfon és avui més poderós. Però el populisme no neix a Twitter. Tan antic com la desinformació és demonitzar el missatger.

CARME COLOMINA

Com arribar a una democràcia plena?

Llibre *L'obligació moral de desobeir*
Avui i fins l'1 d'octubre per 12 €L'OBLIGACIÓ MORAL
DE DESOBEIR
PREU 12 €